

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ในการพัฒนาประเทศไทยในทศวรรษที่ผ่านมาประสบผลสำเร็จในด้านการขยายตัวด้านเศรษฐกิจ สามารถระดมการลงทุนจากต่างประเทศได้เป็นจำนวนมากแต่การพัฒนาทางด้านเศรษฐกิจเป็นหลักทำให้เกิดการขาดสมดุลระหว่างการพัฒนาทางด้านสังคม การเมืองและทรัพยากรธรรมชาติ และก่อให้เกิดปัญหาการกระจายรายได้และความเหลื่อมล้ำทางสังคม ตลอดจนคุณภาพชีวิต รวมทั้งปัญหาทางสังคมต่าง ๆ ซึ่งสะสมรวมตัวกันเป็นวิกฤติของสังคม จึงมีการจัดทำแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8 ที่ได้เปิดโอกาสให้ประชาชนในทุกภาคส่วนของสังคมเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการวางแผนด้วยและในที่สุดก็ได้นำไปสู่การปรับแนวคิดการพัฒนาประเทศใหม่ที่ไม่มองการพัฒนาประเทศแบบแยกส่วน แต่หันมาเน้นการพัฒนาแบบองค์รวมที่ยึด “คนเป็นศูนย์กลางของการพัฒนา” (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2544, หน้า 3)

ในปี พ.ศ. 2540 ประเทศไทยประสบปัญหาวิกฤติทางเศรษฐกิจที่รุนแรงมากที่สุด ซึ่งเป็นเครื่องบ่งชี้ว่าการขยายตัวในลักษณะเศรษฐกิจแบบฟองสบู่ วิกฤติเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นถูกมองว่ามีสาเหตุมาจาก การเงิน การคลัง และด้านธุรกิจ แต่สาเหตุสำคัญที่แท้จริงคือประเทศขาดโครงสร้างการพัฒนาที่มั่นคงหลายด้าน โดยเฉพาะโครงสร้างที่เป็นพื้นฐานด้านทรัพยากรมนุษย์ และการพัฒนาที่เป็นระบบ วิกฤติเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นผนวกกับปัญหาทางสังคมที่สะสมมานานชี้ให้เห็นถึงความจำเป็นที่จะต้องลงทุนพัฒนาประเทศอย่างจริงจังและต่อเนื่อง ดังนั้นจึงจำเป็นต้องมีการวิเคราะห์เงื่อนไขและสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงทั้งภายนอกและภายในประเทศ ทั้งในส่วนที่คาดว่าจะเป็โอกาสหรืออาจแข็งให้ประเทศสามารถนำมาใช้ประโยชน์ในการพัฒนาได้อย่างมีประสิทธิภาพ (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2544, หน้า 6)

กระบวนการที่สำคัญในการพัฒนาศักยภาพของคน ได้แก่ “การศึกษา” แต่ปัจจุบันระบบการศึกษาไทยยังมีข้อจำกัดและข้อบกพร่องมาก ทั้งด้านคุณภาพครูและบุคลากรทางการศึกษา สื่อและอุปกรณ์การเรียนการสอน ความสามารถในการจัดหาและการลงทุน การมีส่วนร่วมของประชาชน

และชุมชน ระบบการป้องกันและตรวจสอบคุณภาพ ระบบการบริหาร เป็นต้น (ศรีวรรณ มีคุณ, ม.ป.ป, หน้า 158)

โรงเรียนสังกัดกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นในจังหวัดฉะเชิงเทรา มีปัญหาในการจัดการศึกษาทั้ง ๆ ที่สภาพทรัพยากรต่าง ๆ ของแต่ละโรงเรียนอยู่ในเกณฑ์พร้อมที่จะสนับสนุนในการจัดการศึกษาหรือพัฒนาคุณภาพการศึกษา สาเหตุที่คุณภาพการศึกษาของนักเรียนต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐาน คณะกรรมการประสานงานเทศบาลและเมืองพัทยา ภาคตะวันออกเฉียงใต้วิเคราะห์และสรุปว่า ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อคุณภาพการศึกษาของนักเรียนมีหลายประการ เช่น ระบบการบริหาร ผู้บริหาร โรงเรียน ครูผู้สอน ผู้ปกครอง นักเรียน ฯลฯ (งานวิชาการโรงเรียนเทศบาล 1 วัดเขมรใต้ (สุตสุนทร), 2549, หน้า 5) แต่ปัจจุบันที่สำคัญที่สุดคือผู้บริหาร โรงเรียนเพราะผู้บริหารเป็นตัวจักรที่สำคัญในการควบคุม กำกับดูแลการจัดการศึกษาในโรงเรียน

ดังนั้นนโยบายต่าง ๆ ในการจัดการศึกษาโรงเรียนจะนำไปปฏิบัติหรือไม่ ขึ้นอยู่กับ การตัดสินใจของผู้บริหาร โรงเรียนทั้งสิ้น ถ้าผู้บริหารไม่เข้าใจในหน้าที่ของตนและขาดทักษะในการบริหารงานเพื่อดำเนินนโยบายการศึกษาให้ถูกต้องแล้วจะเกิดผลกระทบและความล้มเหลว หรือการสูญเปล่าทางการศึกษา นอกจากนี้นโยบายการจัดการศึกษายังปรากฏอยู่ในแผนของระดับ กระทรวง กรม จังหวัด อำเภอ และในระดับปฏิบัติการคือระดับโรงเรียน โดยเฉพาะโรงเรียน เป็นหน่วยงานที่สำคัญที่สุด ในการตัดสินใจแนบนโยบายสู่การปฏิบัติโดยการบริหาร การนิเทศ และการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เพื่อให้ให้นักเรียนมีความรู้ความสามารถและมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ จึงอยู่ที่ตัวผู้บริหารเป็นสำคัญ

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นมีหน้าที่และความรับผิดชอบในการจัดการศึกษาระดับ การศึกษาขั้นพื้นฐาน ดังนั้นแนวทางและนโยบายในการดำเนินงานที่กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กำหนดนั้น จึงจำเป็นที่หน่วยงานการประถมศึกษาทุกระดับ จะนำไปใช้เป็นหลักในการดำเนินงาน ในส่วนที่รับผิดชอบของงาน โดยเฉพาะอย่างยิ่งโรงเรียนซึ่งเป็นองค์กรหรือหน่วยงานปฏิบัติ จะต้องมีหน้าที่และความรับผิดชอบโดยตรงในอันที่จะทำให้นโยบายของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น และของรัฐบาลบรรลุจุดมุ่งหมายที่กำหนดและการเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดและตัดสินใจ ในกิจกรรมสาธารณะที่เกี่ยวข้องกับตนเอง ท้องถิ่น การสนับสนุนให้สังคมทุกส่วนและทุกระดับ ได้รับการพัฒนาเต็มตามศักยภาพและการสร้างสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อความสำเร็จ (สำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2545, หน้า 3 – 4)

จากผลจากการประเมินคุณภาพนักเรียนของโรงเรียนสังกัดกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ผลปรากฏว่าคุณภาพนักเรียนของโรงเรียนสังกัดกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น จังหวัดฉะเชิงเทรามีโรงเรียนที่มีผลการประเมินอยู่ต่ำกว่าจังหวัดอื่น (งานวิชาการ โรงเรียนเทศบาล 1

วัดแหลมใต้ (สุดสุนทร), 2549, หน้า 14) ทั้งนี้อาจมีสาเหตุมาจากกระบวนการในการบริหารงานในโรงเรียน นอกจากนี้ยังมีปัญหาในการบริหาร ผู้บริหารเปิดโอกาสให้คณะครูมีส่วนร่วมในการบริหารงานน้อยหรือยังปิดกั้นโอกาสในการมีส่วนร่วมในการบริหารงานในโรงเรียน การบริหารการศึกษาเป็นลักษณะของการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์เพื่อสังคมในอนาคต การดำเนินการจึงมีความเกี่ยวพันหลายฝ่าย ไม่ว่าจะเป็นครู นักเรียน ผู้ปกครอง ผู้บริหารจึงควรเปิดโอกาสให้บุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเสมอ เพราะนอกจากจะทำให้การตัดสินใจแม่นยำ ยังมีประโยชน์ช่วยให้ครู มีขวัญและกำลังใจยอมรับการตัดสินใจนั้น ๆ (ภิญโญ สาร, 2526, หน้า 213) ซึ่งสอดคล้องกับ ทร สุนทรายุทธ (ม.ป.ป, หน้า 238) การให้โอกาสแก่ครูมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในนโยบายและเรื่องที่สำคัญของโรงเรียน เป็นปัจจัยที่สำคัญในการสร้างความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับพฤติกรรมการบริหารและการตัดสินใจของผู้บริหารเป็นสำคัญ

จากปัญหาและความสำคัญเกี่ยวกับพฤติกรรมตัดสินใจของผู้บริหาร โรงเรียนดังกล่าว ผู้วิจัยในฐานะที่เป็นพนักงานครู สังกัดเทศบาลเมืองฉะเชิงเทรา เห็นความสำคัญของการมีพฤติกรรมในการตัดสินใจในการบริหารโรงเรียนของผู้บริหาร โรงเรียนสังกัดกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นในจังหวัดฉะเชิงเทรา ซึ่งจะต้องบริหารงานของโรงเรียนทั้ง 4 ด้านซึ่งเป็นหัวใจสำคัญในการบริหารงานในโรงเรียน

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1.2.1 เพื่อศึกษาพฤติกรรมตัดสินใจของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดเทศบาลจังหวัดฉะเชิงเทรา ตามความคิดเห็นของพนักงานครู

1.2.2 เพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมตัดสินใจของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดเทศบาลจังหวัดฉะเชิงเทรา ตามความคิดเห็นของพนักงานครู จำแนกตามเขตที่ตั้ง ประสบการณ์ และช่วงชั้น

1.3 ความสำคัญของการวิจัย

1.3.1 เพื่อเป็นแนวทางสำหรับผู้บริหาร โรงเรียนแสดงพฤติกรรมตัดสินใจของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นในจังหวัดฉะเชิงเทรา โดยครูยอมรับในผลการตัดสินใจนั้น ๆ

1.3.2 เพื่อนำผลที่ได้จากการวิจัยไปใช้เป็นข้อมูลในการปรับปรุงพฤติกรรมตัดสินใจของบริหารโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

1.4 ขอบเขตของการวิจัย

1.4.1 ขอบเขตของเนื้อหาของการวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาพฤติกรรมการตัดสินใจของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดเทศบาลจังหวัดฉะเชิงเทรา ในปีการศึกษา 2551 โดยยึดกรอบเนื้อหาพฤติกรรมการตัดสินใจแทนเนนบวมและชมิคท์ (Tannenbaum & Schmidt, 1958, p. 164) ซึ่งเสนอไว้ 7 แบบคือ

- แบบที่ 1 ผู้บริหารเป็นผู้ตัดสินใจเองแล้วแจ้งให้ผู้บังคับบัญชาทราบหรือปฏิบัติ
- แบบที่ 2 ผู้บริหารเป็นผู้กระตุ้นเกลี้ยกล่อมให้ผู้บังคับบัญชารับผลการตัดสินใจของตนเองก่อนที่จะให้ผู้บังคับบัญชาทราบและนำไปปฏิบัติ หรือปฏิบัติ
- แบบที่ 3 ผู้บริหารเป็นผู้เสนอข้อตัดสินใจของตนแล้วขอความเห็นจากผู้บังคับบัญชาเพื่อให้ยอมรับ
- แบบที่ 4 ผู้บริหารเสนอข้อตัดสินใจต่อผู้บังคับบัญชาและขอคำแนะนำซึ่งอาจเปลี่ยนแปลงได้
- แบบที่ 5 ผู้บริหารเสนอปัญหาแล้วขอคำแนะนำจากผู้บังคับบัญชาเพื่อจะไปตัดสินใจเอง
- แบบที่ 6 ผู้บริหารเป็นผู้ชี้ข้อจำกัดแล้วให้ผู้บังคับบัญชาเป็นผู้ตัดสินใจ โดยตนเองอาจเป็นสมาชิกกลุ่มนั้นด้วย
- แบบที่ 7 ผู้บริหารเป็นผู้อนุญาตให้ผู้บังคับบัญชาปฏิบัติหน้าที่ตัดสินใจได้ภายในขอบเขตที่กำหนดโดยผู้บังคับบัญชาต้องทำตาม

1.4.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1) ประชากร ได้แก่ พนักงานครูในโรงเรียนสังกัดเทศบาลจังหวัดฉะเชิงเทรา จำนวน 5 โรงเรียน พนักงานครูจำแนกเป็นระดับชั้นที่ปฏิบัติการสอน ได้แก่ ระดับปฐมวัย จำนวน 47 คน ช่วงชั้นที่ 1 จำนวน 55 คน ช่วงชั้นที่ 2 จำนวน 53 คน ช่วงชั้นที่ 3 จำนวน 35 คน รวม 190 คน

2) กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ศึกษาในครั้งนี้ ได้แก่ กลุ่มตัวอย่างพนักงานครูในโรงเรียนสังกัดเทศบาลจังหวัดฉะเชิงเทรา กำหนดกลุ่มตัวอย่างจากตารางเครจซี่ และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970, pp. 607-608) ได้กลุ่มตัวอย่างเป็นพนักงานครู จำนวน 127 คน

1.4.3 ตัวแปรที่ศึกษา

1) ตัวแปรต้น

(1) เขตที่ตั้ง

ก. ในเมือง

ข. นอกเมือง

(2) ประสบการณ์ จำแนกเป็น

ก. ประสบการณ์น้อย

ข. ประสบการณ์มาก

(3) ช่วงชั้น จำแนกเป็น

ก. ระดับปฐมวัย

ข. ช่วงชั้นที่ 1

ค. ช่วงชั้นที่ 2

ง. ช่วงชั้นที่ 3

2) ตัวแปรตาม ได้แก่ พฤติกรรมการตัดสินใจของผู้บริหารโรงเรียน 7 แบบ ได้แก่

แบบที่ 1 ผู้บริหารเป็นผู้ตัดสินใจเองแล้วแจ้งให้ผู้บังคับบัญชาทราบหรือปฏิบัติ

แบบที่ 2 ผู้บริหารเป็นผู้กระตุ้นเกลี้ยกล่อมให้ผู้บังคับบัญชายอมรับ

ผลการตัดสินใจของตนเองก่อนที่จะให้ผู้บังคับบัญชารับทราบและนำไปปฏิบัติ หรือปฏิบัติ

แบบที่ 3 ผู้บริหารเป็นผู้เสนอข้อตัดสินใจของตนเองแล้วขอความเห็นจาก

ผู้บังคับบัญชาเพื่อให้ออมรับ

แบบที่ 4 ผู้บริหารเสนอข้อตัดสินใจต่อผู้บังคับบัญชาและขอคำแนะนำ

ซึ่งอาจเปลี่ยนแปลงได้

แบบที่ 5 ผู้บริหารเสนอปัญหาแล้วขอคำแนะนำจากผู้บังคับบัญชา

เพื่อจะไปตัดสินใจเอง

แบบที่ 6 ผู้บริหารเป็นผู้ชี้ข้อจำกัดแล้วให้ผู้บังคับบัญชาเป็นผู้ตัดสินใจ

โดยตนเองอาจเป็นสมาชิกกลุ่มนั้นด้วย

แบบที่ 7 ผู้บริหารเป็นผู้อนุญาตให้ผู้บังคับบัญชาปฏิบัติหน้าที่ตัดสินใจได้

ภายในขอบเขตที่กำหนดโดยผู้บังคับบัญชาต้องทำตาม

1.5 กรอบความคิดในการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้มุ่งศึกษาพฤติกรรมการตัดสินใจของผู้บริหาร โรงเรียนสังกัดเทศบาลจังหวัด
ฉะเชิงเทรา ตามแนวคิดของแทนเนนบวม และชมิคท์ (Tannenbaum & Schmidt, 1958, p. 164)

ตัวแปรต้น

ตัวแปรตาม

1. เขตที่ตั้ง แบ่งเป็น
  - 1.1 ในเมือง
  - 1.2 นอกเมือง
2. ประสบการณ์ จำแนกเป็น
  - 2.1 ประสบการณ์น้อย
  - 2.2 ประสบการณ์มาก
3. ช่วงชั้น จำแนกเป็น
  - 3.1 ระดับปฐมวัย
  - 3.2 ช่วงชั้นที่ 1
  - 3.3 ช่วงชั้นที่ 2
  - 3.4 ช่วงชั้นที่ 3

พฤติกรรมการตัดสินใจของผู้บริหารโรงเรียนของ

แทนเนนบวม และชมิคท์ (Tannenbaum & Schmidt)

1. ผู้บริหารเป็นผู้ตัดสินใจเองแล้วแจ้งให้
ผู้ใต้บังคับบัญชาทราบหรือปฏิบัติ
2. ผู้บริหารเป็นผู้กระตุ้นเกลี้ยกล่อมให้ผู้ใต้บังคับ
บัญชายอมรับผลการตัดสินใจของตนเองก่อนที่จะให้ผู้ใต้
บังคับบัญชารับทราบและนำไปปฏิบัติ หรือปฏิบัติ
3. ผู้บริหารเป็นผู้เสนอข้อตัดสินใจของตนแล้วขอ
ความเห็นจากผู้ใต้บังคับบัญชาเพื่อให้ยอมรับ
4. ผู้บริหารเสนอข้อตัดสินใจต่อผู้ใต้บังคับบัญชาและ
ขอคำแนะนำซึ่งอาจเปลี่ยนแปลงได้
5. ผู้บริหารเสนอปัญหาแล้วขอคำแนะนำจาก
ผู้ใต้บังคับบัญชาเพื่อจะไปตัดสินใจเอง
6. ผู้บริหารเป็นผู้ชี้ข้อจำกัดแล้วให้ผู้ใต้บังคับบัญชา
เป็นผู้ตัดสินใจ โดยตนเองอาจเป็นสมาชิกกลุ่มนั้นด้วย
7. ผู้บริหารเป็นผู้อนุญาตให้ผู้ใต้บังคับบัญชาปฏิบัติ
หน้าที่ตัดสินใจได้ภายในขอบเขตที่กำหนด
โดยผู้บังคับบัญชาต้องทำตาม

ภาพ 1 กรอบความคิดในการวิจัย

1.6 สมมุติฐานการวิจัย

1.6.1 พนักงานครูที่ปฏิบัติงานในเขตที่ตั้งต่างกัน มีความคิดเห็นต่อพฤติกรรมการตัดสินใจของผู้บริหาร โรงเรียน สังกัดเทศบาลจังหวัดฉะเชิงเทรา แตกต่างกัน

1.6.2 พนักงานครูที่มีประสบการณ์ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อพฤติกรรมการตัดสินใจของผู้บริหาร โรงเรียน สังกัดเทศบาลจังหวัดฉะเชิงเทรา แตกต่างกัน

1.6.3 พนักงานครูที่สอนในระดับช่วงชั้นต่างกัน มีความคิดเห็นต่อพฤติกรรมการตัดสินใจของผู้บริหาร โรงเรียน สังกัดเทศบาลจังหวัดฉะเชิงเทรา แตกต่างกัน

1.7 นวัตกรรมเฉพาะ

1.7.1 พฤติกรรมการตัดสินใจ หมายถึง การที่ครูให้ข้อมูล สารสนเทศ ความคิดเห็น ข้อเสนอแนะและนำเสนอทางเลือกในการปฏิบัติงาน เพื่อประโยชน์ต่อผู้บริหารในการเลือกทางเลือกที่เห็นว่าดีที่สุดเพื่อนำไปปฏิบัติ ซึ่งวัดได้จากแบบสอบถามของครู มี 7 แบบ ดังนี้

แบบที่ 1 ผู้บริหารเป็นผู้ตัดสินใจเองแล้วแจ้งให้ผู้ใต้บังคับบัญชาทราบหรือปฏิบัติ หมายถึง ผู้บริหารเป็นผู้ตัดสินใจเรื่องใดเรื่องหนึ่งด้วยตนเองโดยไม่ปรึกษาผู้ใต้บังคับบัญชา หลังจากนั้นจึงแจ้งให้ผู้ใต้บังคับบัญชาทราบหรือปฏิบัติ

แบบที่ 2 ผู้บริหารเป็นผู้กระตุ้นเกลี้ยกล่อมให้ผู้ใต้บังคับบัญชายอมรับผลการตัดสินใจของตนเองก่อนที่จะให้ผู้ใต้บังคับบัญชารับทราบและนำไปปฏิบัติ หรือปฏิบัติ หมายถึง ผู้บริหารเป็นผู้ตัดสินใจเรื่องใดเรื่องหนึ่งด้วยตนเองโดยไม่ปรึกษาผู้ใต้บังคับบัญชา หลังจากนั้นจึงพูดกระตุ้นเกลี้ยกล่อมให้ผู้ใต้บังคับบัญชารับผลการตัดสินใจของตนเอง หลังจากนั้นจึงแจ้งให้ผู้ใต้บังคับบัญชาทราบหรือปฏิบัติ

แบบที่ 3 ผู้บริหารเป็นผู้เสนอข้อตัดสินใจของตนแล้วขอความเห็นจากผู้ใต้บังคับบัญชาเพื่อให้ยอมรับ หมายถึง ผู้บริหารเป็นผู้ตัดสินใจเรื่องใดเรื่องหนึ่งด้วยตนเองโดยไม่ปรึกษาผู้ใต้บังคับบัญชา หลังจากนั้นจึงนำเสนอข้อตัดสินใจของตนเองต่อผู้ใต้บังคับบัญชาเพื่อขอความเห็นจากผู้ใต้บังคับบัญชาเพื่อให้ยอมรับผลการตัดสินใจของตน

แบบที่ 4 ผู้บริหารเสนอข้อตัดสินใจต่อผู้ใต้บังคับบัญชาและขอคำแนะนำซึ่งอาจเปลี่ยนแปลงได้ หมายถึง ผู้บริหารเป็นผู้ตัดสินใจเรื่องใดเรื่องหนึ่งด้วยตนเองโดยไม่ปรึกษาผู้ใต้บังคับบัญชา หลังจากนั้นจึงนำเสนอข้อตัดสินใจของตนเองต่อผู้ใต้บังคับบัญชาเพื่อขอคำแนะนำ

ซึ่งอาจเปลี่ยนแปลงได้แต่ผู้บริหารจะเป็นผู้นำคำแนะนำผู้ได้บังคับบัญชาไปพิจารณาซึ่งเปลี่ยนแปลงได้บ้างเล็กน้อย

แบบที่ 5 ผู้บริหารเสนอปัญหาแล้วขอคำแนะนำจากผู้ได้บังคับบัญชาเพื่อจะไปตัดสินใจเอง หมายถึง ผู้บริหารไม่ได้ตัดสินใจมาก่อนจึงเปิดโอกาสให้ผู้ได้บังคับบัญชามีส่วนเสนอข้อคิดเห็นเพื่อแก้ปัญหา

แบบที่ 6 ผู้บริหารเป็นผู้ชี้ข้อจำกัดแล้วให้ผู้ได้บังคับบัญชาเป็นผู้ตัดสินใจโดยตนเอง อาจเป็นสมาชิกกลุ่มนั้นด้วย หมายถึง ผู้บริหารเป็นผู้อธิบายปัญหาและกำหนดขอบเขตของการตัดสินใจ โดยผู้บริหารอาจเป็นสมาชิกในกลุ่มที่ร่วมกันตัดสินใจ

แบบที่ 7 ผู้บริหารเป็นผู้อนุญาตให้ผู้ได้บังคับบัญชาปฏิบัติหน้าที่ตัดสินใจได้ภายในขอบเขตที่กำหนด โดยผู้บังคับบัญชาต้องทำตาม หมายถึง ผู้บริหารเป็นผู้อนุญาตให้ผู้ได้บังคับบัญชาปฏิบัติหน้าที่ หรือตัดสินใจได้ภายในขอบเขตที่กำหนด กลุ่มที่จะแก้ปัญหาไม่มีใครบ้าง เมื่อกลุ่มตัดสินใจอย่างไร ทุกคนต้องปฏิบัติตาม โดยผู้บังคับบัญชาต้องทำตามด้วยเช่นกัน

1.7.2 โรงเรียน หมายถึง โรงเรียนสังกัดเทศบาลในจังหวัดฉะเชิงเทรา

1.7.3 ผู้บริหาร หมายถึง ผู้มีหน้าที่ควบคุมดูแลสถานศึกษาและบริหารงานภายในโรงเรียน ได้แก่ หัวหน้าสถานศึกษา หรือผู้อำนวยการโรงเรียนในโรงเรียนสังกัดเทศบาลในจังหวัดฉะเชิงเทรา

1.7.4 พนักงานครู หมายถึง ผู้ทำหน้าที่สอนในโรงเรียนในสังกัดเทศบาลในจังหวัดฉะเชิงเทรา

1.7.5 ประสิทธิภาพ หมายถึง ระยะเวลาในการปฏิบัติหน้าที่ราชการจนถึงปัจจุบัน โดยคิดจากค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ของประสิทธิภาพของกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย แบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือ

1) ประสิทธิภาพน้อย คือ ระยะเวลาปฏิบัติงานน้อยกว่าค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งได้ค่าเฉลี่ยของระยะเวลาในการปฏิบัติหน้าที่ราชการจนถึงปัจจุบัน คือ น้อยกว่า 15 ปี

2) ประสิทธิภาพมาก คือ ระยะเวลาปฏิบัติงานมากกว่าค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งได้ค่าเฉลี่ยของระยะเวลาในการปฏิบัติหน้าที่ราชการจนถึงปัจจุบัน คือ มากกว่า 15 ปี

1.7.6 เขตที่ตั้ง หมายถึง สถานที่ตั้งของโรงเรียนได้แก่ โรงเรียนเทศบาลในอำเภอเมืองนอกเมือง ได้แก่ โรงเรียนเทศบาลที่ตั้งในอำเภออื่น

1.7.7 ช่วงชั้น หมายถึง ชั้นเรียนที่พนักงานครูสอนในโรงเรียน แบ่งเป็น 4 ช่วงชั้น คือ

1) ระดับปฐมวัย

2) ช่วงชั้นที่ 1 หมายถึง ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 - ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

3) ช่วงชั้นที่ 2 หมายถึง ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 - ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

4) ช่วงชั้นที่ 3 หมายถึง ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 - ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

พฤติกรรมการตัดสินใจของผู้บริหาร โรงเรียนสังกัดเทศบาลจังหวัดฉะเชิงเทรา ผู้วิจัย ได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องและนำเสนอตามลำดับต่อไปนี้

- 2.1 การบริหารการศึกษา
- 2.2 เทศบาลและการจัดการศึกษาของเทศบาลจังหวัดฉะเชิงเทรา
  - 2.2.1 ความเป็นมาของการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
  - 2.2.2 วิธีการจัดการศึกษาท้องถิ่น
  - 2.2.3 การบริหารการศึกษาของเทศบาล
  - 2.2.4 ข้อมูลเกี่ยวกับโรงเรียนเทศบาลจังหวัดฉะเชิงเทรา
- 2.3 แนวคิดหลักการเกี่ยวกับการตัดสินใจ
  - 2.3.1 ความหมายของการตัดสินใจ
  - 2.3.2 ประเภทของการตัดสินใจ
  - 2.3.3 กระบวนการตัดสินใจ
  - 2.3.4 วิธีการตัดสินใจ
  - 2.3.5 อุปสรรคปัญหาในการตัดสินใจ
- 2.4 พฤติกรรมการตัดสินใจ
- 2.5 ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย
- 2.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
  - 2.6.1 งานวิจัยในประเทศ
  - 2.6.2 งานวิจัยต่างประเทศ
- 2.7 สรุปกรอบแนวคิดการวิจัย

2.1 การบริหารการศึกษา

การบริหาร ได้มีนักการศึกษาหลายท่านได้ให้ความหมายของการบริหาร ไว้ดังนี้

การบริหาร (Administration) คืออะไร กิตติมา ปริดีดล (2529, หน้า 5; อ้างถึงใน Simon, 1976, p. 5) ให้ความหมายไว้ว่า หมายถึง การทำงานของคณะบุคคลตั้งแต่สองคนขึ้นไป ร่วมมือปฏิบัติงานเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งเอาไว้ร่วมกัน

ธงชัย สันติวงษ์ (2536, หน้า 11; อ้างถึงใน Terry, 1964, p. 4) ได้ให้ความหมายไว้ว่า การบริหารเป็นกระบวนการต่าง ๆ ซึ่งประกอบด้วย การวางแผน การจัดหน่วยงานการอำนาจการติดตามและควบคุมที่ถูกพิจารณาจัดทำขึ้นเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์โดยการใช้กำลังคนและทรัพยากรที่มีอยู่

ซารี มณีสรี (2526, หน้า 5), นิพนธ์ กินาวงศ์ (2526, หน้า 3) และเอกชัย กี่สุขพันธ์ (2533, หน้า 1) ได้ให้ความหมายไว้คล้ายคลึงกันว่า การบริหาร หมายถึง การร่วมดำเนินการอย่างใดอย่างหนึ่งของบุคคลตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ การบริหาร การดำเนินงานที่ได้ปฏิบัติกับบุคคลโดยอาศัยบุคคล ทั้งรายบุคคลและกลุ่มคนเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของหน่วยงาน

สมพงษ์ เกษมสิน (2526, หน้า 13-14) ได้สรุปความหมายของการบริหาร หมายถึง การใช้ศาสตร์และศิลป์นำเอาทรัพยากรมาประกอบการบริหารเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพ

กิตติมา ปริดีดล (2532, หน้า 2) ได้ให้ความหมายของการบริหารการศึกษาไว้ว่า การที่ผู้บริหารปฏิบัติหน้าที่การบริหารการศึกษาด้วยวิธีการกระทำเป็นขั้นตอน แต่ละขั้นตอนต่อเนื่องกัน และสัมพันธ์อย่างเป็นระบบ

จรัส โพธิ์ศิริ (2523, หน้า 8) เสนอไว้ว่า การบริหารการศึกษา คือ การที่บุคคลร่วมมือกันดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อพัฒนาสมาชิกของสังคม เยาวชน และประชาชนในด้านความสามารถ ทัศนคติ พฤติกรรม คุณธรรม และค่านิยมที่มีคุณค่าของความเป็นมนุษย์ โดยใช้กระบวนการระเบียบแบบแผน ทั้งในและนอกสถานศึกษา โดยการใช้ศาสตร์และศิลป์ของผู้บริหารการศึกษาทุกระดับให้เป็นไปตามจุดประสงค์ที่วางไว้อย่างมีประสิทธิภาพ

กัญญา สาธร (2523, หน้า 10) ให้ทัศนะไว้ว่า การบริหารการศึกษา หมายถึง การวินิจฉัยสั่งการ การควบคุม และการจัดการเกี่ยวข้องกับงานทุกอย่างในโรงเรียนคือ กิจกรรมต่าง ๆ ที่บุคคลร่วมมือกันดำเนินกิจกรรมเพื่อพัฒนาเด็กเยาวชน ประชาชน หรือสมาชิกของสังคมในทุก ๆ ด้าน

เพื่อบุคคลดังกล่าวเป็นสมาชิกที่ดีของสังคม โดยใช้กระบวนการต่าง ๆ ที่เป็นระเบียบแบบแผนทั้งนอก
ในโรงเรียน

ประชุม รอดประเสริฐ (2525, หน้า 2) กล่าวว่า นอกจากปัจจัยทางด้านทรัพยากรที่ส่งผลให้
การบริหารงานประสบผลสำเร็จ ยังมีปัจจัยที่ส่งผลให้การบริหารงานดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ
นั่นคือกระบวนการบริหารงานตลอดจนความรู้ความสามารถของผู้บริหารเอง

เซอร์ยิวโวลันนี (Segiovanni, 1980, p. 5) ให้ความเห็นว่า การบริหารเป็นกระบวนการทำงาน
ร่วมกับคนอื่นหรือโดยผู้อื่นและทรัพยากรต่าง ๆ เพื่อให้สัมฤทธิ์ผลตามเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ

ไซมอน (Simon, 1976, p. 1) กล่าวว่า การบริหาร หมายถึง ศิลปะในการทำกิจกรรมต่าง ๆ
ให้ได้รับการปฏิบัติจนเป็นผลสำเร็จ

กู๊ด (Good, 1973, p. 14) ได้เสนอแนวคิดไว้ว่า การบริหารการศึกษา หมายถึง การวินิจฉัย
สั่งการ การควบคุม การจัดการทุกสิ่งทุกอย่างเพื่อการดำเนินงานของโรงเรียนให้บรรลุผลสำเร็จ
ตามวัตถุประสงค์

ฮิวส์ (Hughes, 1988, p. 26) ได้ให้ความหมายว่า การบริหารการศึกษา เป็นการปฏิบัติงาน
และภารกิจงานที่ต้องปฏิบัติเพื่ออำนวยความสะดวกให้กับงานการสอนนักเรียนที่เข้ารับการศึกษ
ในสถานศึกษา

จากการศึกษาแนวคิดในการบริหารการศึกษาที่ได้นำเสนอมา จะเห็นได้ว่าการบริหารการศึกษา
ได้ให้ความสำคัญในกระบวนการต่าง ๆ ในการบริหารเป็นอย่างยิ่ง จึงพอสรุปได้ว่า การบริหารการศึกษา
หมายถึง กระบวนการที่คณะบุคคลได้ลงมือปฏิบัติด้วยการกระทำที่เป็นขั้นตอน ในการดำเนินกิจกรรม
ต่าง ๆ ในสถานศึกษาเพื่อพัฒนาประชากรของสังคมให้เกิดความเจริญงอกงามในทุก ๆ ด้าน
ให้เป็นประชากรที่ดีมีคุณภาพของสังคม โดยใช้กระบวนการอย่างมีระเบียบ แบบแผนในทุกขั้นตอน
โดยใช้ทั้งศาสตร์และศิลป์ ทรัพยากรต่าง ๆ ให้เกิดประโยชน์สูงสุดเพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์
และเป้าหมายที่วางไว้

แคมเบลล์ (Campbell, 1971, p. 189; อ้างถึงใน กิตติมา ปรีดีดิถก, 2532, หน้า 23) ได้นำเสนอ
กระบวนการในการบริหารงาน เป็น 5 ขั้นตอน คือ

- 1) การตัดสินใจ (Decision-making)
- 2) การจัดโครงการ (Programming)
- 3) การกระตุ้นการทำงาน (Stimulating)
- 4) การประสานงาน (Co-ordinating)
- 5) การประเมินผล (Appraising)

จากแนวคิดในการบริหารการศึกษาที่ได้นำเสนอมานักบริหารการศึกษาได้ให้ความสำคัญต่อการตัดสินใจให้เป็นขั้นตอนหนึ่งในกระบวนการการบริหารงานการศึกษา

2.2 เทศบาลและการจัดการศึกษา

2.2.1 ความเป็นมาของการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

การจัดการศึกษาของประชาชนในอดีต เริ่มต้นจัดการศึกษาแบบนานาประเทศของยุโรป เริ่มเมื่อ พ.ศ.2414 ในรัชสมัยของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ซึ่งได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้จัดตั้งโรงเรียนแห่งแรกขึ้นพระบรมมหาราชวังและในปี พ.ศ. 2427 ได้จัดตั้งโรงเรียนสำหรับราษฎรแห่งแรกที่วัดมหรณพาราม เพื่อรับผิดชอบในการจัดการศึกษาของประเทศ ต่อมาได้รับการยกฐานะขึ้นเป็นกระทรวงศึกษาธิการในปัจจุบัน

หลังจากที่ได้มีการเปลี่ยนแปลงการปกครองมาเป็นระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขแล้ว การบริหารประเทศได้เริ่มขยายตัวไปสู่ท้องถิ่นมากขึ้น เป็นการกระจายอำนาจให้ท้องถิ่นได้มีสิทธิและหน้าที่ในการบริหารกิจการของท้องถิ่นในรูปแบบการปกครองท้องถิ่นต่าง ๆ กัน เช่น ได้ตราพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2478 กำหนดให้เทศบาลมีหน้าที่จัดการศึกษาเพื่อให้ราษฎรได้รับการศึกษาอบรมเข้าไว้ด้วยกัน ดังนั้น หน้าที่ในการจัดการศึกษาของท้องถิ่นจึงได้ตกอยู่ในความดูแลรับผิดชอบขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น ๆ และให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติประถมศึกษา พ.ศ. 2478 กำหนดให้มีการโอนโรงเรียนและทรัพย์สินของโรงเรียนมาเป็นของเทศบาลทั้งหมด หากท้องถิ่นใดมีปริมาณโรงเรียนไม่เพียงพอก็ให้เทศบาลจัดตั้งเพิ่มขึ้น และดำรงโรงเรียนประถมศึกษาเหล่านั้นด้วยเงินรายได้ของเทศบาลเอง

จากผลของพระราชบัญญัติสองฉบับดังกล่าว รัฐบาลในสมัยนั้นจึงได้ตราพระราชกฤษฎีกามอบอำนาจการจัดการประถมศึกษาในเขตเทศบาลให้เทศบาลรับไปดำเนินการ เมื่อ พ.ศ. 2479 และเทศบาลได้รับโอนโรงเรียนเทศบาลมาดำเนินการครั้งแรก เมื่อ พ.ศ.2480 การโอนโรงเรียนเทศบาลมาดำเนินการครั้งนี้ เทศบาลได้รับโอนมาทั้งหมด คือ โรงเรียน กิจการของโรงเรียน ทรัพย์สิน และครู โดยให้ครูโอนมาเป็นพนักงานเทศบาล การโอนการศึกษาอยู่กับเทศบาลในระยะนั้นประสบปัญหาต่าง ๆ มาก งบประมาณของเทศบาลมีจำนวนน้อย ทำให้การศึกษาของเทศบาลไม่ก้าวหน้าเท่าที่ควร จึงมีการโอนการศึกษาของเทศบาลไปอยู่กับกระทรวงศึกษาธิการอีกครั้งหนึ่ง

พ.ศ.2504 รัฐบาลจึงได้โอนการศึกษาในเขตเทศบาลไปให้เทศบาลรับผิดชอบอีกครั้งหนึ่ง โดยมีแนวปฏิบัติดังนี้

- 1) ให้กระทรวงมหาดไทยควบคุมดูแลการจัดการศึกษาในเขตเทศบาล
- 2) ส่งเสริมให้เทศบาลพยายามรับโอน โรงเรียนประชาบาลไปดำเนินการให้มากที่สุด เว้นแต่โรงเรียนที่กระทรวงศึกษาธิการขอสงวนไว้ปรับปรุงทางวิชาการและเป็นตัวอย่างเท่านั้น
- 3) กระทรวงศึกษาธิการ ควรจ่ายเงินอุดหนุนเป็นการช่วยเหลือการศึกษาในเขตเทศบาล ซึ่งอาจจะคำนวณเป็นรายหัวนักเรียนซึ่งอาจจะได้พิจารณาต่อไป

ดังนั้นการจัดการประถมศึกษาในเขตเทศบาลจึงอยู่ในกำกับดูแล ควบคุมของเทศบาล ตลอดมาจนทุกวันนี้ และประกอบกับ พ.ร.บ. การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และแก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ 2 มาตราที่ 29 ส่วนที่ 2 มาตรา 41 ได้กำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีสิทธิจัดการศึกษา ในระดับใดระดับหนึ่งหรือทุกระดับ

2.2.2 วิธีการจัดการศึกษาท้องถิ่น

เพื่อให้การบริหารการศึกษาของท้องถิ่นเป็นไปโดยเหมาะสม ทางราชการจึงได้กำหนด แนวทางเกี่ยวกับการบริหารการศึกษาท้องถิ่น โดยกำหนดให้ส่วนกลางมีหน้าที่ในการส่งเสริม สนับสนุนการจัดการศึกษาของหน่วยท้องถิ่นและให้ท้องถิ่นเป็นผู้รับผิดชอบจัดการศึกษาโดยตรง หน่วยงานส่วนกลางที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น, 2547, หน้า 2-3) มีดังนี้

- 1) กระทรวงมหาดไทย มีหน้าที่และความรับผิดชอบควบคุมส่งเสริมในด้านธุรการ เกี่ยวกับนโยบายและการจัดการศึกษาของท้องถิ่นให้เป็นตามเป้าหมาย จัดสรรเงินอุดหนุนจากรัฐบาลกลาง เป็นหน่วยประสานงานกับหน่วยราชการอื่นที่เกี่ยวข้อง ให้คำแนะนำส่งเสริมและช่วยเหลือหน่วยการปกครองท้องถิ่นในการแก้ปัญหาอุปสรรคและขัดข้องต่าง ๆ ที่อยู่ในอำนาจหน้าที่ของกระทรวงมหาดไทย

- 2) กระทรวงศึกษาธิการ มีหน้าที่กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการประเมินความพร้อมในการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและมีหน้าที่ในการประสานและส่งเสริมองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและมีหน้าที่ในการประสานและส่งเสริมองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้สามารถจัดการศึกษา สอดคล้องกับนโยบายและได้มาตรฐานการศึกษา รวมทั้งการเสนอแนะการจัดสรรงบประมาณอุดหนุนการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

- 3) คณะกรรมการกลางพนักงานเทศบาล (ก.ท.) มีหน้าที่ส่งเสริมการบริหารงานบุคคล โดยกำหนดมาตรฐานทั่วไปเกี่ยวกับหลักเกณฑ์และเงื่อนไขการคัดเลือก การบรรจุ แต่งตั้ง การย้าย การโอน การรับโอน การเลื่อนระดับ การเลื่อนขั้นเงินเดือน มาตรฐานทั่วไปเกี่ยวกับวินัยและการรักษาวินัยและการดำเนินการทางวินัย การอุทธรณ์ การร้องทุกข์ และการให้ออกจากราชการ

2.2.3 การบริหารการศึกษาของเทศบาล

เนื่องจากรัฐบาลและ พ.ร.บ. การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ได้กำหนดให้หน่วยการปกครองท้องถิ่นเป็นผู้ดำเนินการดังกล่าว เทศบาลและเมืองพัทยาจึงต้องทำหน้าที่และความรับผิดชอบในการจัดการศึกษาในเขตของตนอย่างเต็มที่ โดยถือปฏิบัติให้เป็นไปตามหลักการและนโยบายที่กล่าวมาข้างต้น ความรับผิดชอบของเทศบาลและเมืองพัทยา ในเรื่องนี้สรุปได้ดังนี้

- 1) มีหน้าที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน
- 2) จัดให้เด็กที่มีอายุถึงเกณฑ์ในเขตเทศบาลได้เข้าโรงเรียน โดยทั่วถึง
- 3) ควบคุมและบริหารโรงเรียนเทศบาลในเขตของตน

เกี่ยวกับเรื่องการจัดการศึกษาเขตเทศบาลและเมืองพัทยานี้ เทศบาลและเมืองพัทยานี้เป็นผู้บริหารและดำเนินการโดยตรง โดยกระทรวงศึกษาธิการและกระทรวงมหาดไทยมิได้เข้าเกี่ยวข้องในรายละเอียดของการปฏิบัติ นอกจากการส่งเสริมสนับสนุนให้เทศบาลและเมืองพัทยานำดำเนินการได้โดยเรียบร้อยและบรรลุผลดียิ่งขึ้น เทศบาลและเมืองพัทยานี้จึงมีอำนาจที่จะใช้ดุลยพินิจและตัดสินใจดำเนินการในเรื่องใด ๆ ได้อย่างเต็มที่ตามขอบเขตอำนาจหน้าที่ที่กำหนดไว้ตามกฎหมาย โดยปกติสายงานของฝ่ายต่าง ๆ ในสังกัดเทศบาลนั้น ก่อนที่งานต่าง ๆ จะถึงขั้นการตัดสินใจของนายกเทศมนตรีจะต้องผ่านการพิจารณาของฝ่ายที่เกี่ยวข้องและปลัดเทศบาลตามลำดับเสียก่อน ในกรณีเมืองพัทยาก็เช่นกันงานทุกอย่างก่อนที่นำเสนอปลัดเมืองพัทยาซึ่งเป็นหัวหน้าฝ่ายบริหารนั้นจะต้องผ่านการพิจารณาของหัวหน้าฝ่ายที่เกี่ยวข้องและรองปลัดเมืองพัทยาทตามลำดับ

สำหรับงานการศึกษานั้น หัวหน้ากองหรือผู้อำนวยการกองการศึกษาซึ่งเป็นผู้ดำเนินการและรับผิดชอบนั้นจึงมีความสำคัญในฐานะผู้รับผิดชอบงานรองจากปลัดเทศบาลและนายกเทศมนตรีในกรณีของเทศบาล หรือรับผิดชอบงานรองจากปลัดเมืองพัทยาในกรณีเมืองพัทยา

บุคลากรของเทศบาลที่รับผิดชอบการจัดการศึกษา แบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ

- 1) เจ้าหน้าที่ฝ่ายพนักงานประจำ มีปลัดเทศบาลเป็นหัวหน้าปกครองบังคับบัญชาพนักงานประจำและนักบริหารการศึกษาซึ่งมีฐานะเป็นผู้อำนวยการกองหรือหัวหน้ากอง หรือหัวหน้าฝ่ายการศึกษาเป็นผู้มีบทบาทสำคัญในการบริหารการศึกษาของเทศบาล

- 2) เจ้าหน้าที่ฝ่ายนโยบาย มีคณะเทศมนตรี ทำหน้าที่กำหนดนโยบายและควบคุมบริหารการศึกษาท้องถิ่นในเขตเทศบาล และปกครองบังคับบัญชาพนักงานเทศบาลประจำทั้งหมด นอกจากนี้ ยังมีสภาเทศบาลเป็นฝ่ายนิติบัญญัติและพิจารณาอนุมัติงบประมาณการศึกษารวมทั้งควบคุมการบริหารงานของคณะเทศมนตรี สำหรับพนักงานประจำที่มีหน้าที่เกี่ยวกับการจัดการศึกษาเทศบาลนั้น ตามมาตรา 4 แห่งพระราชกฤษฎีการะเบียบพนักงานเทศบาล (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2521 กำหนดให้เป็นพนักงานครูเทศบาล ได้แก่ พนักงานครูเทศบาลซึ่งดำรงตำแหน่งเป็นผู้สอนประจำ

ในสถานศึกษาของเทศบาล หรือดำรงตำแหน่งอื่นซึ่งมีหน้าที่เป็นผู้บริหารและให้การศึกษานในสถานศึกษาของเทศบาล หรือดำรงตำแหน่งซึ่งมีหน้าที่เกี่ยวกับการให้การศึกษานซึ่งไม่สังกัดสถานศึกษา (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น, 2547, หน้า 3)

2.2.4 ข้อมูลเกี่ยวกับโรงเรียนเทศบาลจังหวัดฉะเชิงเทรา

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ไม่ว่าจะเป็นองค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล องค์การบริหารส่วนตำบล หรือเมืองพัทยา ล้วนมีบทบาทสำคัญในการจัดบริการสาธารณะให้แก่ประชาชนในพื้นที่ ซึ่งรวมถึงการพัฒนาคุณภาพชีวิตความเป็นอยู่ การจัดการศึกษาในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อพัฒนาความรู้ ความคิด ทักษะที่จะเป็นประโยชน์ในการดำรงชีวิตแก่ประชาชนทุกเพศทุกวัย องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นจึงไม่อาจละเลยหน้าที่ในการส่งเสริมและพัฒนาเด็กและเยาวชน ซึ่งจะเติบโตขึ้นเป็นกำลังสำคัญของประเทศในอนาคตได้

ประกอบกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา 280 กำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นย่อมมีหน้าที่บำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น หรือวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นย่อมมีสิทธิที่จะจัดการศึกษาอบรม และฝึกการอาชีพตามความเหมาะสมและความต้องการภายในท้องถิ่นนั้น และเข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาอบรมของรัฐโดยคำนึงถึงความสอดคล้องกับมาตรฐานและระบบการศึกษาของชาติ การจัดการศึกษาอบรมภายในท้องถิ่นตามวรรคสอง องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นต้องคำนึงถึงการบำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่นด้วย

ดังนั้นโรงเรียนสังกัดเทศบาลจึงมีหน้าที่จัดการศึกษาตามบทบัญญัติของกฎหมาย ซึ่งเทศบาลในจังหวัดฉะเชิงเทราที่จัดการศึกษา ประกอบด้วย 3 เทศบาล คือ เทศบาลเมืองฉะเชิงเทรา เทศบาลตำบลบางคล้า และเทศบาลตำบลบางวัว มีโรงเรียนทั้งสิ้น 5 โรงเรียน ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1) โรงเรียนเทศบาล 1 วัดแหลมใต้ (สุตสุนทร) เป็นโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองฉะเชิงเทรา ตั้งอยู่เลขที่ 86 ถนนสรรพประสาท ตำบลหน้าเมือง อำเภอเมือง จังหวัดฉะเชิงเทรา มีพื้นที่ 1 ไร่ 2 งาน 4 ตารางวา ก่อตั้งเมื่อ พุทธศักราช 2466 ปัจจุบันเปิดทำการสอนตั้งแต่ระดับชั้นปฐมวัยถึงมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีนักเรียนทั้งสิ้น 874 คน ชาย 459 คน หญิง 415 คน มีผู้บริหาร 2 คน หญิง 2 คน มีพนักงานครูทั้งสิ้น 43 คน ชาย 6 คน หญิง 37 คน มีบุคลากรสนับสนุนรวม 6 คน เป็นภารโรง 2 คน

2) โรงเรียนเทศบาล 2 พระยาศรีสุนทรโวหาร (น้อย อาจารยางกูร) เป็นโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองฉะเชิงเทรา ตั้งอยู่เลขที่ 904 ถนนฉะเชิงเทรา-บางปะกง ตำบลหน้าเมือง อำเภอเมือง จังหวัดฉะเชิงเทรา มีพื้นที่ 5 ไร่ 3 งาน 2 ตารางวา ก่อตั้งเมื่อวันที่ 16 พฤษภาคม พุทธศักราช 2537 เปิดทำการสอนตั้งแต่ระดับอนุบาลถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีนักเรียนรวมทั้งสิ้น

1,102 คน เป็นชาย 543 คน เป็นหญิง 559 คน มีผู้บริหาร 2 คน ชาย 1 คน หญิง 1 คน มีพนักงานครูทั้งสิ้น 44 คน ชาย 7 คน หญิง 37 คน มีบุคลากรสนับสนุน 2 คน ภารโรง 2 คน

3) โรงเรียนเทศบาล 1 วัดแจ้ง เป็นโรงเรียนสังกัดเทศบาลตำบลบางคล้า ตั้งอยู่เลขที่ 45 ถนนระเบียบกิจอนุสรณ์ ตำบลบางคล้า อำเภอบางคล้า จังหวัดฉะเชิงเทรา มีพื้นที่ 4 ไร่ 2 งาน ก่อตั้งเมื่อวันที่ 1 มิถุนายน พุทธศักราช 2465 ปัจจุบันเปิดทำการสอนตั้งแต่ระดับชั้นอนุบาลถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีนักเรียนรวมทั้งสิ้น 1,245 คน ชาย 634 คน หญิง 611 คน มีผู้บริหาร 3 คน ชาย 1 คน ว่าง 2 คน มีพนักงานครูรวมทั้งสิ้น 53 คน ชาย 14 คน หญิง 39 คน มีบุคลากรสนับสนุน 13 คน ผู้ช่วยเจ้าหน้าที่การเงินและบัญชี 1 คน ภารโรง 2 คน และแม่ครัว 10 คน

4) โรงเรียนเทศบาล 2 วัดโพธิ์ เป็นโรงเรียนสังกัดเทศบาลตำบลบางคล้า ตั้งอยู่เลขที่ 159 ถนนระเบียบกิจอนุสรณ์ ตำบลบางคล้า อำเภอบางคล้า จังหวัดฉะเชิงเทรา มีพื้นที่ 11 ไร่ 2 งาน 24 ตารางวา ก่อตั้งเมื่อ 15 มิถุนายน พุทธศักราช 2482 ปัจจุบันเปิดทำการสอนตั้งแต่ระดับอนุบาลถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีนักเรียนรวมทั้งสิ้น 554 คน ชาย 284 คน หญิง 270 คน มีผู้บริหาร 2 คน ชาย 2 คน มีพนักงานครูรวมทั้งสิ้น 29 คน ชาย 6 คน หญิง 23 คน มีบุคลากรสนับสนุน 6 คน ผู้ช่วยเจ้าหน้าที่การเงินและบัญชี 1 คน ภารโรง 2 คน และแม่ครัว 3 คน

5) โรงเรียนเทศบาล 1 บางวัว เป็นโรงเรียนสังกัดเทศบาลตำบลบางวัว ตั้งอยู่เลขที่ 155/1 หมู่ 3 ตำบลบางสมัคร อำเภอบางปะกง จังหวัดฉะเชิงเทรา มีพื้นที่ 2 ไร่ 3 งาน 39 ตารางวา ก่อตั้งเมื่อพุทธศักราช 2546 ปัจจุบันเปิดทำการสอนตั้งแต่ระดับชั้นอนุบาลถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มีนักเรียนรวมทั้งสิ้น 441 คน ชาย 230 คน หญิง 211 คน มีผู้บริหาร (รักษาการ) 1 คน เป็นหญิง 1 คน มีพนักงานครูรวมทั้งสิ้น 21 คน ชาย 4 คน หญิง 17 คน มีบุคลากรสนับสนุน 5 คน ผู้ช่วยเจ้าหน้าที่การเงินและบัญชี 1 คน ภารโรง 1 คน แม่บ้าน 2 คน และแม่ครัว 1 คน

จากข้อมูลข้างต้นเป็นการจัดการศึกษาของสถานศึกษาสังกัดเทศบาลจังหวัดฉะเชิงเทรา โดยมีผู้บริหารรวมทั้งหมด 10 คน แยกเป็นชาย 4 คน หญิง 4 คน (รวมรักษาการ) ว่าง 2 คน มีนักเรียนรวมทั้งสิ้น 4,216 คน เป็นชาย 2,150 คน เป็นหญิง 2,066 คน มีพนักงานครูรวมทั้งสิ้น 190 คน เป็นชาย 37 คน เป็นหญิง 153 คน

2.3 แนวคิดหลักการเกี่ยวกับการตัดสินใจ (Decision making)

2.3.1 ความหมายของการตัดสินใจ

การตัดสินใจหรือการวินิจฉัย (Decision making) เป็นอีกเรื่องหนึ่ง que ผู้บริหารต้องเผชิญกับการตัดสินใจตลอดเวลา นับตั้งแต่เรื่องเล็กน้อยเรื่อยไปจนถึงเรื่องที่สำคัญ ในการตัดสินใจของผู้นบริหารนั้นต้องอาศัยข้อมูลที่ถูกค้อง แม่นยำ และเพียงพอที่จะสนับสนุนในการตัดสินใจดังกล่าวได้มีนักวิชาการได้ให้ความหมายของการตัดสินใจไว้ดังนี้

สมคิด บางโม (2539, หน้า 180) ได้ให้ความหมายไว้ว่า การตัดสินใจ หมายถึง การตัดสินใจเลือกทางปฏิบัติซึ่งมีหลายทางเป็นแนวปฏิบัติไปสู่เป้าหมายที่วางไว้ และกวี ingsัฒ (2539, หน้า 61) กล่าวว่า การตัดสินใจ คือ การพิจารณาทางเลือกหลาย ๆ ทาง ผู้นำต้องตัดสินใจด้วยหลักเหตุผลเพื่อใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงงาน การตัดสินใจดังกล่าวจะเกิดประโยชน์สูงสุด ส่วนเมธีปิลันธนาพันธ์ (2525, หน้า 168) ให้ทรรศนะว่า การตัดสินใจเป็นการเลือกพฤติกรรมจากทางเลือกต่าง ๆ ที่เป็นไปได้โดยผู้ตัดสินใจมีเหตุผลการเลือกของตนเอง และนพพงษ์ บุญจิตราดุล (2529, หน้า 83) มีความเห็นว่า การตัดสินใจเป็นกระบวนการที่จำเป็นและมีความสำคัญต่อกระบวนการเป็นผู้นำในการบริหารงานเป็นอย่างมาก จนถือว่าเป็นหัวใจสำคัญของการบริหารงาน

กอร์ (Gore; อ้างถึงใน สมหมาย หวลอารมณ์, 2543, หน้า 20) กล่าวว่า การตัดสินใจ หมายถึง การตัดสินใจเลือกทางปฏิบัติซึ่งมีอยู่หลายทางเพื่อไปสู่เป้าหมายที่กำหนด

เทอร์รี่ (Terry, 1964, pp. 107-108) กล่าวว่า การตัดสินใจ หมายถึง การเลือกทางเลือกใดทางเลือกหนึ่ง อยู่บนรากฐานของกฎเกณฑ์จากทางเลือกสองทาง หรือมากกว่าสองทางเลือกที่เป็นไปได้

ไซมอน (Simon, 1977, p. 1) กล่าวว่า การบริหารคือการตัดสินใจนั่นเอง

จากความหมายของนักวิชาการต่าง ๆ ที่ได้ให้ความหมายไว้ สรุปได้ว่า การตัดสินใจ หมายถึง การเลือกทางเลือกปฏิบัติที่เห็นว่าดีที่สุด จากหลาย ๆ ทางเลือก โดยการวิเคราะห์ด้วยเหตุผลที่เป็นไปได้มากที่สุด เพื่อให้ทางเลือกดังกล่าวบรรลุเป้าหมายของการปฏิบัติงานที่ตั้งไว้

2.3.2 ประเภทของการตัดสินใจ

ในกระบวนการการบริหารงานขั้นตอนที่สำคัญที่สุดก่อนถึงขั้นปฏิบัติงานนั้น คือ การตัดสินใจ การตัดสินใจจะแตกต่างกันออกไปตามสภาพของปัญหา และปัจจัยหลาย ๆ อย่าง ซึ่งนักการศึกษาได้แบ่งประเภทของการตัดสินใจไว้หลายแนวคิด ดังนี้

สุวิมล ตั้งประเสริฐ (2542, หน้า 167) ได้จำแนกแนวคิดของการตัดสินใจออกเป็น 2 ประเภท ดังนี้

1) การตัดสินใจที่กำหนดไว้ล่วงหน้า (Programmed decision) หมายถึง การตัดสินใจที่เป็นไปตามขั้นตอนการดำเนินงานตามกฎและนโยบายซึ่งได้กำหนดทางเลือกและชี้ให้เห็นแนวทางในการตัดสินใจอยู่แล้วเป็นการช่วยให้การตัดสินใจภายใต้สถานการณ์หนึ่งโดยเฉพาะง่ายเข้า การตัดสินใจที่กำหนดไว้ล่วงหน้าเปิดโอกาสให้นักบริหารเลือกทางเลือกได้น้อยมาก เพราะเป็นเรื่องที่เกิดขึ้นซ้ำ ๆ และเป็นประจำและเป็นการตัดสินใจภายใต้สถานการณ์ที่แน่นอน

2) การตัดสินใจที่ไม่กำหนดไว้ล่วงหน้า (Unprogrammed decision) เป็นการตัดสินใจเรื่องที่ไม่เป็นไปตามนโยบายขั้นตอนของการดำเนินงาน มีความซับซ้อนเป็นเรื่องพิเศษซึ่งไม่มีการกำหนดรูปแบบ หรือขั้นตอนที่ต้องดำเนินงานไว้ล่วงหน้า ต้องอาศัยความสามารถ ความคิดสร้างสรรค์ และดุลยพินิจในการตัดสินใจของผู้บริหารในการเลือกดังกล่าว เพื่อแก้ปัญหาที่เผชิญอยู่เป็นการตัดสินใจภายใต้สถานการณ์ที่ไม่แน่นอน การใช้ความสามารถในการตัดสินใจประเภทนี้โดยถูกต้องเหมาะสมเป็นลักษณะของการตัดสินใจที่มีประสิทธิภาพ และเป็นการแสดงให้เห็นถึงประสิทธิภาพของการเป็นนักบริหารที่ดีด้วย

สมพงษ์ เกษมสิน (2526, หน้า 209) ได้แบ่งการตัดสินใจในการบริหารไว้ 2 ประเภท คือ

1) การตัดสินใจในปัญหาประจำ ลักษณะของงานประเภทนี้ส่วนใหญ่ ได้แก่ การตัดสินใจตามระเบียบ แบบแผน หรือข้อบังคับที่กำหนดไว้

2) การตัดสินใจในปัญหาหลัก ปัญหาเหล่านี้ต้องใช้วิจารณญาณในการเก็บรวบรวมข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ เพื่อนำมาประกอบการตัดสินใจเป็นการตัดสินใจที่ต้องใช้ความสามารถในการบริหาร

กิตติมา ปรีดีดิถ (2532, หน้า 121-123) ได้นำเสนอแนวคิดไว้ว่า การตัดสินใจสามารถกระทำได้หลายทาง แต่ว่าการตัดสินใจนั้น ๆ จะยึดหลักอะไรเป็นหลักที่ง่าย ที่สุดคือการแบ่งตามลักษณะของผู้ตัดสินใจ มี 2 แบบ คือ

1) การตัดสินใจโดยบุคคลเดียว

2) การตัดสินใจโดยกลุ่มบุคคล

การตัดสินใจโดยบุคคลเดียว นิยมใช้กับปัญหาง่าย ๆ หรือปัญหาเร่งด่วนแต่ต้องระมัดระวังเรื่องการสื่อสารและตีความ หากสื่อสารไม่ดี ผลจากการตัดสินใจอาจเกิดปฏิกิริยาต่อกันขึ้นได้ หากจำเป็นต้องมีการตัดสินใจไปก่อนโดยผู้บริหารคนเดียว ควรจะต้องชี้แจงให้สมาชิกได้ทราบถึงเหตุที่ต้องตัดสินใจไปก่อน

การตัดสินใจโดยกลุ่มบุคคล เป็นการเปิดโอกาสให้สมาชิกมีส่วนร่วมจะก่อให้เกิดความกระตือรือร้นมีความพึงพอใจในสิ่งที่ต้องการ มีการนำเอาทางเลือกมาอภิปรายกันจนเป็นที่ยอมรับกันว่าการตัดสินใจควรได้รับการช่วยเหลือจากคนอื่น เพื่อให้การตัดสินใจดีที่สุด

แต่การตัดสินใจโดยกลุ่มก็ควรมีข้อระวัง คือ ต้องให้สมาชิกในกลุ่มได้เข้าใจปัญหาตรงกัน ผลของการตัดสินใจของกลุ่มอาจจะไม่ใช่การตัดสินใจที่ดีที่สุดแต่ขึ้นกับเสียงส่วนใหญ่ของกลุ่ม

ไซมอน (Simon, 1977, pp. 45-49) ได้กล่าวถึงการตัดสินใจของผู้บริหารว่า พิจารณาได้จากรูปแบบที่แตกต่างกัน 2 แบบ คือ

1) การตัดสินใจที่กำหนดไว้ล่วงหน้า (Programmed decision) เป็นการตัดสินใจที่เกี่ยวกับแนวปฏิบัติหรือนโยบาย (Policy) ขององค์การที่เป็นไปในลักษณะงานประจำ การตัดสินใจประเภทนี้กระทำได้ง่าย ๆ โดยอาศัยกฎระเบียบที่มีอยู่

2) การตัดสินใจที่ไม่ได้กำหนดไว้ล่วงหน้า (Non-Programmed decision) เป็นการตัดสินใจในปัญหาที่เกิดขึ้นนอกเหนือจากงานประจำหรือไม่เป็นไปตามนโยบายที่วางไว้ เป็นปัญหาในสถานการณ์ใหม่ที่ต้องใช้ความสามารถเชิงสร้างสรรค์และดุลยพินิจในการแก้ปัญหาการตัดสินใจแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในลักษณะนี้จะแสดงให้เห็นถึงประสิทธิภาพของผู้บริหาร เพราะเป็นการตัดสินใจแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นจากสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป ดังนั้นข้อมูลที่ถูกต้องสมบูรณ์จึงมีความสำคัญยิ่ง

จากแนวคิดในการตัดสินใจดังกล่าวพอสรุปได้ว่า การที่ผู้บริหารจะตัดสินใจนั้นพอจำแนกได้ 2 ประเภท คือ การตัดสินใจตามกฎเกณฑ์ ระเบียบและอำนาจหน้าที่ และการตัดสินใจที่ผู้บริหารต้องใช้ความรู้ความสามารถ ข้อมูลและประสบการณ์ที่มีอยู่มาประกอบในการตัดสินใจในการบริหารงานในองค์การ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายขององค์การ

2.3.3 กระบวนการตัดสินใจ

ในกระบวนการตัดสินใจ นักวิชาการแบ่งขั้นตอนในการตัดสินใจตามพื้นฐานความคิด เหตุผลและประสบการณ์ของแต่ละคน ดังนี้

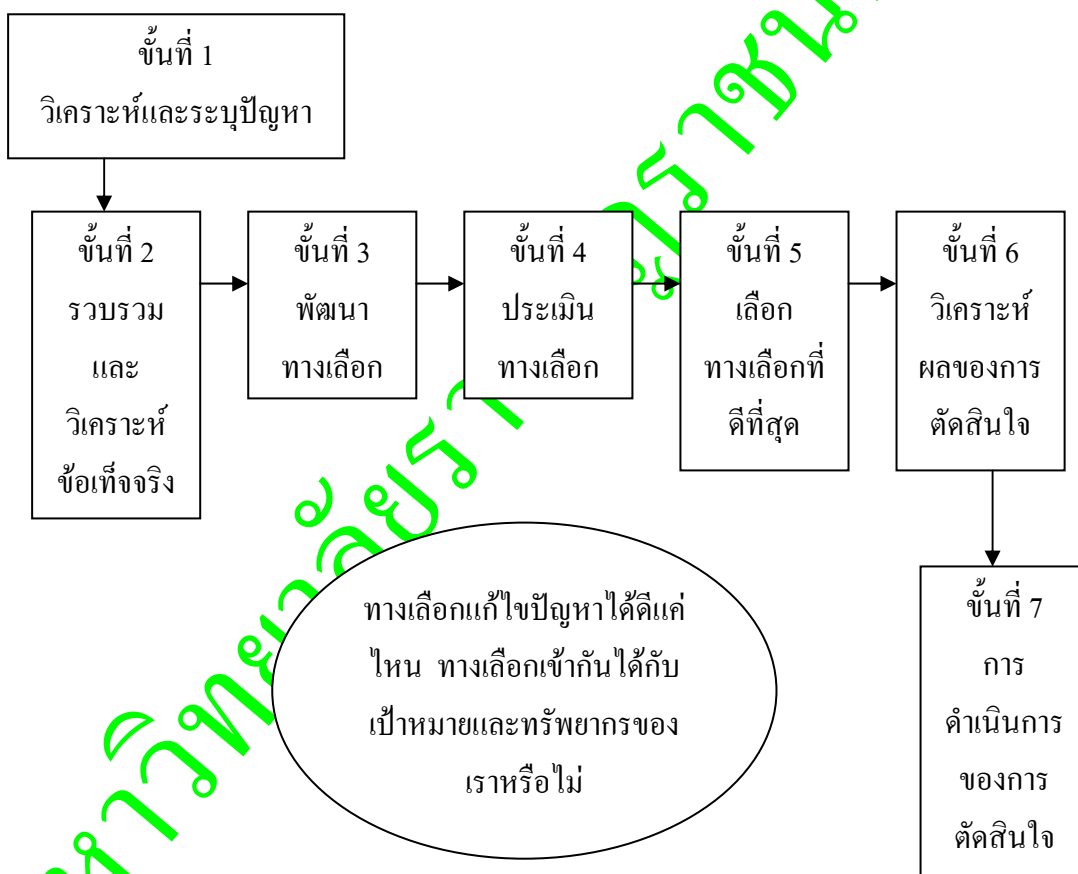
สมคิด บางโม (2539, หน้า 181) ให้ความเห็นว่าในการตัดสินใจนั้นจะให้เกิดประโยชน์สูงสุดและไม่ผิดพลาดจะต้องดำเนินการเป็นขั้นตอน ดังนี้

- 1) การหาข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูล
- 2) คาดคะเนผลที่จะเกิดขึ้นในอนาคต
- 3) การพิจารณาแนวทางปฏิบัติที่จะนำไปใช้
- 4) เลือกทางปฏิบัติทางใดทางหนึ่ง
- 5) ตัดสินใจ
- 6) วัดผลการปฏิบัติโดยการนำไปเปรียบเทียบการคาดคะเนที่ตั้งไว้แต่ต้น

สมยศ นาวิการ (2538, หน้า 156-159) ได้ให้ทัศนะเกี่ยวกับลำดับขั้นตอนของการตัดสินใจไว้ 7 ขั้นตอน ดังนี้

- ขั้นที่ 1 การวิเคราะห์และระบุปัญหา
- ขั้นที่ 2 รวบรวมและวิเคราะห์ข้อเท็จจริงที่เกี่ยวข้อง
- ขั้นที่ 3 การพัฒนาทางเลือก
- ขั้นที่ 4 การประเมินทางเลือก
- ขั้นที่ 5 การเลือกทางเลือกที่ดีที่สุด
- ขั้นที่ 6 การวิเคราะห์ผลที่ตามมาของการตัดสินใจ
- ขั้นที่ 7 การดำเนินการของการตัดสินใจ

ดังรายละเอียดในภาพ 2

ภาพ 2 กระบวนการตัดสินใจ

(ที่มา : สมยศ นาวิกาน, 2538, หน้า 156)

แกนนอน (Gannon, 1982, p. 84) ได้ให้ข้อคิดเห็นว่า การตัดสินใจมี 5 ขั้นตอน คือ

- 1) ค้นพบปัญหาและแยกแยะปัญหา
- 2) หาข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจหรือปัญหานั้น ๆ ให้ได้มากและสมบูรณ์ที่สุด

- 3) ตรวจสอบความสมบูรณ์ของข้อมูลข่าวสาร
- 4) กำหนดทางเลือกไว้หลาย ๆ ทาง
- 5) ตัดสินใจเลือกทางเลือก

ไซมอน (Simon, 1977, p. 2) ให้ความเห็นว่า กระบวนการตัดสินใจนั้น ประกอบด้วย 3 ขั้นตอนที่สำคัญ คือ

- 1) การศึกษาสภาพแวดล้อม การแสวงหาข่าวสารเพื่อเป็นข้อมูลในการตัดสินใจ
- 2) การวิเคราะห์ข้อมูล พัฒนาสภาพแวดล้อมที่เป็นข้อมูล เพื่อกำหนดทางเลือกในการตัดสินใจที่จะนำไปปฏิบัติ
- 3) การตัดสินใจทางเลือกที่เห็นว่าดีที่สุด เหมาะสมที่สุดที่จะนำไปปฏิบัติ

จากความเห็นและทัศนะต่าง ๆ ของนักวิชาการ จะเห็นได้ว่า กระบวนการตัดสินใจเป็นวิธีการในการแก้ปัญหา หากปัญหาได้รับการแก้ไขและบรรลุผลสำเร็จตาม เป้าหมายที่วางไว้ ก็นับว่าการแก้ไขปัญหาได้สิ้นสุดลง หากแก้ไขปัญหามิได้ตามที่คาดหวังไว้ก็ต้องทบทวนเพื่อหาวิธีการใหม่ โดยเริ่มต้นตามกระบวนการใหม่อีกครั้ง โดยการใช่วิธีการตัดสินใจหลาย ๆ แบบ ผสมผสาน

2.3.4 วิธีการตัดสินใจ

สุวิมล ตั้งประเสริฐ (2542, หน้า 165) ได้กล่าวถึงวิธีการตัดสินใจว่าในการบริหาร ผู้บริหารต้องเผชิญกับปัญหาภายใต้สถานการณ์ต่าง ๆ อยู่เสมอ ซึ่งผู้บริหารต้องเปลี่ยนแปลงวิธีการตัดสินใจไปตามสถานการณ์ที่เกี่ยวข้อง วิธีการที่ใช้โดยทั่ว ๆ ไป สรุปได้ดังนี้

- 1) ทฤษฎีทางจิตวิทยา (Psychological theory)
- 2) สัญชาตวิเศษ (Intuition)
- 3) ประสบการณ์ (Experience)
- 4) ตามผู้บังคับบัญชา (Follow the leader)
- 5) การทดลอง (Experiment)
- 6) การวิเคราะห์ (Analysis)
- 7) การวิจัยปฏิบัติการ (Operation research)

เอกชัย กี่สุขพันธ์ (2533 หน้า 48) ได้กล่าวถึงผู้นำกับการตัดสินใจไว้ 3 รูปแบบ คือ

- 1) ผู้นำแบบเผด็จการ มีการตัดสินใจแบบสั่งการเองทุกอย่าง คือ โดยผู้ใต้บังคับบัญชาทุกคนต้องทำ
- 2) ผู้นำแบบประชาธิปไตย มักใช้เสียงส่วนใหญ่ในการตัดสินใจ ไม่นิยมใช้อำนาจยอมรับฟังความคิดเห็นของบุคคลอื่นมากกว่าผู้นำแบบเผด็จการ การบริหารงานมักเป็นการประสานงานมากกว่าการสั่งให้ปฏิบัติงาน
- 3) ผู้นำแบบตามสบาย ไม่ใช้วิธีการตัดสินใจที่แน่นอนกรตัดสินใจขึ้นอยู่กับผู้ใต้บังคับบัญชาจะพิจารณาให้ความเห็นชอบ

วรูม และแยตตอน (Vroom & Yetton, 1973, p. 156) ได้เสนอวิธีการตัดสินใจไว้ 5 วิธี ดังนี้

วิธีที่ 1 ผู้บริหารตัดสินใจด้วยตนเองด้วยข้อมูลที่มีอยู่ หมายถึง ผู้บริหารเห็นแล้วว่าการใช้ประโยชน์จากข้อมูลที่มีอยู่นั้นมากเพียงพอที่จะใช้ในการตัดสินใจเพื่อการบริหารงานที่สำคัญ ๆ ได้

วิธีที่ 2 ผู้บริหารตัดสินใจด้วยตนเองโดยหาข้อมูลเพิ่มเติมจากผู้ใต้บังคับบัญชา หมายถึง การหาข้อมูลอาจใช้วิธีการสอบถามปัญหา หรือประชุม แต่ผู้บริหารยังคงใช้อำนาจในการตัดสินใจ หรืออาจเพียงแต่ให้ผู้ใต้บังคับบัญชาหาข้อมูลให้แก่ผู้บริหาร

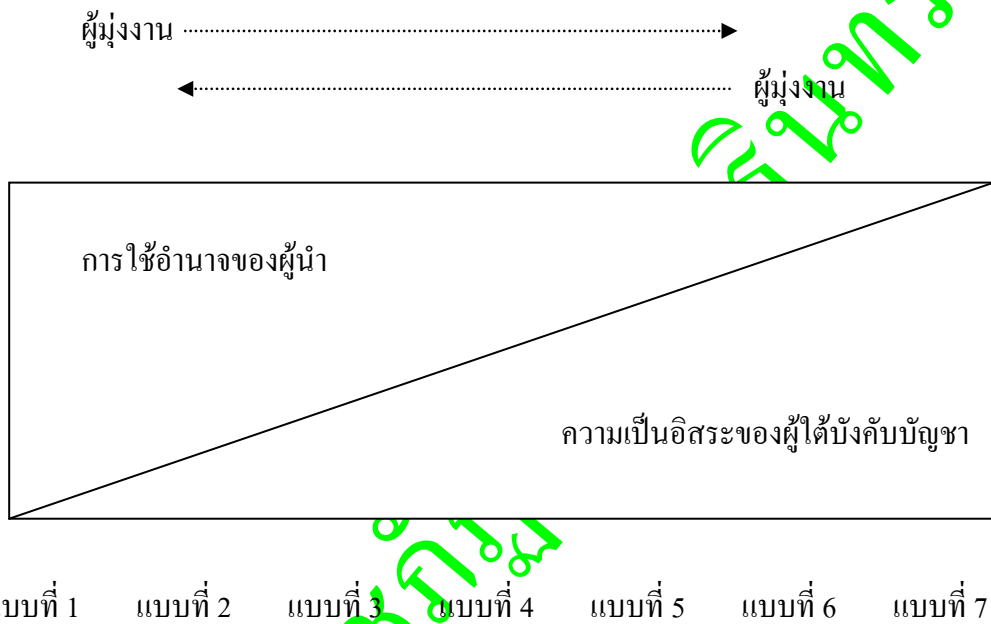
วิธีที่ 3 ผู้บริหารอภิปรายร่วมกับผู้ใต้บังคับบัญชาเป็นรายบุคคลแล้วพิจารณาการตัดสินใจด้วยตนเอง หมายถึง ผู้บริหารขอความเห็นจากผู้ใต้บังคับบัญชาเป็นรายบุคคลและผู้บริหารเป็นผู้ตัดสินใจในการตัดสินใจนี้อาจจะไม่มีอิทธิพลจากผู้ใต้บังคับบัญชาก็ได้

วิธีที่ 4 ผู้บริหารร่วมประชุมอภิปรายปัญหากับผู้ใต้บังคับบัญชาแล้วพิจารณาตัดสินใจด้วยตนเอง โดยอาจจะยอมหรือไม่ยอมให้ความเห็นของกลุ่มมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจ หมายถึง ผู้บริหารให้ผู้ใต้บังคับบัญชาทั้งกลุ่มได้รับทราบปัญหา รวบรวมความคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากกลุ่มผู้บริหารและผู้ตัดสินใจเอง และการตัดสินใจนั้นอาจเป็นผลหรือไม่เป็นผลมาจากข้อมูลที่ได้รับจากผู้ใต้บังคับบัญชาก็ได้

วิธีที่ 5 ผู้บริหารประชุมอภิปรายปัญหา ประเมินทางเลือกร่วมกับกลุ่มผู้ใต้บังคับบัญชาแล้วทำการตัดสินใจโดยใช้ความเห็นสอดคล้องกัน หมายถึง ผู้บริหารให้ผู้ใต้บังคับบัญชาทั้งกลุ่มได้รับทราบปัญหา เพื่อหาแนวทางแก้ปัญหาร่วมกันโดยยึดความคิดเห็นของกลุ่มบทบาทของผู้บริหารจะเป็นไปในลักษณะประธาน ผู้บริหารจะไม่พยายามบังคับให้กลุ่มยอมรับความคิดเห็นของตนและผู้บริหารเต็มใจที่จะยอมรับวิธีการแก้ไขปัญหา รวมทั้งการดำเนินการแก้ปัญหาก็เป็นข้อสรุป

ลักษณะการใช้อำนาจของผู้บริหารต่อผู้ใต้บังคับบัญชา

พฤติกรรมการตัดสินใจของผู้บริหารนี้ มีลักษณะความต่อเนื่องระหว่างการใช้อำนาจของผู้บริหารกับความเป็นอิสระของผู้ใต้บังคับบัญชา ดังรายละเอียดในภาพ 3

ภาพ 3 ความต่อเนื่องของพฤติกรรมการตัดสินใจของผู้บริหาร

จากภาพ 3 จะเห็นว่าผู้บริหารมีพฤติกรรมการตัดสินใจตามรูปแบบต่าง ๆ อย่างต่อเนื่อง จากซ้ายไปขวา ทางด้านซ้ายมือสุดผู้บริหารรวมอำนาจการตัดสินใจไว้ที่ตนเองเพียงผู้เดียว ซึ่งเป็นลักษณะการบริหารแบบรวมอำนาจมากที่สุด โดยการที่ค่อย ๆ เปิดโอกาสให้ผู้ใต้บังคับบัญชาได้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจมากขึ้นทีละน้อย จนกระทั่งถึงทางด้านขวาสุดผู้บริหารเปิดโอกาสให้ผู้ใต้บังคับบัญชาได้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจมากที่สุด หรือมีอิสระในการตัดสินใจมากที่สุดนั่นเอง แทนเนนบวมและชมิทท์ ได้พยายามขยายให้เห็นพฤติกรรมการตัดสินใจในลักษณะต่าง ๆ โดยการจำแนกพฤติกรรมการตัดสินใจของผู้บริหารออกเป็น 7 แบบ (Tannenbaum & Schmidt, 1958, p. 96-101) ซึ่งในแต่ละแบบจะมีลักษณะดังนี้

แบบที่ 1 ผู้บริหารตัดสินใจเองแล้วแจ้งให้ทราบ กรณีนี้ผู้บริหารเป็นผู้พิจารณาปัญหาเอง โดยการหาทางแก้ไขปัญหาไว้หลาย ๆ ทาง แล้วตัดสินใจเลือกทางที่เห็นว่าน่าจะให้ผลดีที่สุด จากนั้นก็แจ้งให้ผู้ใต้บังคับบัญชาทราบเพื่อปฏิบัติต่อไป ผู้บริหารแบบนี้อาจคำนึงถึงหรือไม่คำนึงถึงว่าผู้ใต้บังคับบัญชาจะมีความรู้สึกอย่างไรต่อการตัดสินใจของเขา แต่สิ่งสำคัญก็คือ ผู้บริหารประเภทนี้

จะไม่เปิดโอกาสให้แก่ผู้ได้บังคับบัญชาได้แสดงความคิดเห็นใด ๆ หรือให้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจ แต่ประการใด

แบบที่ 2 ผู้บริหารตัดสินใจแล้วเกลี้ยกล่อมให้ผู้ได้บังคับบัญชายอมรับการตัดสินใจของตนเอง ในกรณีนี้การตัดสินใจเหมือนกับแบบที่ 1 ที่แตกต่างกันออกไป ก็คือ แทนที่จะแจ้งการตัดสินใจของตนให้ผู้ได้บังคับบัญชาทราบ ก็เปลี่ยนมาเป็นใช้ศิลปะในการเกลี้ยกล่อมให้ผู้ได้บังคับบัญชาให้ยอมรับการตัดสินใจนั้น เหตุที่เกลี้ยกล่อมเพราะสำนึกว่าอาจมีการต่อต้านเกิดขึ้น และพยายามลดการต่อต้านโดยชี้ให้เห็นว่า ถ้าการกระทำดังที่ตัดสินใจแล้วจะเกิดประโยชน์ต่อผู้ได้บังคับบัญชา และต่อองค์กรอย่างไร

แบบที่ 3 ผู้บริหารตัดสินใจแล้ว ขอความคิดเห็นจากผู้ได้บังคับบัญชา ผู้บริหารพยายามที่จะให้ผู้ได้บังคับบัญชายอมรับโดยให้โอกาสผู้ได้บังคับบัญชาได้รับทราบว่า ผู้บริหารคิดอย่างไร หลังจากที่ได้อธิบายให้ผู้ได้บังคับบัญชาฟังแล้ว ก็ให้ผู้ได้บังคับบัญชาได้สอบถามปัญหาที่สงสัย กรณีเช่นนี้จะช่วยให้ผู้ได้บังคับบัญชาได้เข้าใจมากขึ้นว่าผู้บริหารต้องการจะทำอย่างไร

แบบที่ 4 ผู้บริหารตัดสินใจแล้วขอความคิดเห็นจากผู้ได้บังคับบัญชา และผู้บริหารอาจเปลี่ยนแปลงการตัดสินใจใหม่ได้เมื่อได้ข้อมูลที่ดีกว่า ผู้บริหารแบบนี้ให้โอกาสแก่ผู้ได้บังคับบัญชาได้มีส่วนในการที่จะให้ผู้บริหารเปลี่ยนแปลงการตัดสินใจบ้าง ความคิดริเริ่ม และการตัดสินใจยังคงอยู่กับผู้บริหาร ก่อนการประชุมหรือพบปะกันกับผู้ได้บังคับบัญชานั้น ผู้บริหารได้ตัดสินใจมาก่อนแล้ว แต่ยังคงคิดว่าอาจเปลี่ยนแปลงได้ จึงให้ผู้ได้บังคับบัญชาได้แสดงความคิดเห็น เพื่อดูปฏิบัติการที่จะเกิดขึ้นว่า การตัดสินใจนั้นจะกระทบกระเทือนอย่างไรบ้าง และหากข้อมูลใหม่ที่ได้จากผู้ได้บังคับบัญชาเหมาะสมเพียงพอ ผู้บริหารก็อาจเปลี่ยนแปลงการตัดสินใจเสียใหม่ได้

แบบที่ 5 ผู้บริหารเสนอปัญหาแล้วขอคำแนะนำหรือความคิดเห็นจากผู้ได้บังคับบัญชา แล้วนำมาพิจารณาตัดสินใจ การตัดสินใจแบบนี้ผู้บริหารเปิดโอกาสให้ผู้ได้บังคับบัญชามีส่วนในการเสนอความคิดเห็นเพื่อแก้ไขปัญหาที่ผู้บริหารเสนอ ผู้บริหารจะเริ่มด้วยการชี้ให้เห็นว่าตัวปัญหาคืออะไร แล้วจึงให้ผู้ได้บังคับบัญชาได้แสดงความคิดเห็นและเสนอข้อมูลตลอดจนทางเลือกต่าง ๆ มาประกอบการพิจารณาตัดสินใจ

แบบที่ 6 ผู้บริหารชี้ข้อจำกัดแล้วให้ผู้ได้บังคับบัญชาทำการตัดสินใจภายในขอบเขตนั้น การตัดสินใจแบบนี้ผู้บริหารมอบปัญหาและข้อจำกัดให้แก่กลุ่มผู้ได้บังคับบัญชาไปทำการตัดสินใจ โดยที่ตนเองอาจเป็นสมาชิกในกลุ่มที่ร่วมพิจารณาตัดสินใจด้วย

แบบที่ 7 ผู้บริหารมอบให้ผู้ได้บังคับบัญชาตัดสินใจภายในขอบเขตที่กำหนดแบบนี้ ผู้บริหารให้ความเป็นอิสระแก่ผู้ได้บังคับบัญชามากที่สุด โดยให้หาทางตัดสินใจแก้ปัญหาเอง

แต่ผู้บริหารเป็นผู้กำหนดว่าใครบ้างที่ เป็นผู้ตัดสินใจเกี่ยวกับปัญหานั้น ๆ และเมื่อผู้ได้บังคับบัญชาตัดสินใจอย่างไรแล้วผู้บริหารจะยอมรับการตัดสินใจนั้น

จากแนวคิดของนักวิชาการดังกล่าว สรุปได้ว่า พฤติกรรมการตัดสินใจของผู้บริหารหรือผู้นำ จำแนกได้ 3 แบบ คือ

1) แบบอัตตาธิปไตย หมายถึง พฤติกรรมที่ผู้บริหารใช้กับประสบการณ์หรือข้อมูลของตนเองที่มีอยู่มาตัดสินใจเพียงลำพัง

2) แบบประชาธิปไตย หมายถึง พฤติกรรมที่ผู้บริหารให้สมาชิกในองค์กรซึ่งอาจเป็นบุคคล หรือคณะบุคคลมีส่วนร่วมในการตัดสินใจสั่งการ

3) แบบเสรีนิยม หมายถึง พฤติกรรมที่ผู้บริหารให้เสรีภาพแก่สมาชิกหรือมอบหมายให้ผู้อื่นเป็นผู้ตัดสินใจสั่งการแทนอย่างอิสระ

ในการตัดสินใจของผู้บริหาร มีความสัมพันธ์กับผู้ได้บังคับบัญชาในการให้ข้อมูล หากผู้บริหารได้ข้อมูลที่ถูกต้องสมบูรณ์ จะทำให้ผู้บริหารเลือกวิธีการในการตัดสินใจได้อย่างเหมาะสมกับสถานการณ์ของปัญหาทำให้เกิดบรรยากาศและปฏิสัมพันธ์ที่ดีในองค์กร ส่งผลให้ประสิทธิภาพในการร่วมมือปฏิบัติงานมีประสิทธิภาพมากขึ้น

2.3.5 อุปสรรค/ปัญหาในการตัดสินใจ

กวี วงศ์พุด (2539, หน้า 66) ได้กล่าวถึงอุปสรรคและปัญหาในการตัดสินใจมีสาระสำคัญ ดังนี้

- 1) ความรู้ความสามารถของบุคลากร
- 2) เป้าหมายของแต่ละคนในการตัดสินใจ
- 3) การสื่อสาร สื่อต่าง ๆ ที่ใช้ในการตัดสินใจ
- 4) ระยะเวลาในการตัดสินใจ
- 5) การควบคุมอารมณ์ของผู้นำ
- 6) แรงจูงใจที่ผู้ปฏิบัติงานมองต่างกัน
- 7) ระบบของงานอาจมีหลายระบบ
- 8) ประเภทของผู้ตัดสินใจ อาจมีหลายระดับ
- 9) สถานที่
- 10) การฝังความคิดเดิมหรือตั้งใจเอาไว้เช่นนั้น
- 11) ความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกด้วยกัน
- 12) สภาพแวดล้อมมีส่วนในการตัดสินใจ

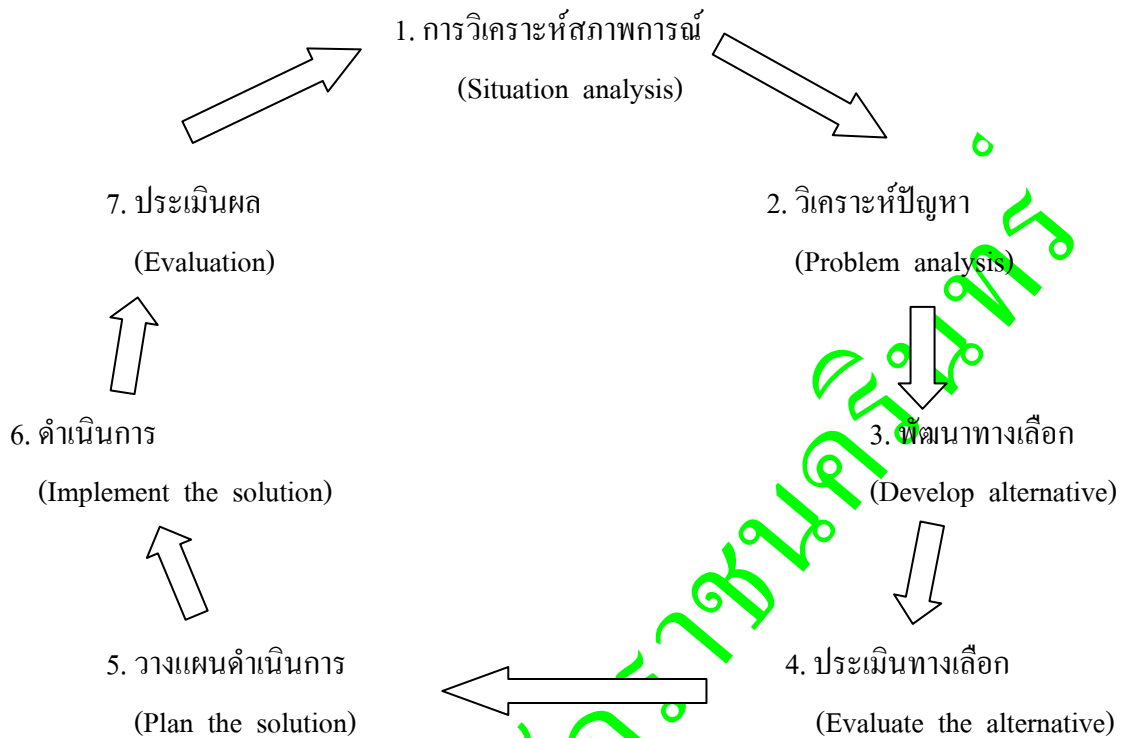
สุเมธ เดียววิเศษ (2527, หน้า 113-114) กล่าวว่า ในการพิจารณาตัดสินใจมีอุปสรรค และปัญหาในการพิจารณาตัดสินใจที่อาจแยกพิจารณาได้ใน 2 ประการที่สำคัญ ดังนี้

- 1) ปัญหาข้อขัดข้องเกี่ยวกับการตัดสินใจ
  - (1) ขาดข้อมูลข่าวสารที่เชื่อถือได้
  - (2) ขาดความรู้และประสบการณ์
  - (3) มีเวลาไม่เพียงพอ รีบด่วนในการตัดสินใจ
  - (4) มีความลำบากในการคาดหมายเหตุการณ์ในอนาคตเพราะเหตุการณ์เปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา
  - (5) มีอำนาจหน้าที่ไม่เพียงพอ อำนาจไม่แน่ชัด เกิดความไม่แน่ใจในความรับผิดชอบ
  - (6) มีความล่าช้าในการดำเนินงานจากผู้บริหารและผู้ปฏิบัติงาน
  - (7) มีเหตุสืบเนื่องมาจากประเพณีหรือวัฒนธรรมทางสังคมและระบบราชการ
- ผู้บริหารมีความรู้สึกว่าอยู่ในระบบที่แตกต่างกันในเวลาเดียวกัน
- 2) สาเหตุที่ทำให้การตัดสินใจผิดพลาด มีดังนี้
  - (1) การตัดสินใจไม่ยึดเหตุผลเป็นสำคัญ
  - (2) การตัดสินใจใช้เหตุผลไม่ถูกต้อง
  - (3) การตัดสินใจโดยถูกอิทธิพลครอบงำ
  - (4) การตัดสินใจโดยบิดเบือนความเป็นจริงเพื่อประโยชน์อย่างใดอย่างหนึ่ง
  - (5) การตัดสินใจโดยใช้ถ้อยคำกำกวมไม่ชัดเจน
  - (6) การตัดสินใจโดยมีข้อมูลไม่เพียงพอ
  - (7) การตัดสินใจด้วยความระมัดระวังมากเกินไป
  - (8) การตัดสินใจด้วยความรีบร้อน

เอกชัย กี่สุขพันธ์ (2533, หน้า 126) ได้กล่าวถึง การแก้ปัญหาและการตัดสินใจว่าเป็นกระบวนการที่ต้องเนื่องตลอดเวลาในการปฏิบัติงาน โดยอาศัยแนวคิดของจอห์นคิวอี้ ที่กล่าวถึงกระบวนการตัดสินใจเพื่อแก้ปัญหาไว้ 3 ขั้นตอน คือ

- 1) อะไรคือปัญหา (What is the problem)
- 2) วิธีการแก้ปัญหามีอะไรบ้าง (What are the alternatives ?)
- 3) วิธีแก้ปัญหาคือวิธีที่ดีที่สุด (Which alternatives is the best?)

จากแนวคิดนี้ได้นำไปสู่กระบวนการแก้ปัญหาและการตัดสินใจ 7 ขั้นตอนที่เกี่ยวข้องกัน

ภาพ 4 กระบวนการแก้ปัญหาและตัดสินใจ

กล่าวโดยสรุป การตัดสินใจเป็นกระบวนการที่สำคัญในการบริหารงานและมีความสำคัญต่อภาวะผู้นำของผู้บริหาร ซึ่งต้องอาศัยความรู้ความสามารถ ความรอบรู้ ความมีเหตุผล ประสิทธิภาพสติและสมาธิในการควบคุมอารมณ์ ซึ่งในการตัดสินใจสั่งการผู้บริหารต้องเผชิญกับสภาพแวดล้อมและสถานการณ์ต่าง ๆ ในการตัดสินใจทั้งในด้านตัวผู้บริหาร ผู้ได้บังคับบัญชา ผู้บังคับบัญชา ข้อมูลข่าวสาร ปัญหาที่ต้องแก้ไข ประสิทธิภาพในการตัดสินใจผู้บริหารต้องตัดสินใจ ต้องมีความละเอียดรอบคอบ มีสติ มีเหตุผล ควบคุมอารมณ์ และสถานการณ์ให้ได้ ซึ่งจะส่งผลต่อการตัดสินใจให้น้อยที่สุด

2.4 พฤติกรรมการตัดสินใจ

พฤติกรรมของมนุษย์ย่อมจะต้องมีพฤติกรรมการตัดสินใจอยู่ตลอดเวลา บางครั้งก็เป็นการตัดสินใจที่เกิดขึ้นจากการพิจารณาไตร่ตรองไว้เป็นอย่างดี บางครั้งก็เป็นการตัดสินใจโดยปราศจากเหตุผลใด ๆ บางครั้งก็เป็นการตัดสินใจในเรื่องส่วนตัว ขณะที่บางครั้งเป็นการตัดสินใจเพื่อส่วนรวม หรือในฐานะที่ตนดำรงตำแหน่งใดตำแหน่งหนึ่ง (บรรจบ เนียมมณี, 2533, หน้า 108)

ในการบริหารงานใดก็ตาม หากพิจารณาในเชิงกระบวนการบริหาร ดังที่ กุลิก (Gulick, 1937, p. 52) ได้เสนอไว้ คือ POSDCORP ซึ่งเริ่มจากการวางแผน ผู้บริหารจะต้องทำการตัดสินใจเลือกแผนที่เห็นว่าเหมาะสมที่สุด เพื่อเป็นวิธีทางนำไปสู่ความสำเร็จตามจุดประสงค์ที่ต้องการในขั้นต่อไปหมายถึง การจัดรูปแบบองค์กร การจัดคนเข้าทำงาน การอำนวยความสะดวก การประสานงานและอื่น ๆ จะเห็นได้ว่า ทุกขั้นตอนของกระบวนการดังกล่าวจะมีพฤติกรรมการตัดสินใจแฝงอยู่ด้วย ตลอดเวลาตั้งแต่อดีตมาจนถึงปัจจุบัน พฤติกรรมการตัดสินใจได้กลายเป็นพฤติกรรมที่นักบริหารได้นำไปเป็นองค์ประกอบในการชี้ถึงความมีประสิทธิภาพของการบริหารงานอยู่เสมอ ซึ่ง ดร็ัคเคอร์ (Peter E. Drucker, 1970, p. 146) ให้ทัศนะว่า การตัดสินใจที่จะเลือกทางใดทางหนึ่งในบรรดาทางเลือกต่าง ๆ นั้น เป็นเรื่องค่อนข้างยากเพราะว่าการที่จะบอกว่าทางเลือกใดถูกหรือผิดย่อมไม่อาจกระทำได้ง่ายกล่าวคือ ทางเลือกที่ดีที่สุด มักจะอยู่ระหว่างสิ่งที่เกือบจะถูกต้องหรือบางทีก็อาจผิดพลาดได้ และชวนชม ชินะดังกูร (2527 หน้า 125) ได้ชี้ให้เห็นลักษณะดังกล่าวด้วยการเปรียบเทียบว่า การที่จะบอกความถูกต้องนั้นเปรียบเสมือนการเปลี่ยนแปลงระหว่างชายกับขวาท่านั้น ดังนั้น ผู้บริหารหรือผู้ที่เคยเป็นผู้บริหารทุกคนมักจะตระหนักถึงความสำคัญของข้อนี้ เพราะเป็นที่ทราบกันดีว่า ความผิดพลาดของการตัดสินใจย่อมจะมีผลกระทบต่ออัตราดำเนินงาน ด้วยเหตุนี้การตัดสินใจถือเป็นสิ่งทดสอบความสามารถของผู้บริหารได้อย่างหนึ่ง

ลิชฟิลด์ (Edward H. Litchfield, 1956, pp. 3-39) กล่าวว่า การตัดสินใจเป็นวัฏจักรของเหตุการณ์ (Cycles of Events) ตั้งแต่การกำหนดปัญหา การวิเคราะห์ปัญหา จนถึงการวางแผน แก้ไขปัญหา และการประเมินผลที่ว่าการตัดสินใจเป็นวัฏจักรของเหตุการณ์นั้นก็คือเมื่อนำกระบวนการตัดสินใจไปแก้ปัญหานึงแล้วก็จะมีปัญหาอย่างอื่นติดตามมาด้วยเสมอ ปัญหาที่ติดตามนี้อาจเกิดขึ้นในช่วงใดช่วงหนึ่งของกระบวนการแก้ปัญหา และปัญหาที่เกิดขึ้นใหม่นี้ต้องอาศัยการแก้ปัญหาที่เป็นกระบวนการเช่นกัน

ไซมอน (Simon, 1976, p. 241) ได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับความมีเหตุผลในการตัดสินใจ (Rationality in decision-making) ไว้ว่า ในความเป็นจริงนั้น การตัดสินใจที่มีเหตุผลสมบูรณ์ที่สุดนั้น มักจะไม่เกิดขึ้น เนื่องจากผู้ทำการตัดสินใจมักมีข้อจำกัดในเรื่องความรู้ ความสามารถ ตลอดจนข้อจำกัดในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อใช้ในการตัดสินใจ นอกจากนั้นนิสัยและค่านิยมในตัวผู้ตัดสินใจเอง ก็เป็นตัวแปรสำคัญที่จะทำให้การตัดสินใจเอนเอียงไปทางใดก็ได้ ประเด็นที่เกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อเหตุผลในการตัดสินใจนั้น แทนเนนบวม และชมิทท์ (Tannenbaum & Schmidt, 1958, pp. 90 – 91) ได้กล่าวไว้ว่า ความมีเหตุผลในการตัดสินใจจะมีมากน้อยเพียงใดนั้น ขึ้นอยู่กับตัวแปรที่เป็นแรงขับเคลื่อน (Forces) ในการตัดสินใจ และปัจจัยที่เป็นแรงขับเคลื่อนต่อพฤติกรรมการตัดสินใจของผู้นำหรือผู้บริหาร ซึ่งมีอยู่ 3 ประการ ได้แก่ แรงขับเคลื่อนในตัวผู้บริหาร แรงขับเคลื่อนจากผู้บังคับบัญชา และแรงขับเคลื่อน

จากสถานการณ์แรงขับเคลื่อนในตัวผู้บริหารในทัศนะของ แทนเนนบวมและชมิคท์นั้น ซึ่งสอดคล้องกับ ไชมอน กล่าวคือ ประกอบด้วย ความรู้ ประสบการณ์ ทักษะ และค่านิยมของผู้บริหาร ตลอดจน ความมิดิตส่วนตัว และความเชื่อมั่นที่มีต่อผู้บังคับบัญชา ลักษณะต่าง ๆ เหล่านี้ จะผลักดันให้ผู้บริหาร ใช้วิธีการตัดสินใจอย่างใดอย่างหนึ่งออกมา กรณีที่ผู้บริหารย่อมจะเลือกใช้วิธีการตัดสินใจที่มีเหตุผล หรือเหมาะสมกับสถานการณ์ได้ดีกว่าเมื่อเปรียบเทียบกับผู้บริหารอื่น ๆ แรงขับเคลื่อนในตัวผู้ได้บังคับบัญชา ในทัศนะของแทนเนนบวม และชมิคท์ มีอิทธิพลไม่น้อยต่อการเลือกใช้วิธีการตัดสินใจของผู้บริหาร เนื่องจากผู้ได้บังคับบัญชาแต่ละคนมีความแตกต่างกันไม่ว่าในเรื่องบุคลิกภาพ หรือความต้องการ และผู้บริหารที่ดีมักคำนึงถึงเรื่องเหล่านี้อยู่แล้ว ดังนั้นผู้บริหารจึงมักเปิดโอกาสให้ผู้ได้บังคับบัญชา มีอิสระในการตัดสินใจหากเห็นว่าผู้ได้บังคับบัญชา มีความพร้อมและต้องการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ด้านสถานการณ์ทั่วไป ในทัศนะของ แทนเนนบวม และชมิคท์ ก็นับว่ามีความสำคัญต่อการเลือกใช้ วิธีการตัดสินใจของบริหารเช่นกัน สถานการณ์ดังกล่าวได้แก่ ลักษณะและขนาดขององค์กร ตลอดจนมีความสามารถและประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของผู้ได้บังคับบัญชา อย่างองค์การ ที่เน้นหรือให้ความสำคัญที่ระบบราชการมาก เนื่องจากต้องการให้มีเอกภาพทางการบริหารนั้น มักจะมีการรวบอำนาจการตัดสินใจไว้ที่ผู้บริหารฝ่ายเดียว ขนาดขององค์กรเองก็เป็นตัวแปรที่มีความสำคัญไม่น้อย องค์กรที่มีขนาดใหญ่และมีการกระจายของหน่วยงานย่อยออกไปมาก ๆ มักเป็นอุปสรรคต่อการเปิดโอกาสให้บุคลากรได้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ประสิทธิภาพ ในการทำงานของกลุ่มก็เป็นแรงขับเคลื่อนสำคัญต่อพฤติกรรมการตัดสินใจของผู้บริหาร หากบุคลากร และผู้ได้บังคับบัญชามีความรู้ความสามารถเพียงพอและร่วมกันทำงานเป็นทีมได้เป็นอย่างดี ผู้บริหาร ก็พร้อมที่จะเปิดโอกาสให้บุคลากรเข้ามามีบทบาทในการตัดสินใจแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ขององค์กร นอกจากนั้นข้อจำกัดในเรื่องของเวลาก็นับว่ามีความสำคัญ ปัญหาบางอย่างจำเป็นต้องได้รับการแก้ไข โดยเร่งด่วน ซึ่งผู้บริหารจำเป็นต้องตัดสินใจเนื่องจากไม่อาจรอการตัดสินใจจากกลุ่มได้

แทนเนนบวม และมาสเซอร์ริค (Tannenbaum & Masserik, 1979, pp. 23 – 24) มีความเห็นว่าการตัดสินใจที่เป็นระบบนั้นคือ การตัดสินใจที่เป็นไปตามทฤษฎีการใช้ระบบ (System Approach) ซึ่งประกอบด้วยขั้นตอนต่าง ๆ ดังนี้

1) การรับรู้และกำหนดปัญหา (Recognition and Defining the Problem) การรับรู้ปัญหาที่มีความสำคัญต่อการตัดสินใจในทางการบริหาร เพราะหากผู้บริหารไม่รับรู้ปัญหาที่จะไม่มีความพยายามแก้ปัญหาและก็จะไม่มีการตัดสินใจเกิดขึ้น การรับรู้ปัญหาไม่เพียงพอแต่รอให้ปัญหาเกิดขึ้นเสียก่อนแต่ต้องพยายามคาดการณ์ล่วงหน้าว่าจะเกิดปัญหาอะไรบ้าง

2) การระบุปัญหา (Identifying the Problem) เมื่อรับรู้ปัญหาที่เกิดขึ้นหรือคาดการณ์ได้ว่า จะมีปัญหาอะไรเกิดขึ้นแล้ว ยังต้องสามารถระบุให้ชัดเจนไปว่าปัญหาที่เกิดขึ้นแล้ว ยังต้องสามารถ

ระบุให้ชัดเจนไปว่าปัญหาที่เกิดขึ้นหรือจะเกิดขึ้นอยู่ตรงไหนประกอบด้วยปัญหาย่อยๆ อะไรบ้าง และจำเป็นต้องแก้ไขตรงจุดไหนก่อนหลัง ปัญหาที่เกิดขึ้นในองค์กร ในแต่ละสถานการณ์นั้น อาจมีมากกว่าหนึ่งปัญหา และการที่จะแก้ปัญหามากมาย ปัญหาไปพร้อมๆ กันนั้นบางครั้ง อาจมีข้อจำกัดหลายๆ อย่างที่ไม่อาจทำได้ จำเป็นต้องเลือกปัญหาที่สำคัญและเร่งด่วนมาแก้ไขก่อน ดังนั้นการระบุปัญหาต่างๆ ให้ชัดเจนจะช่วยให้ทราบว่าควรจะนำปัญหาใดมาแก้ไขก่อนหลัง

3) การสร้างทางเลือกในการแก้ปัญหา (Generalization of Alternatives) เนื่องจากปัญหาต่างๆ ทุกปัญหาย่อมมีหนทางที่จะแก้ไขได้หลายๆ ทาง ดังนั้น การกำหนดทางเลือกต่างๆ ที่เป็นไปได้ไว้หลายๆ ทาง จะช่วยให้การเปรียบเทียบผลดีผลเสียของแต่ละทางเลือกได้ชัดเจน และทำให้ได้ทางเลือกที่ดีที่เหมาะสมมากขึ้น นอกจากนั้นการสร้างทางเลือกต่างๆ ในการแก้ปัญหา มักมีข้อจำกัดในเรื่องความรู้ ดังนั้น การเปิดโอกาสให้บุคคลหลายๆ คน จากหลายๆ ฝ่ายมีส่วนในการสร้างทางเลือกก็จะเป็นวิธีการหนึ่งที่ทำให้ได้ทางเลือกมากขึ้น

4) การเลือกทางเลือก (Selection of the Alternatives) เมื่อได้ทางเลือกต่างๆ ที่เป็นไปได้แล้ว ขั้นตอนต่อไปก็คือ การตัดสินใจเลือกทางเลือกใดทางเลือกหนึ่งมาดำเนินการแก้ไขปัญหา ในทางการบริหารนั้น บางครั้งไม่อาจเลือกทางเลือกที่ให้ผลสูงสุดได้เสมอไป เนื่องจากมีข้อจำกัดอย่างอื่น ๆ ที่เป็นเงื่อนไขอยู่ด้วย เช่น เวลา งบประมาณ ฯลฯ จึงจำเป็นต้องเลือกทางเลือกที่ให้ผลสูงสุดที่เป็นไปได้ ด้วยการลดเงื่อนไขข้อจำกัดต่างๆ ลงให้มากที่สุด

5) การดำเนินการและการประเมินผล (Implementation and Evaluation) เมื่อได้ตัดสินใจเลือกทางเลือกโดยแก้ปัญหาแล้ว ก็ดำเนินการวางแผนและดำเนินการแก้ไขปัญหาดังกล่าว ตามทางเลือกที่ได้ตัดสินใจไปแล้ว พร้อมทั้งติดตามประเมินผลเพื่อแก้ไขสิ่งบกพร่องต่างๆ อันอาจเกิดขึ้นได้ การดำเนินการแก้ไขปัญหาและการประเมินผลนั้นมีความสำคัญมากในการตัดสินใจเลือกทางเลือกจะดีมีเหตุผลเพียงใดก็ตาม หากการปฏิบัติตามทางเลือกไม่ดำเนินไปอย่างรัดกุมแล้ว การแก้ปัญหาที่ไม่อาจบรรลุผลตามเป้าหมายได้ในการตัดสินใจที่มีเหตุผลอย่างสมบูรณ์ นอกจากจะขึ้นอยู่กับปัจจัยที่แรงขับเคลื่อน ทั้งสามประการดังที่ได้กล่าวมาแล้ว ยังจำเป็นต้องอาศัยขั้นตอนที่เป็นระบบด้วย กล่าวคือ ต้องมีการวิเคราะห์หาข้อเท็จจริง และทางเลือกต่างๆ ที่เป็นไปได้ ตลอดจนพิจารณาถึงผลดีผลเสียของทางเลือกแต่ละทางเลือก รวมทั้งผลกระทบต่างๆ ที่อาจเกิดขึ้นได้ จากนั้นจึงพิจารณาตัดสินใจเลือกทางเลือกใดทางเลือกหนึ่ง

ในแง่ของการบริหารนั้นอาจชี้ชัดลงไปได้แน่นอนว่า พฤติกรรมการตัดสินใจรูปแบบใดที่มีประสิทธิภาพมากที่สุด ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับสถานการณ์ ผู้บริหารที่มีประสิทธิภาพต้องรู้จักเลือกใช้วิธีการตัดสินใจให้เหมาะสมกับสภาพการณ์ต่างๆ ที่เป็นอยู่ นั่นหมายถึงว่าในบางครั้ง บางกรณีผู้บริหารจำเป็นต้องตัดสินใจเอง แต่ในอีกหลายๆ กรณีที่ผู้บริหารควรให้บุคลากร หรือผู้ใต้บังคับบัญชา

ได้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจด้วย จากทฤษฎีสถานการณ์ของการให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ

2.5 ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย

ในการศึกษาการตัดสินใจของผู้ที่มีเพศต่างกัน มีประสบการณ์ต่างกัน และประเภทของโรงเรียนต่างกัน พบงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับตัวแปรต่าง ๆ ดังนี้

ประสบการณ์แตกต่างกัน ประกอบ คุณารักษ์ (2530, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องตัวการทางวัฒนธรรมที่นำไปสู่พฤติกรรมการตัดสินใจของหัวหน้าสถานประกอบการประถมศึกษาไทย โดยใช้กลุ่มตัวอย่างผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาในภาคตะวันตกของไทย พบว่าผู้บริหารที่แตกต่างกันทางด้านอายุ เพศ ระดับการศึกษา สาขาวิชา และระยะเวลาที่เป็นผู้บริหาร มีกระบวนการตัดสินใจต่างกัน ประสบการณ์และระยะเวลาบริหาร ผู้บริหารโรงเรียนที่อยู่นานจะลดความเป็นตัวของตัวเอง และจะสร้างรูปแบบวัฒนธรรมใหม่ของตนเองขึ้นมา เป็นกระบวนการตัดสินใจของผู้บริหารนั้น ๆ

จากการที่ผู้วิจัยได้ศึกษาการตัดสินใจในการบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียนเกี่ยวกับผลงานการวิจัยต่าง ๆ ดังกล่าวพบว่า ประสบการณ์ทำให้มีส่วนร่วมและลักษณะของการตัดสินใจแตกต่างกัน จึงเป็นเหตุจูงใจที่จะศึกษาการมีส่วนร่วมของครูในการตัดสินใจในการบริหารโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอบ้านบึง จังหวัดชลบุรี โดยนำเพศ ประสบการณ์ในการทำงานของครูและประเภทที่โรงเรียนเปิดทำการสอนมาเป็นตัวแปรในการวิจัยในครั้งนี้

2.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.6.1 งานวิจัยในประเทศ

ภวานา วงสวาท (2541, หน้า 110 – 111) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการตัดสินใจแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร โดยศึกษาการตัดสินใจแบบให้มีส่วนร่วมของผู้บริหารโรงเรียนตามความเห็นของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร พบว่ามีความคิดเห็นเกี่ยวกับการตัดสินใจแบบให้มีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการเป็นแบบผู้บริหารหรือครูอาจารย์ในโรงเรียนเป็นกลุ่มแล้วตัดสินใจเอง ซึ่งเป็นการเปิดโอกาสให้ครูมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในระดับปานกลาง ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ที่มีระยะเวลาการดำรงตำแหน่งผู้บริหารแตกต่างกันมีการตัดสินใจแบบให้ครูมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการ 7 งานไม่แตกต่าง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ยกเว้นงานนิเทศภายใน

มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และผู้บริหารโรงเรียนที่ดำรงตำแหน่งอยู่ในโรงเรียนที่มีขนาดแตกต่างกัน มีการตัดสินใจแบบให้มีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการ 7 งาน ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ยกเว้นงานหลักสูตร การนำหลักสูตรไปใช้ และงานการเรียนการสอนมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อรพรรณ ตู้จินดา (2544, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาพฤติกรรมการตัดสินใจของผู้บริหารที่ส่งผลต่อความพึงพอใจของครูโรงเรียนประถมศึกษา จังหวัดสุพรรณบุรี โดยการวิจัยแยกได้ 2 แบบ ดังนี้ 1. ระดับพฤติกรรมการตัดสินใจของผู้บริหารโรงเรียนและระดับความพึงพอใจในการทำงานของครูโรงเรียนประถมศึกษาจังหวัดสุพรรณบุรี 2. พฤติกรรมการตัดสินใจของผู้บริหารที่ส่งผลต่อความพึงพอใจในการทำงานของครูโรงเรียนประถมศึกษาจังหวัดสุพรรณบุรี โดยใช้โรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดสุพรรณบุรี เป็นหน่วยวิเคราะห์ ต่ำ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็น แบบสอบถามเกี่ยวกับพฤติกรรมการตัดสินใจของผู้บริหารตามแนวคิดของแทนเนนบอม และชมิคท์ พบว่า 1. ระดับพฤติกรรมการตัดสินใจของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา จังหวัดสุพรรณบุรี มีระดับการตัดสินใจโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยผู้บริหารแสดงพฤติกรรมการตัดสินใจแบบผู้บริหารและครูร่วมกันตัดสินใจ ส่วนระดับความพึงพอใจในการทำงานของครูโรงเรียนประถมศึกษา จังหวัดสุพรรณบุรี พบว่า มีระดับความพึงพอใจภายในและความพึงพอใจภายนอกอยู่ในระดับมาก 2. พฤติกรรมการตัดสินใจของผู้บริหารที่ส่งผลต่อความพึงพอใจของครูโรงเรียนประถมศึกษา จังหวัดสุพรรณบุรี ทั้งความพึงพอใจภายในและความพึงพอใจภายนอกอยู่ในระดับมาก ทั้งในภาพรวมและเมื่อพิจารณารายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ชลิต ระหว่างบ้าน (2547, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาพฤติกรรมการตัดสินใจของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาที่นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ต่างกัน : กรณีศึกษาจังหวัดเพชรบุรี โดยการวิจัยแยกได้ 2 แบบ ดังนี้ 1. แบบพฤติกรรมการตัดสินใจของผู้บริหารโรงเรียนที่นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงและ 2. พฤติกรรมการตัดสินใจของผู้บริหารโรงเรียนที่นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงและต่ำ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับพฤติกรรมการตัดสินใจของผู้บริหารตามแนวคิดของแทนเนนบอม และชมิคท์ พบว่า 1. แบบพฤติกรรมการตัดสินใจของผู้บริหารโรงเรียนที่นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงและต่ำ ทั้งในภาพรวมและเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่าเป็นแบบผู้บริหารและครูร่วมกันตัดสินใจ และ 2. พฤติกรรมการตัดสินใจของผู้บริหารโรงเรียนที่นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงและต่ำ ทั้งในภาพรวมและเมื่อพิจารณารายด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

อนงค์ แสงแก้ว (2548, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาพฤติกรรมการตัดสินใจของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เขตพื้นที่การศึกษาสมุทรสงคราม และความแตกต่างของพฤติกรรมการตัดสินใจของ

ผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เขตพื้นที่การศึกษาสมุทรสงคราม เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับพฤติกรรมการตัดสินใจของผู้บริหารตามแนวคิดของ แทนเนนบอมและ ชมิดท์ พบว่า 1. พฤติกรรมการตัดสินใจของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในเขตพื้นที่การศึกษา สมุทรสงครามอยู่ในระดับมาก 5 แบบ เรียงตามค่าเฉลี่ยดังนี้ แบบที่ 7 ผู้บริหารมอบให้ผู้บังคับบัญชา ตัดสินใจเอง แบบที่ 6 ผู้บริหารชี้ข้อจำกัดแล้วให้ผู้บังคับบัญชาทำการตัดสินใจภายในขอบเขตนั้น แบบที่ 5 ผู้บริหารเสนอปัญหาแล้วขอคำแนะนำหรือความคิดเห็นจากผู้บังคับบัญชาแล้วนำมา พิจารณาตัดสินใจ แบบที่ 1 ผู้บริหารตัดสินใจเองแล้วแจ้งให้ทราบ แบบที่ 4 ผู้บริหารตัดสินใจแล้ว ขอความคิดเห็นจากผู้บังคับบัญชาและผู้บริหารเปลี่ยนแปลงการตัดสินใจใหม่ได้เมื่อได้ข้อมูลที่ดีกว่า และอยู่ในระดับปานกลาง 2 แบบ เรียงตามลำดับดังนี้ แบบที่ 2 ผู้บริหารตัดสินใจแล้วเกลี้ยกล่อม ให้ผู้บังคับบัญชายอมรับการตัดสินใจของตนเอง และแบบที่ 3 ผู้บริหารตัดสินใจแล้วขอความคิดเห็น จากผู้บังคับบัญชาแต่ไม่เปลี่ยนแปลงการตัดสินใจ 2. พฤติกรรมการตัดสินใจของผู้บริหาร สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรสงครามเมื่อจำแนกตามเพศ อายุ วุฒิการศึกษา และระยะเวลาในการดำรงตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษาไม่แตกต่างกัน

2.6.2 งานวิจัยต่างประเทศ

แซลลิสบูรี (Salisbury, 1985, p. 1542-A) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจกับ ความพึงพอใจในการทำงานเกี่ยวกับการบริหารงาน 6 ด้าน คือ ด้านหลักสูตรและด้านการสอน ด้านการเงินและการจัดการ ด้านบุคลากร ด้านอาคารสถานที่ ด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียน และชุมชน โดยการเปรียบเทียบความพึงพอใจในการทำงานของผู้บริหารและครูอาจารย์ ผลการวิจัยพบว่า ครูอาจารย์มีความพึงพอใจในการทำงานมากกว่าผู้บริหาร

ฟาวเลอร์ (Fowler, 1986, p. 3204-A) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วม การตัดสินใจกับขวัญกำลังใจในการทำงานของครู-อาจารย์ในโรงเรียนประถมศึกษาในรัฐ ภาคะตอนออกเฉียงใต้เกี่ยวกับงานบริหารการศึกษา 5 ด้าน คือ ด้านหลักสูตร ด้านกิจการนักเรียน ด้านบุคลากร ด้านทรัพยากร และด้านความสัมพันธ์ชุมชน ผลการวิจัยพบว่า

- 1) การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจมีความสัมพันธ์ในทางบวกกับขวัญกำลังใจในการทำงาน
- 2) ครูอาจารย์ในโรงเรียนที่เปิดโอกาสให้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจกับครู-อาจารย์ โรงเรียนที่ไม่เปิดโอกาสให้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจมีขวัญกำลังใจในการทำงานแตกต่างกัน

ปาร์ค (Parke, 1986, p. 1802-A) ได้ศึกษาเปรียบเทียบการตัดสินใจแบบมีส่วนร่วมและ แบบไม่มีส่วนร่วมโดยใช้แบบการตัดสินใจตามแนวคิดของ วูม และแฮตคอน (Vroom & Yetton,

1973, p. 56) กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วย ผู้บริหารในวิทยาลัย จำนวน 108 คน ปรากฏว่าผู้บริหารร้อยละ 74 เห็นด้วยกับการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจและผลการวิจัยพบว่า

1) การตัดสินใจของผู้บริหารโรงเรียนไม่ยึดแบบหนึ่งแบบใดตายตัว แต่จะปรับเปลี่ยนไปตามสถานการณ์

2) การเปิดโอกาสให้ผู้ได้บังคับบัญชาเข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ผู้บริหารจะไม่คำนึงถึงอายุ ประสบการณ์ เพศ สาขาวิชา หรือการอยู่ร่วมสถาบันเดียวกัน

3) ผู้บริหารเพศหญิงและเพศชายใช้แบบการตัดสินใจไม่แตกต่างกัน

บริดดี (Brady, 1991, p. 27-A) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบความเป็นผู้นำของผู้บริหารกับการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจของครู โดยศึกษาจากความคิดเห็นของครู ซึ่งอยู่ในโรงเรียนประถมศึกษาและมัธยมศึกษาในรัฐแคลิฟอร์เนีย ตอนหนึ่ง ผลการวิจัยพบว่า ครูทั้งโรงเรียนประถมศึกษาและมัศึกษามีส่วนร่วมในการตัดสินใจ โดยเฉพาะการตัดสินใจในเรื่องการเรียนการสอน นอกนั้นยังพบว่าลักษณะของผู้นำจะส่งผลกระทบต่อความต้องการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ซึ่งยิ่งถ้าผู้บริหารให้ครูมีส่วนร่วมในการตัดสินใจน้อย ครูจะยิ่งมีความต้องการเข้าร่วมการตัดสินใจมากขึ้น

จากผลการวิจัยทั้งในและต่างประเทศ จะเห็นได้ว่าผู้บริหารส่วนใหญ่จะตัดสินใจด้วยตนเอง โดยอาศัยข้อมูลจากผู้ร่วมงานเป็นส่วนประกอบ แต่ก็ไม่สามารถที่จะทำการตัดสินใจให้มีประสิทธิภาพได้ทุกสถานการณ์ การตัดสินใจอย่างมีประสิทธิภาพนั้นต้องอาศัยข้อมูลที่ถูกต้อง แม่นยำเพียงพอ และการตัดสินใจนั้นจะต้องรอบคอบ เพราะบางครั้งปัญหาจะมีความซับซ้อน แม้ว่าผู้บริหาร ครู-อาจารย์ หรือผู้ได้บังคับบัญชา อาจจะมีทัศนะในการตัดสินใจที่แตกต่างกันบ้างแต่การปรึกษาหารือร่วมกันอภิปรายในการเลือกทางเลือกที่เหมาะสมในการแก้ปัญหาเพื่อตัดสินใจจะเกิดการยอมรับและรู้สึกมีส่วนร่วมก็จะทำให้การบริหารงานนั้นเกิดประสิทธิภาพสูงสุด

2.7 สรุปกรอบแนวคิดการวิจัย

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในวิธีการตัดสินใจที่กล่าวมาแล้วนั้น ผู้วิจัยนำมาเป็นกรอบแนวคิด เพื่อศึกษาพฤติกรรมกรรมการตัดสินใจของผู้บริหาร โรงเรียนสังกัดเทศบาลจังหวัดฉะเชิงเทรา โดยผู้วิจัยได้ใช้วิธีการตัดสินใจ 7 ด้าน ของแทนเนบวม และชมิคท์ (Tannenbaum & Schmidt, 1958, p. 164) ซึ่งเสนอไว้ 7 แบบ ดังนี้

แบบที่ 1 ผู้บริหารเป็นผู้ตัดสินใจเองแล้วแจ้งให้ผู้ได้บังคับบัญชาทราบหรือปฏิบัติ

แบบที่ 2 ผู้บริหารกระตุ้นเกลี้ยกล่อมให้ผู้ได้บังคับบัญชายอมรับผลการตัดสินใจของตนเอง ก่อนที่จะให้ผู้ได้บังคับบัญชารับทราบและนำไปปฏิบัติ

แบบที่ 3 ผู้บริหารเป็นผู้เสนอข้อตัดสินใจของตนเองแล้วขอความเห็นจากผู้ได้บังคับบัญชา เพื่อให้ยอมรับ

แบบที่ 4 ผู้บริหารเสนอข้อตัดสินใจต่อผู้ได้บังคับบัญชาและขอคำแนะนำซึ่งอาจเปลี่ยนแปลงได้

แบบที่ 5 ผู้บริหารเสนอปัญหาแล้วขอคำแนะนำจากผู้ได้บังคับบัญชาเพื่อจะไปตัดสินใจเอง

แบบที่ 6 ผู้บริหารเป็นผู้ชี้ข้อจำกัดแล้วให้ผู้ได้บังคับบัญชาเป็นผู้ตัดสินใจโดยตนเอง เป็นสมาชิกกลุ่มนั้นด้วย

แบบที่ 7 ผู้บริหารเป็นผู้อนุญาตให้ผู้ได้บังคับบัญชาปฏิบัติหน้าที่ตัดสินใจได้ภายในขอบเขต ที่กำหนดโดยผู้บังคับบัญชาต้องทำตาม

มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การดำเนินการวิจัยในครั้งนี้ได้ดำเนินการวิจัยตามขั้นตอนต่อไปนี้

- 3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
- 3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล
  - 3.2.1 การสร้างเครื่องมือ
  - 3.2.2 การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ
- 3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล
- 3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล
- 3.5 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

3.1.1 ประชากร ได้แก่ พนักงานครู โรงเรียนสังกัดเทศบาลจังหวัดฉะเชิงเทรา จำนวน 5 โรงเรียน จำนวนเป็นระดับชั้นที่ปฏิบัติการสอนได้แก่ระดับปฐมวัยจำนวน 47 คน ช่วงชั้นที่ 1 จำนวน 55 คน ช่วงชั้นที่ 2 จำนวน 53 คน ช่วงชั้นที่ 3 จำนวน 35 คน รวม 190 คน

3.1.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ พนักงานครู โรงเรียนสังกัดเทศบาลฉะเชิงเทรากำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างจากตารางเครจซี่ และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970, pp. 607-608) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 127 คน จากนั้นใช้วิธีสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) โดยชั้นสถานศึกษาเป็นชั้นของการสุ่ม และในแต่ละโรงเรียนใช้สุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยการจับฉลากคั้งตาราง

ตาราง 1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างของพนักงานครูสังกัดโรงเรียนเทศบาลจังหวัดฉะเชิงเทรา

ชื่อ โรงเรียน	ประชากร					กลุ่มตัวอย่าง				
	ระดับปฐมวัย	ช่วงชั้นที่ 1	ช่วงชั้นที่ 2	ช่วงชั้นที่ 3	รวม	ระดับปฐมวัย	ช่วงชั้นที่ 1	ช่วงชั้นที่ 2	ช่วงชั้นที่ 3	รวม
1. โรงเรียนเทศบาล 1 วัดแหลมใต้ (สุดสุนทร)	10	11	11	11	43	8	7	7	7	28
2. โรงเรียนเทศบาล 2 พระยาศรีสุนทรโวหาร (น้อย อาจารย์ยางกูร)	10	13	12	9	44	7	8	8	6	29
3. โรงเรียนเทศบาล 1 วัดแจ้ง	10	14	14	15	53	7	10	10	10	37
4. โรงเรียนเทศบาล 2 วัดโพธิ์	6	11	12	-	29	4	7	8	-	19
5. โรงเรียนเทศบาล 1 บางวัว	11	6	4	-	21	7	4	3	-	14
รวมทั้งหมด (คน)	47	55	53	35	190	32	36	36	23	127

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง โดยยึดหลักตามแนวความคิดทฤษฎีและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ซึ่งผู้วิจัยได้ยึดเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม โดยแบ่งเป็น 3 ตอน คือ ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เขตที่ตั้ง ประสิทธิภาพการทำงานและระดับชั้นที่ปฏิบัติการสอนเป็นแบบสำรวจรายการ (check list)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการศึกษาพฤติกรรมการตัดสินใจของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดเทศบาลจังหวัดฉะเชิงเทรา จำนวน 45 ข้อ ซึ่งเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า ตามแนวคิดของลิเคิร์ต (Best & Kahn, 1993, pp. 246-250) แบ่งออกเป็น 5 ระดับ (Rating Scales) โดยมีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

5	หมายถึง พฤติกรรมการตัดสินใจของผู้บริหารมากที่สุด
4	หมายถึง พฤติกรรมการตัดสินใจของผู้บริหารมาก
3	หมายถึง พฤติกรรมการตัดสินใจของผู้บริหารปานกลาง
2	หมายถึง พฤติกรรมการตัดสินใจของผู้บริหารน้อย
1	หมายถึง พฤติกรรมการตัดสินใจของผู้บริหารน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามปลายเปิด เพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติม นอกเหนือจากตอนที่ 2

3.2.1 การสร้างเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัย โดยมีขั้นตอนดำเนินการดังนี้

1) ศึกษาค้นคว้า แนวคิด ทฤษฎี เอกสาร ตำรา และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาพฤติกรรมการตัดสินใจบริหาร โรงเรียนของผู้บริหาร โรงเรียนสังกัดเทศบาลจังหวัดฉะเชิงเทรา โดยยึดกรอบเนื้อหาตามแทนเนบวม และชมิทท์ (Tannenbaum & Schmidt, 1958, p. 164) ซึ่งเสนอไว้ 7 ด้าน ดังนี้ 1) ผู้บริหารเป็นผู้ตัดสินใจเองแล้วแจ้งให้ผู้ได้บังคับบัญชาทราบหรือปฏิบัติ 2) ผู้บริหารเป็นผู้กระตุ้นเกลี้ยกล่อมให้ผู้ได้บังคับบัญชายอมรับผลการตัดสินใจของตนเองก่อนที่จะให้ผู้ได้บังคับบัญชาทราบและนำไปปฏิบัติ หรือปฏิบัติ 3) ผู้บริหารเป็นผู้เสนอข้อตัดสินใจของตนเองแล้วขอความเห็นจากผู้ได้บังคับบัญชาเพื่อให้อยอมรับ 4) ผู้บริหารเสนอข้อตัดสินใจต่อผู้ได้บังคับบัญชาและขอคำแนะนำซึ่งอาจเปลี่ยนแปลงได้ 5) ผู้บริหารเสนอปัญหาแล้วขอคำแนะนำจากผู้ได้บังคับบัญชาเพื่อจะไปตัดสินใจเอง 6) ผู้บริหารเป็นผู้ชี้ข้อจำกัดให้ผู้ได้บังคับบัญชาเป็นผู้ตัดสินใจ โดยตนเองอาจเป็นสมาชิกกลุ่มนั้นด้วย 7) ผู้บริหารเป็นผู้อนุญาตให้ผู้ได้บังคับบัญชาปฏิบัติหน้าที่ตัดสินใจได้ภายในขอบเขตที่กำหนดโดยผู้บังคับบัญชาผู้เองตาม

2) สร้างแบบสอบถามฉบับร่างให้ครอบคลุมเนื้อหาพฤติกรรมการตัดสินใจของผู้บริหาร โรงเรียนสังกัดเทศบาลจังหวัดฉะเชิงเทรา

3) นำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จแล้วเสนออาจารย์และที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบแนะนำ ปรับปรุงแก้ไข

3.2.2 การตรวจสอบหาคุณภาพเครื่องมือ

1) นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content Validity) ความถูกต้องของภาษา โดยใช้เทคนิค IOC แล้วนำแบบสอบถามมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน ดังนี้

(1) นางกัทกร เพื่อนงาม รองผู้อำนวยการสถานศึกษาวิทยฐานะชำนาญการ
โรงเรียนเทศบาล 1 วัดแหลมใต้ (สุตสุนทร)
(ด้านเนื้อหา)

(2) นายภูเกียรติ ภูมิพนา รองผู้อำนวยการสถานศึกษาวิทยฐานะชำนาญการ
โรงเรียนเทศบาล 1 วัดแหลมใต้ (สุตสุนทร)
(ด้านเนื้อหา)

- (3) นางเพ็ญศรี สุขเสวี ครู วิทยาลัยครูชำนาญการ
โรงเรียนเทศบาล 1 วัดแหลมใต้ (สุดสุนทร)
(ด้านภาษา)
- (4) นางลัดดาวัลย์ โคตรอุทิน ครู
โรงเรียนเทศบาล 1 วัดแหลมใต้ (สุดสุนทร)
(ด้านสถิติวิจัย)
- (5) ดร.สุรัตน์ ไชยชมภู อาจารย์พิเศษสาขาวิชาพื้นฐานและการบริหารการศึกษา
มหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนครินทร์
(ด้านสถิติวิจัย)

2) นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้กับกลุ่มบุคคลที่มีลักษณะคล้ายคลึงกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน จากเทศบาลเมืองพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี ประกอบด้วย

- (1) โรงเรียนเทศบาล 1 ศรีกิตติวรรณนุสรณ์ จำนวน 10 คน
(2) โรงเรียนเทศบาล 2 วัดกลางทวมมาวาส จำนวน 10 คน
(3) โรงเรียนเทศบาล 3 วัดเกาะนครสวรรค์ จำนวน 10 คน

เหตุผลที่เลือกโรงเรียนเทศบาลเมืองพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี เพราะเป็นอำเภอที่ใกล้กับจังหวัดฉะเชิงเทราและมีสภาพทางภูมิศาสตร์ที่ใกล้เคียงกับจังหวัดฉะเชิงเทรา และที่ไม่เลือกโรงเรียนเทศบาลในจังหวัดฉะเชิงเทราเพราะใช้เป็นกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด

3) นำแบบสอบถามที่ทดลองใช้แล้วไปหาค่าความเชื่อมั่นด้วยวิธีของครอนบัค (Cronbach, 1990, pp. 202 - 204) ที่เรียกว่า “สัมประสิทธิ์แอลฟา” (α - Coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่น .96 ซึ่งหมายความว่าแบบสอบถามมีค่าความเชื่อมั่นสูงสามารถใช้ทดสอบได้

4) นำแบบสอบถามที่ทดลองใช้แล้วมาปรับปรุงแก้ไขแล้วทำเป็นฉบับสมบูรณ์เพื่อเก็บข้อมูลต่อไป

3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินเป็นขั้นตอนต่อไปนี้

3.3.1 บันทึกเสนอให้บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนครินทร์ ออกหนังสือขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามถึงผู้อำนวยการสถานศึกษา โรงเรียนสังกัดเทศบาลจังหวัดฉะเชิงเทรา เพื่อขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่กำหนดไว้

3.3.2 นำหนังสือเสนอต่อผู้อำนวยการสถานศึกษา โรงเรียนสังกัดเทศบาลจังหวัดฉะเชิงเทรา เพื่อขออนุญาตในการเก็บข้อมูล

3.3.3 การส่งแบบสอบถามให้กลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยส่งด้วยตนเอง

3.3.4 การรวบรวมแบบสอบถาม ผู้วิจัยเดินทางไปรวบรวมด้วยตนเอง หลังจากส่งแบบสอบถามไปแล้ว 2 สัปดาห์

3.3.5 ส่งแบบสอบถามไป 127 ฉบับ ได้กลับคืนมา 127 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการดังต่อไปนี้

3.4.1 ตรวจสอบจำนวนและความถูกต้องของแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาแต่ละฉบับ

3.4.2 ใช้โปรแกรมสำเร็จรูปคอมพิวเตอร์

3.4.3 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามจะวิเคราะห์โดยใช้ความถี่และค่าร้อยละ แล้วนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบคำบรรยาย

3.4.4 ข้อมูลพฤติกรรมการตัดสินใจของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดเทศบาลจังหวัดฉะเชิงเทรา จะวิเคราะห์โดยใช้ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ($S.D$) แล้วนำเสนอในรูปแบบตาราง พร้อมกับคำบรรยายประกอบ

3.4.5 การเปรียบเทียบพฤติกรรมการตัดสินใจของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดเทศบาลจังหวัดฉะเชิงเทรา ใช้การวิเคราะห์ด้วยการทดสอบค่าที (t -test) และวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One – Way ANOVA)

3.4.6 ข้อมูลปลายเปิดจะวิเคราะห์โดยการสังเคราะห์เนื้อหา

3.4.7 เกณฑ์การวิเคราะห์ข้อมูลตามแนวคิดของเบสท์ (Best, 1993, p. 247)

ค่าเฉลี่ย 4.50-5.00	หมายถึง	พฤติกรรมการตัดสินใจของผู้บริหาร อยู่ในระดับมากที่สุด
ค่าเฉลี่ย 3.50-4.49	หมายถึง	พฤติกรรมการตัดสินใจของผู้บริหาร อยู่ในระดับมาก
ค่าเฉลี่ย 2.50-3.49	หมายถึง	พฤติกรรมการตัดสินใจของผู้บริหาร อยู่ในระดับปานกลาง
ค่าเฉลี่ย 1.50-2.49	หมายถึง	พฤติกรรมการตัดสินใจของผู้บริหาร อยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00-1.49	หมายถึง	พฤติกรรมการตัดสินใจของผู้บริหาร อยู่ในระดับน้อยที่สุด
---------------------	---------	--

3.5 สถิติที่ใช้การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติดังนี้

3.5.1 ความถี่และค่าร้อยละ สำหรับวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

3.5.2 ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) สำหรับการศึกษาพฤติกรรมการตัดสินใจของผู้บริหาร โรงเรียนสังกัดเทศบาลจังหวัดฉะเชิงเทรา

3.5.3 สถิติทดสอบค่าที (Independent Sample t -test) สำหรับการเปรียบเทียบพฤติกรรม
การตัดสินใจของผู้บริหาร โรงเรียนสังกัดเทศบาลจังหวัดฉะเชิงเทรา จำแนกตาม เขตที่ตั้ง และ
ประสบการณ์

3.5.4 วิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-Way ANOVA) สำหรับการเปรียบเทียบ
พฤติกรรมการตัดสินใจของผู้บริหาร โรงเรียนสังกัดเทศบาลจังหวัดฉะเชิงเทรา จำแนกตามช่วงชั้น
ที่ปฏิบัติการสอน เปรียบเทียบรายคู่แบบ Scheffe's

มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการศึกษาพฤติกรรมการตัดสินใจของผู้บริหาร โรงเรียนสังกัดเทศบาลจังหวัดฉะเชิงเทรา ได้เสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล โดยเริ่มจากการกำหนดสัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล และลำดับขั้นตอนการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังต่อไปนี้

4.1 สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การนำเสนอข้อมูล ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์ทางสถิติและอักษรย่อเพื่อความสะดวกและเข้าใจตรงกันในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล สัญลักษณ์ทางสถิติที่ใช้ ดังนี้

$\bar{X}$	แทน	ค่าคะแนนเฉลี่ย
$S.D.$	แทน	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
n	แทน	จำนวนในกลุ่มตัวอย่าง
t	แทน	ค่าสถิติการแจกแจง t
p	แทน	ค่าความน่าจะเป็น
F	แทน	ค่าสถิติการแจกแจง F
MS	แทน	ค่าเฉลี่ยคะแนนเบี่ยงเบนยกกำลังสอง
SS	แทน	ความแปรปรวน
df	แทน	ชั้นแห่งความเป็นอิสระ (degrees of freedom)
*	แทน	นัยสำคัญทางสถิติ ($p < .05$)

4.2 การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยได้แบ่งการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ออกเป็น 3 ขั้นตอนตามลำดับวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังต่อไปนี้

4.2.1 เพื่อศึกษาพฤติกรรมการตัดสินใจของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดเทศบาลจังหวัดฉะเชิงเทรา ตามความคิดเห็นของพนักงานครู

4.2.2 เพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมการตัดสินใจของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดเทศบาลจังหวัดฉะเชิงเทรา ตามความคิดเห็นของพนักงานครู จำแนกตาม เขตที่ตั้ง ประสบการณ์ และช่วงชั้น

4.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามที่ตั้ง ประสบการณ์ และสภาพการดำรงตำแหน่ง ในโรงเรียนสังกัดเทศบาลจังหวัดฉะเชิงเทรา

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามซึ่งนำเสนอด้วยค่าความถี่ และร้อยละ ดังตาราง 2

ตาราง 2 จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามที่ตั้ง ประสบการณ์ และช่วงชั้น ในโรงเรียนสังกัดเทศบาลจังหวัดฉะเชิงเทรา

สถานภาพ	จำนวน	ร้อยละ
1. ที่ตั้ง		
ในเมือง	57	44.88
นอกเมือง	70	55.12
รวม	127	100
2. ประสบการณ์		
ต่ำกว่า 15 ปี	67	52.76
15 ปี ขึ้นไป	60	47.24
รวม	127	100
3. ช่วงชั้นที่ปฏิบัติการสอนของพนักงานครู		
ระดับปฐมวัย	32	25.20
ช่วงชั้นที่ 1	36	28.30
ช่วงชั้นที่ 2	36	28.30
ช่วงชั้นที่ 3	23	18.20
รวม	127	100

จากตาราง 2 มีผู้ตอบแบบสอบถามทั้งสิ้น 127 คน ซึ่งส่วนใหญ่ที่ตั้งของสถานที่ทำงานอยู่นอกเมืองคิดเป็นร้อยละ 55.12 อยู่ในเมือง คิดเป็นร้อยละ 44.88

มีผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งส่วนใหญ่มีประสบการณ์ต่ำกว่า 15 ปี คิดเป็นร้อยละ 55.12 มีประสบการณ์ 15 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 47.24

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นพนักงานครูช่วงชั้นที่ 1 และช่วงชั้นที่ 2 คิดเป็นร้อยละ 28.30 รองลงมาได้แก่ ระดับปฐมวัยที่เป็นพนักงานครูนั้น คิดเป็นร้อยละ 25.20 ส่วนพนักงานครูช่วงชั้นที่ 3 ตอบแบบสอบถาม คิดเป็นร้อยละ 18.20

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์พฤติกรรมการตัดสินใจของผู้บริหาร โรงเรียนสังกัดเทศบาลจังหวัดฉะเชิงเทรา โดยรวมและรายแบบ

ตาราง 3 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน พฤติกรรมการตัดสินใจของผู้บริหาร โรงเรียนสังกัดเทศบาลจังหวัดฉะเชิงเทรา โดยภาพรวม

พฤติกรรมการตัดสินใจของผู้บริหาร โรงเรียน	n = 127		ระดับ ความคิดเห็น	อันดับที่
	$\bar{X}$	S.D.		
1. ผู้บริหารเป็นผู้ตัดสินใจเองเต็มใจให้ ผู้ใต้บังคับบัญชาทราบหรือปฏิบัติ	4.13	0.27	มาก	2
2. ผู้บริหารเป็นผู้กระตุ้นเกลี้ยกล่อมให้ ผู้ใต้บังคับบัญชายอมรับผลการตัดสินใจของตนเอง ก่อนที่จะให้ผู้ใต้บังคับบัญชาทราบและ นำไปปฏิบัติ	4.06	0.37	มาก	5
3. ผู้บริหารเป็นผู้เสนอข้อตัดสินใจของตน แล้วขอความเห็นจากผู้ใต้บังคับบัญชาเพื่อให้ออมรับ	4.02	0.32	มาก	7
4. ผู้บริหารเสนอข้อตัดสินใจต่อผู้ใต้บังคับบัญชาและ ขอคำแนะนำซึ่งอาจเปลี่ยนแปลงได้	4.04	0.36	มาก	6
5. ผู้บริหารเสนอปัญหาแล้วขอคำแนะนำจาก ผู้ใต้บังคับบัญชาเพื่อจะไปตัดสินใจเอง	4.11	0.28	มาก	3

ตาราง 3 (ต่อ) ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน พฤติกรรมการตัดสินใจของผู้บริหารโรงเรียน
สังกัดเทศบาลจังหวัดฉะเชิงเทราโดยภาพรวม

พฤติกรรมกรรมการตัดสินใจของผู้บริหาร โรงเรียน	n = 127		ระดับ ความคิดเห็น	อันดับที่
	$\bar{X}$	S.D.		
6. ผู้บริหารเป็นผู้ชี้ข้อจำกัดแล้วให้ ผู้ใต้บังคับบัญชาเป็นผู้ตัดสินใจโดยตนเอง อาจเป็นสมาชิกกลุ่มนั้นด้วย	4.16	0.27	มาก	1
7. ผู้บริหารเป็นผู้อนุญาตให้ผู้ใต้บังคับบัญชาปฏิบัติ หน้าที่ตัดสินใจได้ภายในขอบเขตที่กำหนด โดยผู้บังคับบัญชาต้องทำตาม	4.07	0.41	มาก	4
เฉลี่ยรวม	4.08	0.15	มาก	

จากตาราง 3 แสดงว่า พฤติกรรมการตัดสินใจของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดเทศบาลจังหวัดฉะเชิงเทรา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.08$ S.D. = 0.15) และเมื่อพิจารณาทางด้านพบว่า มีพฤติกรรมการตัดสินใจของผู้บริหารโรงเรียนอยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับ คือ ผู้บริหารเป็นผู้ชี้ข้อจำกัดแล้วให้ผู้ใต้บังคับบัญชาเป็นผู้ตัดสินใจโดยตนเอง อาจเป็นสมาชิกกลุ่มนั้นด้วย ($\bar{X} = 4.16$ S.D. = 0.27) รองลงมาคือ ผู้บริหารเป็นผู้ตัดสินใจเองแล้วแจ้งให้ผู้ใต้บังคับบัญชาทราบหรือปฏิบัติ ($\bar{X} = 4.13$ S.D. = 0.27) และอันดับ 3 คือ ผู้บริหารเสนอปัญหาแล้วขอคำแนะนำจากผู้ใต้บังคับบัญชาเพื่อจะไปตัดสินใจเอง ($\bar{X} = 4.11$ S.D. = 0.28)

ตาราง 4 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน พฤติกรรมการตัดสินใจของผู้บริหาร โรงเรียนสังกัดเทศบาลจังหวัดฉะเชิงเทรา แบบผู้บริหารเป็นผู้ตัดสินใจเองแล้วแจ้งให้ผู้ได้บังคับบัญชาทราบหรือปฏิบัติ

พฤติกรรมกรรมการตัดสินใจของผู้บริหาร โรงเรียน	n =127		ระดับ	อันดับที่
	$\bar{X}$	S.D.		
1. เมื่อมีปัญหาใด ๆ ผู้บริหารเป็นผู้ตัดสินใจเองแล้วแจ้งให้ผู้ร่วมงานทราบภายหลัง	3.99	0.80	ปานกลาง	7
2. ผู้บริหารเป็นผู้ตัดสินใจ โดยมุ่งผลสำเร็จของงาน มากกว่าความพึงพอใจของผู้ได้บังคับบัญชา	4.09	0.72	มาก	5
3. ผู้บริหารจะพิจารณาปัญหาต่าง ๆ ของสถานศึกษา ด้วยตนเอง	4.26	0.63	มาก	2
4. ผู้บริหารจะหาแนวทางที่คิดว่าดีที่สุดในการตัดสินใจ แก้ปัญหาต่าง ๆ ด้วยตนเอง	4.09	0.67	มาก	4
5. ผู้บริหารจะไม่ถามความเห็นหรือขอข้อมูลจาก ผู้ได้บังคับบัญชาก่อนตัดสินใจ	4.23	0.49	มาก	3
6. ผู้บริหารเชื่อมั่นความสำเร็จของการบริหารสถานศึกษา ขึ้นอยู่กับการตัดสินใจของผู้บริหารแต่เพียงผู้เดียว ส่วนผู้ร่วมงานเป็นผู้ปฏิบัติ	4.26	0.56	มาก	1
7. ผู้บริหารมีความละเอียดรอบคอบในการตัดสินใจ ปัญหาต่าง ๆ ด้วยตนเอง	4.07	0.77	มาก	6
รวมเฉลี่ย	4.13	0.27	มาก	

จากตาราง 4 แสดงว่า พฤติกรรมการตัดสินใจของผู้บริหาร โรงเรียนสังกัดเทศบาลจังหวัดฉะเชิงเทรา แบบผู้บริหารเป็นผู้ตัดสินใจเองแล้วแจ้งให้ผู้ได้บังคับบัญชาทราบหรือปฏิบัติ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.13$ S.D. =0.27) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ผู้บริหารเชื่อมั่นความสำเร็จของการบริหารสถานศึกษาขึ้นอยู่กับการตัดสินใจของผู้บริหารแต่เพียงผู้เดียว ส่วนผู้ร่วมงานเป็นผู้ปฏิบัติ ($\bar{X} = 4.26$ S.D. =0.56) รองลงมาคือ ผู้บริหารจะพิจารณาปัญหาต่าง ๆ ของสถานศึกษาด้วยตนเอง ($\bar{X} = 4.26$ S.D. =0.63) และอันดับ 3 คือ ผู้บริหารจะไม่ถามความเห็นหรือขอข้อมูลจากผู้ได้บังคับบัญชาก่อนตัดสินใจ ($\bar{X} = 4.23$ S.D. =0.49)

ตาราง 5 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน พฤติกรรมการตัดสินใจของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดเทศบาลจังหวัดฉะเชิงเทรา แบบผู้บริหารเป็นผู้กระตุ้นเกลี้ยกล่อมให้ผู้ได้บังคับบัญชายอมรับผลการตัดสินใจของตนเองก่อนที่จะให้ผู้ได้บังคับบัญชาทราบ และนำไปปฏิบัติ

พฤติกรรมกรรมการตัดสินใจของผู้บริหาร โรงเรียน	n = 127		ระดับ ความถี่เห็น	อันดับที่
	$\bar{X}$	S.D.		
1. เมื่อผู้บริหารตัดสินใจไปแล้วมักจะเกิดความกังวลว่า อาจจะถูกต่อต้านจากเพื่อนร่วมงาน	3.79	0.81	ปานกลาง	7
2. ผู้บริหารจะบอกถึงประโยชน์ที่โรงเรียนจะได้รับ อันเนื่องมาจากการตัดสินใจของผู้บริหาร	3.97	0.81	ปานกลาง	6
3. ผู้บริหารจะบอกถึงผลเสียที่ผู้ได้บังคับบัญชาจะได้รับ หากไม่เห็นด้วยกับการตัดสินใจของผู้บริหาร	4.05	0.75	มาก	5
4. ผู้บริหารจะลงโทษผู้ได้บังคับบัญชาหากไม่เห็นด้วย หรือต่อต้านการตัดสินใจของผู้บริหาร	4.19	0.68	มาก	2
5. ผู้บริหารจะมีศิลปะในการพูดโน้มน้าวจิตใจ ผู้ได้บังคับบัญชาที่ไม่เห็นด้วยต่อการตัดสินใจของตน	4.18	0.70	มาก	3
6. ผู้บริหารมักจะเลือกใช้วิธีการประชุมและชี้แจง ในที่ประชุมหากพบว่ามีผู้ต่อต้านการตัดสินใจของตน	4.11	0.59	มาก	4
7. ผู้บริหารเชื่อมั่นว่าการตัดสินใจของตนจะเกิดผลดี ได้นั้นจะต้องทำให้ผู้ได้บังคับบัญชาเห็นด้วยก่อน	4.19	0.61	มาก	1
รวมเฉลี่ย	4.06	0.37	มาก	

จากตาราง 5 แสดงว่า พฤติกรรมการตัดสินใจของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดเทศบาลจังหวัดฉะเชิงเทรา แบบผู้บริหารเป็นผู้กระตุ้นเกลี้ยกล่อมให้ผู้ได้บังคับบัญชายอมรับผลการตัดสินใจของตนเองก่อนที่จะให้ผู้ได้บังคับบัญชาทราบและนำไปปฏิบัติ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.06$ S.D. = 0.37) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ผู้บริหารเชื่อมั่นว่าการตัดสินใจของตนจะเกิดผลดีได้นั้นจะต้องทำให้ผู้ได้บังคับบัญชาเห็นด้วยก่อน ($\bar{X} = 4.19$ S.D. = 0.61) รองลงมาคือ ผู้บริหารจะลงโทษผู้ได้บังคับบัญชาหากไม่เห็นด้วยหรือต่อต้านการตัดสินใจของผู้บริหาร ($\bar{X} = 4.19$ S.D. = 0.68) และอันดับ 3 คือ ผู้บริหารจะมีศิลปะในการพูดโน้มน้าวจิตใจผู้ได้บังคับบัญชาที่ไม่เห็นด้วยต่อการตัดสินใจของตน ($\bar{X} = 4.18$ S.D. = 0.70)

ตาราง 6 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน พฤติกรรมการตัดสินใจของผู้บริหารโรงเรียน
สังกัดเทศบาลจังหวัดฉะเชิงเทรา แบบผู้บริหารเป็นผู้เสนอข้อตัดสินใจของตน
แล้วขอความเห็นจากผู้ใต้บังคับบัญชาเพื่อให้ยอมรับ

พฤติกรรมกรรมการตัดสินใจของผู้บริหารโรงเรียน	n = 127		ระดับ ความคิดเห็น	อันดับที่
	$\bar{X}$	S.D.		
1. ผู้บริหารเป็นผู้เสนอข้อตัดสินใจของตนแล้ว ขอความเห็นจากผู้ใต้บังคับบัญชา	4.08	0.71	มาก	3
2. แม้ผู้บริหารจะตัดสินใจมาแล้วแต่จะชี้แจงต่อ ผู้ใต้บังคับบัญชาก่อน เพื่อให้ข้อเสนอแนะ ในการตัดสินใจอีกครั้งหนึ่ง	3.98	0.83	ปานกลาง	6
3. เมื่อตัดสินใจเรื่องใดเรื่องหนึ่งไปแล้วผู้บริหาร จะเปิดโอกาสให้ผู้ใต้บังคับบัญชาซักถามข้อสงสัยต่างๆ	3.94	0.80	ปานกลาง	7
4. ผู้บริหารจะอธิบายถึงความคิด ความตั้งใจของตน ในการตัดสินใจเพื่อให้ผู้ใต้บังคับบัญชารับฟัง	3.98	0.73	ปานกลาง	5
5. ผู้บริหารจะยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นแต่เรื่อง การตัดสินใจเรื่องต่างๆ ผู้บริหารจะรับผิดชอบ แต่เพียงผู้เดียว	4.01	0.78	มาก	4
6. ผู้บริหารเปิดโอกาสให้ผู้ใต้บังคับบัญชาวิพากษ์วิจารณ์ การตัดสินใจของผู้บริหารได้	3.91	0.76	ปานกลาง	8
7. ผู้บริหารต้องการเพียงให้ผู้ใต้บังคับบัญชาเข้าใจเหตุผล ในการตัดสินใจของตนเท่านั้น	4.19	0.61	มาก	1
8. ผู้บริหารจะไม่ยอมเปลี่ยนแปลงการตัดสินใจ แม้จะมีผู้คัดค้านแต่ก็ยอมรับฟังเหตุผล	4.11	0.68	มาก	2
รวมเฉลี่ย	4.02	0.32	มาก	

จากตาราง 6 แสดงว่า พฤติกรรมการตัดสินใจของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดเทศบาล
จังหวัดฉะเชิงเทรา แบบผู้บริหารเป็นผู้เสนอข้อตัดสินใจของตนแล้วขอความเห็นจากผู้ใต้บังคับบัญชา
เพื่อให้ยอมรับ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.02$ S.D. = 0.32) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ
อยู่ในระดับมาก 4 ข้อ เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ ผู้บริหารต้องการเพียงให้ผู้ใต้บังคับบัญชา

เข้าใจเหตุผลในการตัดสินใจของตนเท่านั้น ($\bar{X} = 4.19$ S.D. =0.61) ผู้บริหารจะไม่ยอมเปลี่ยนแปลงการตัดสินใจแม้จะมีผู้คัดค้านแต่ก็ยอมรับฟังเหตุผล ($\bar{X} = 4.11$ S.D. =0.68) ผู้บริหารเป็นผู้เสนอข้อตัดสินใจของตนแล้วขอความเห็นจากผู้ใต้บังคับบัญชา ($\bar{X} = 4.08$ S.D. =0.70) ผู้บริหารจะยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นแต่เรื่องการตัดสินใจเรื่องต่าง ๆ ผู้บริหารจะรับผิดชอบแต่เพียงผู้เดียว ($\bar{X} = 4.01$ S.D. =0.78) และอยู่ในระดับปานกลาง 4 ข้อ คือ ผู้บริหารจะอธิบายถึงความคิด ความตั้งใจของตนในการตัดสินใจเพื่อให้ผู้ใต้บังคับบัญชารับฟัง ($\bar{X} = 3.98$ S.D. =0.73) แม้ผู้บริหารจะตัดสินใจมาแล้วแต่จะชี้แจงต่อผู้ใต้บังคับบัญชาก่อน เพื่อให้ข้อเสนอแนะในการตัดสินใจอีกครั้งหนึ่ง ($\bar{X} = 3.98$ S.D. =0.83) เมื่อตัดสินใจเรื่องใดเรื่องหนึ่งไปแล้วผู้บริหารจะเปิดโอกาสให้ผู้ใต้บังคับบัญชาซักถามข้อสงสัยต่าง ๆ ($\bar{X} = 3.94$ S.D. =0.80) ผู้บริหารเปิดโอกาสให้ผู้ใต้บังคับบัญชาวิพากษ์วิจารณ์การตัดสินใจของผู้บริหารได้ ($\bar{X} = 3.91$ S.D. =0.76)

มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ตาราง 7 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน พฤติกรรมการตัดสินใจของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดเทศบาลจังหวัดฉะเชิงเทรา แบบผู้บริหารเสนอข้อตัดสินใจต่อผู้ได้บังคับบัญชา และขอคำแนะนำซึ่งอาจเปลี่ยนแปลงได้

พฤติกรรมกรรมการตัดสินใจของผู้บริหารโรงเรียน	n = 127		ระดับ ความคิดเห็น	อันดับที่
	$\bar{X}$	S.D.		
1. แม้ผู้บริหารจะตัดสินใจแล้วแต่ก็ยังเสนอข้อตัดสินใจของตนต่อผู้ร่วมงานเพื่อแนะนำคำที่ดีไปใช้	3.98	0.76	ปานกลาง	5
2. เมื่อตัดสินใจแล้วผู้บริหารมักจะกังวลว่าการตัดสินใจเรื่องนั้น ๆ จะมีผลกระทบต่อผู้ได้บังคับบัญชาคนใดอย่างไร	4.02	0.69	มาก	3
3. เมื่อตัดสินใจเรื่องใดเรื่องหนึ่งไปแล้วผู้บริหารจะแจ้งต่อผู้บังคับบัญชาทราบภายหลังเพื่อดูปฏิบัติการว่าจะต่อต้านหรือไม่	4.15	0.72	มาก	1
4. เมื่อพบว่าผู้ได้บังคับบัญชาต่อต้านหรือไม่เห็นด้วยผู้บริหารจะแจ้งให้ทราบว่า การตัดสินใจที่ทำไปแล้วนั้น อาจเปลี่ยนแปลงได้บ้าง	4.01	0.76	มาก	4
5. ผู้บริหารจะแจ้งต่อผู้ได้บังคับบัญชาว่าแม้การตัดสินใจอาจเปลี่ยนแปลงได้แต่อำนาจการตัดสินใจขั้นสุดท้ายย่อมเป็นของผู้บริหารเอง	4.05	0.70	มาก	2
รวมเฉลี่ย	4.04	0.36	มาก	

จากตาราง 7 แสดงว่า พฤติกรรมการตัดสินใจของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดเทศบาลจังหวัดฉะเชิงเทรา แบบผู้บริหารเสนอข้อตัดสินใจต่อผู้ได้บังคับบัญชาและขอคำแนะนำซึ่งอาจเปลี่ยนแปลงได้ โดยภาพรวมในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ผู้บริหารโรงเรียนเมื่อตัดสินใจเรื่องใดเรื่องหนึ่งไปแล้ว ผู้บริหารจะแจ้งต่อผู้บังคับบัญชาทราบภายหลังเพื่อดูปฏิบัติการว่าจะต่อต้านหรือไม่ ($\bar{X} = 4.15$ S.D. = 0.72) รองลงมาคือ ผู้บริหารจะแจ้งต่อผู้ได้บังคับบัญชาว่าแม้การตัดสินใจอาจเปลี่ยนแปลงได้แต่อำนาจการตัดสินใจขั้นสุดท้ายย่อมเป็นของผู้บริหารเอง ($\bar{X} = 4.05$ S.D. = 0.70) และอันดับ 3 คือ เมื่อตัดสินใจแล้วผู้บริหารมักจะกังวลว่าการตัดสินใจเรื่องนั้น ๆ จะมีผลกระทบต่อผู้ได้บังคับบัญชาคนใดอย่างไร ($\bar{X} = 4.02$ S.D. = 0.69)

ตาราง 8 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน พฤติกรรมการตัดสินใจของผู้บริหารโรงเรียนสังกัด
เทศบาลจังหวัดฉะเชิงเทรา แบบผู้บริหารเสนอปัญหาแล้วขอคำแนะนำ
จากไต่บังคับบัญชาเพื่อจะไปตัดสินใจเอง

พฤติกรรมกรรมการตัดสินใจของผู้บริหาร โรงเรียน	n = 127		ระดับ ความคิดเห็น	อันดับที่
	$\bar{X}$	S.D.		
1. ผู้บริหารมักจะพูดเสมอว่าการให้ความเห็น เป็นหน้าที่ของผู้ไต่บังคับบัญชา แต่การตัดสินใจ เป็นอำนาจของผู้บริหาร	4.09	0.71	มาก	5
2. แม้จะตัดสินใจมาแล้วแต่ผู้บริหารยังรับฟัง ข้อเสนอแนะของผู้ไต่บังคับบัญชาได้อีก	4.07	0.68	มาก	6
3. ผู้บริหารนำข้อเสนอแนะที่ดีจากผู้ไต่บังคับบัญชาไป เปลี่ยนแปลงการตัดสินใจของตนเอง	4.10	0.71	มาก	4
4. ผู้บริหารเสนอปัญหาต่อผู้ไต่บังคับบัญชาแล้วขอ คำแนะนำไปตัดสินใจ	4.05	0.66	มาก	7
5. ก่อนการตัดสินใจของผู้บริหารจะต้องขอความเห็น จากผู้ไต่บังคับบัญชา	4.13	0.66	มาก	3
6. ก่อนตัดสินใจผู้บริหารจะใช้วิธีการนำเสนอปัญหา ในที่ประชุมแล้วเปิดโอกาสให้ผู้ไต่บังคับบัญชา แสดงความคิดเห็นอย่างหลากหลายแล้วนำความคิด ที่ดีที่สุดไปใช้ตัดสินใจ	4.24	0.61	มาก	1
7. ผู้บริหารเชื่อมั่นว่าความรู้และประสบการณ์ของ ผู้ไต่บังคับบัญชามีประโยชน์อย่างยิ่งต่อการตัดสินใจ ของผู้บริหาร	4.14	0.61	มาก	2
รวมเฉลี่ย	4.11	0.28	มาก	

จากตาราง 8 แสดงว่า พฤติกรรมการตัดสินใจของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดเทศบาลจังหวัด
ฉะเชิงเทรา แบบผู้บริหารเสนอปัญหาแล้วขอคำแนะนำจากไต่บังคับบัญชาเพื่อจะไปตัดสินใจเอง
โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ก่อนการตัดสินใจของผู้บริหารจะต้อง
ขอความเห็นจากผู้ไต่บังคับบัญชา ($\bar{X} = 4.24$ S.D. = 0.61) รองลงมาคือ ผู้บริหารเชื่อมั่นว่าความรู้

และประสบการณ์ของผู้ได้บังคับบัญชามีประโยชน์อย่างยิ่งต่อการตัดสินใจของผู้บริหาร ($\bar{X} = 4.14$ $S.D. = 0.61$) และอันดับ 3 คือ ก่อนการตัดสินใจของผู้บริหารจะต้องขอความเห็นจากผู้ได้บังคับบัญชา ($\bar{X} = 4.13$ $S.D. = 0.66$)

ตาราง 9 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน พฤติกรรมการตัดสินใจของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดเทศบาลจังหวัดฉะเชิงเทรา แบบผู้บริหารเป็นผู้ชี้ข้อจำกัดแล้วให้ผู้ได้บังคับบัญชาเป็นผู้ตัดสินใจ โดยตนเองอาจเป็นสมาชิกกลุ่มนั้นด้วย

พฤติกรรมการตัดสินใจของผู้บริหาร โรงเรียน	$n = 127$		ระดับ	อันดับที่
	$\bar{X}$	$S.D.$		
1. ผู้บริหารมักจะพูดเสมอว่าการให้ความเห็นเป็นหน้าที่ของผู้ได้บังคับบัญชา แต่การตัดสินใจเป็นอำนาจของผู้บริหาร	4.22	0.59	มาก	1
2. ผู้บริหารเป็นผู้ชี้ข้อจำกัดในการตัดสินใจแล้วให้ผู้ได้บังคับบัญชาเป็นผู้ตัดสินใจ โดยตนเองอาจเป็นสมาชิกกลุ่มนั้นด้วย	4.19	0.54	มาก	2
3. ผู้บริหารจะไม่ตัดสินใจเรื่องต่าง ๆ ด้วยตนเอง แต่จะมอบหมายให้คณะครูกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งตัดสินใจ	4.15	0.66	มาก	3
4. ผู้บริหารจะเป็นสมาชิกในกลุ่มเพื่อร่วมกันตัดสินใจด้วย ในการตัดสินใจและดำเนินงานผู้บริหารจะกำหนด	4.15	0.67	มาก	3
5. ขอบเขต เช่น กำหนดงบประมาณให้แล้วมอบหมายให้ผู้ได้บังคับบัญชา	4.09	0.64	มาก	5
รวมเฉลี่ย	4.16	0.27	มาก	

จากตาราง 9 แสดงว่า พฤติกรรมการตัดสินใจของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดเทศบาลจังหวัดฉะเชิงเทรา แบบผู้บริหารเป็นผู้ชี้ข้อจำกัดแล้วให้ผู้ได้บังคับบัญชาเป็นผู้ตัดสินใจ โดยตนเองอาจเป็นสมาชิกกลุ่มนั้นด้วย โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ผู้บริหารมักจะพูดเสมอว่าการให้ความเห็นเป็นหน้าที่ของผู้ได้บังคับบัญชา แต่การตัดสินใจเป็นอำนาจของผู้บริหาร ($\bar{X} = 4.22$ $S.D. = 0.59$) รองลงมาคือ ผู้บริหารเป็นผู้ชี้ข้อจำกัดในการตัดสินใจแล้วให้ผู้ได้บังคับบัญชาเป็นผู้ตัดสินใจ โดยตนเองอาจเป็นสมาชิกกลุ่มนั้นด้วย ($\bar{X} = 4.19$ $S.D. = 0.54$)

และอันดับที่ 3 คือ ผู้บริหารจะไม่ตัดสินใจเรื่องต่าง ๆ ด้วยตนเอง แต่จะมอบหมายให้คณะครูกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งตัดสินใจ ($\bar{X} = 4.19$ S.D. =0.66) และผู้บริหารจะเป็นสมาชิกในกลุ่มเพื่อร่วมกันตัดสินใจด้วย ($\bar{X} = 4.19$ S.D. =0.66)

ตาราง 10 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน พฤติกรรมการตัดสินใจของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดเทศบาลจังหวัดฉะเชิงเทรา แบบผู้บริหารเป็นผู้อนุญาตให้ผู้ได้บังคับบัญชาปฏิบัติหน้าที่ตัดสินใจได้ภายในขอบเขตที่กำหนดโดยผู้บังคับบัญชาต้องทำตาม

พฤติกรรมการตัดสินใจของผู้บริหาร โรงเรียน	n=127		ระดับ ความคิดเห็น	อันดับที่
	$\bar{X}$	S.D.		
1. ผู้บริหารจะระบุชื่อผู้ได้บังคับบัญชาที่จะช่วยตัดสินใจแทนผู้บริหาร	4.16	0.63	มาก	1
2. เมื่อผู้บริหารเป็นผู้มอบหมายให้คณะครูทำหน้าที่ในการตัดสินใจเรื่องใดเรื่องหนึ่งแล้วผู้บริหารจะทำตามข้อตกลงของกลุ่ม	4.14	0.63	มาก	2
3. เมื่อกลุ่มที่ได้รับมอบหมายช่วยกันระดมความคิดและเลือกทางที่ดีที่สุดในการตัดสินใจแล้วและได้นำเสนอผู้บริหาร ผู้บริหารจะเห็นชอบและปฏิบัติตามมติของกลุ่ม	4.04	0.75	มาก	4
4. ผู้บริหารตัดสินใจโดยมุ่งความสัมพันธ์อันดีกับผู้ได้บังคับบัญชา	4.02	0.71	มาก	5
5. ผู้ได้บังคับบัญชาทุกคนมีอิสระในการตัดสินใจ โดยนำข้อเสนอแนะของแต่ละคนให้ผู้บังคับบัญชาทราบแล้วตัดสินใจร่วมกัน	4.13	0.71	มาก	3
6. ผู้บริหารจะมอบหมายให้ผู้ได้บังคับบัญชาปฏิบัติงานไปตามที่กลุ่มตัดสินใจวางแผนไว้ อย่างอิสระ	3.98	0.73	ปานกลาง	6
รวมเฉลี่ย	4.07	0.41	มาก	

จากตาราง 10 แสดงว่า พฤติกรรมการตัดสินใจของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดเทศบาล
จังหวัดฉะเชิงเทรา แบบผู้บริหารเป็นผู้อนุญาตให้ผู้ได้บังคับบัญชาปฏิบัติหน้าที่ตัดสินใจได้ภายใน
ขอบเขตที่กำหนดโดยผู้บังคับบัญชาต้องทำตาม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณารายชื่อ
มีพฤติกรรมการตัดสินใจของผู้บริหารโรงเรียนอยู่ในระดับมากทุกข้อยกเว้น ผู้บริหารจะมอบหมาย
ให้ผู้ได้บังคับบัญชาปฏิบัติงานไปตามที่กลุ่มตัดสินใจวางแผนไว้อย่างอิสระ อยู่ในระดับปานกลาง

มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ตอนที่ 3 การวิเคราะห์ เปรียบเทียบพฤติกรรมการตัดสินใจของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดเทศบาลจังหวัดฉะเชิงเทรา จำแนกตามที่ตั้ง ประสบการณ์ และช่วงชั้นต่างกัน โดยภาพรวมและแต่ละแบบ

ตาราง 11 เปรียบเทียบ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับพฤติกรรมการตัดสินใจของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดเทศบาลจังหวัด ฉะเชิงเทรา จำแนกตามเขตที่ตั้ง

พฤติกรรมการตัดสินใจของผู้บริหาร โรงเรียน	ในเมือง $n = 57$				นอกเมือง $n = 70$			
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ ความคิดเห็น	อันดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ ความคิดเห็น	อันดับ
	1. ผู้บริหารเป็นผู้ตัดสินใจเองแล้ว แจ้งให้ผู้ได้บังคับบัญชาทราบ หรือปฏิบัติ	4.14	.29	มาก	2	4.12	.24	มาก
2. ผู้บริหารเป็นผู้กระตุ้นเกลี้ยกล่อม ให้ผู้ได้บังคับบัญชายอมรับ ผลการตัดสินใจของตนเอง ก่อนที่จะให้ได้บังคับบัญชา รับทราบและนำไปปฏิบัติ	3.94	.45	ปานกลาง	4	4.16	.27	มาก	2
3. ผู้บริหารเป็นผู้เสนอข้อตัดสินใจ ของตนแล้วขอความเห็นจาก ผู้ได้บังคับบัญชาเพื่อให้ยอมรับ	3.92	.39	ปานกลาง	7	4.10	.23	มาก	7
4. ผู้บริหารเสนอข้อตัดสินใจต่อ ผู้ได้บังคับบัญชาและขอคำแนะนำ ซึ่งอาจเปลี่ยนแปลงได้	3.94	.37	ปานกลาง	4	4.12	.33	มาก	6
5. ผู้บริหารเสนอปัญหาแล้วขอ คำแนะนำจากผู้ได้บังคับบัญชา เพื่อจะไปตัดสินใจเอง	4.10	.33	มาก	3	4.12	.25	มาก	5

ตาราง 11 (ต่อ) เปรียบเทียบ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับพฤติกรรม การตัดสินใจ
ของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดเทศบาลจังหวัด ฉะเชิงเทรา จำแนกตามเขตที่ตั้ง

พฤติกรรม การตัดสินใจของผู้บริหาร โรงเรียน	ในเมือง $n = 57$				นอกเมือง $n = 70$			
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	อันดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	อันดับ
	ความคิดเห็น				ความคิดเห็น			
6. ผู้บริหารเป็นผู้ซื้อข้อจำกัดแล้วให้ ผู้ได้บังคับบัญชาเป็นผู้ตัดสินใจ โดยตนเองเป็นสมาชิกกลุ่มนั้นด้วย	4.17	.22	มาก	1	4.15	.31	มาก	3
7. ผู้บริหารเป็นผู้อนุญาตให้ ผู้ได้บังคับบัญชาปฏิบัติหน้าที่ ตัดสินใจได้ภายในขอบเขต ที่กำหนด โดยผู้บังคับบัญชา ต้องทำตาม	3.94	.48	ปานกลาง	4	4.18	.31	มาก	1
รวมเฉลี่ย	4.02	.17	มาก		4.13	.11	มาก	

จากตาราง 11 แสดงว่า พฤติกรรม การตัดสินใจของผู้บริหาร โรงเรียนสังกัดเทศบาล
จังหวัดฉะเชิงเทรา จำแนกตามเขตที่ตั้งต่างกัน พนักงานครูที่อยู่ในเมือง โดยภาพรวมมีความคิดเห็น
ต่อการตัดสินใจของผู้บริหารโรงเรียนอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายแบบ ผู้บริหาร
มีพฤติกรรม การตัดสินใจอยู่ในระดับมากทุกแบบ ยกเว้นผู้บริหารเป็นผู้กระตุ้นเกลี้ยกล่อม
ให้ผู้ได้บังคับบัญชายอมรับผลการตัดสินใจของตนเองก่อนที่จะให้ผู้ได้บังคับบัญชารับทราบและ
นำไปปฏิบัติ ผู้บริหารเป็นผู้เสนอข้อตัดสินใจของตนแล้วขอความเห็นจากผู้ได้บังคับบัญชา
เพื่อให้ยอมรับ ผู้บริหารเสนอข้อตัดสินใจต่อผู้ได้บังคับบัญชาและขอคำแนะนำซึ่งอาจเปลี่ยนแปลงได้
ผู้บริหารเป็นผู้อนุญาตให้ผู้ได้บังคับบัญชาปฏิบัติหน้าที่ตัดสินใจได้ภายในขอบเขตที่กำหนด
โดยผู้บังคับบัญชาต้องทำตาม ส่วนพนักงานครูที่อยู่นอกเมืองมีความคิดเห็นต่อการตัดสินใจของ
ผู้บริหารโรงเรียน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายแบบ มีพฤติกรรม
การตัดสินใจของผู้บริหารโรงเรียนอยู่ในระดับมากทุกแบบ

ตาราง 12 เปรียบเทียบ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน พฤติกรรมการตัดสินใจ
 ของผู้บริหาร โรงเรียนสังกัดเทศบาลจังหวัดฉะเชิงเทรา จำแนกตามเขตที่ตั้ง

พฤติกรรมกรรมการตัดสินใจของผู้บริหาร โรงเรียน	ในเมือง		นอกเมือง		t	p
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
1. ผู้บริหารเป็นผู้ตัดสินใจเองแล้วแจ้งให้ ผู้ได้บังคับบัญชาทราบหรือปฏิบัติ	4.14	.29	4.12	.24	.45	.64
2. ผู้บริหารเป็นผู้กระตุ้นเกลี้ยกล่อมให้ ผู้ได้บังคับบัญชายอมรับผลการตัดสินใจของ ตนเองก่อนที่จะให้ผู้ได้บังคับบัญชารับทราบและ นำไปปฏิบัติ	3.94	.45	4.16	.27	-3.41*	.00
3. ผู้บริหารเป็นผู้เสนอข้อตัดสินใจของตนแล้วขอ ความเห็นจากผู้ได้บังคับบัญชาเพื่อให้อยอมรับ	3.92	.39	4.10	.23	-3.18*	.00
4. ผู้บริหารเสนอข้อตัดสินใจต่อผู้ได้บังคับบัญชา และขอคำแนะนำซึ่งอาจเปลี่ยนแปลงได้	3.94	.37	4.12	.33	-2.72*	.00
5. ผู้บริหารเสนอปัญหาแล้วขอคำแนะนำจากใต้ บังคับบัญชาเพื่อจะไปตัดสินใจเอง	4.10	.33	4.12	.25	-.34	.73
6. ผู้บริหารเป็นผู้ชี้ข้อจำกัดแล้วให้ผู้ได้บังคับบัญชา เป็นผู้ตัดสินใจโดยตนเองเป็นสมาชิกกลุ่มนั้นด้วย	4.17	.22	4.15	.31	.41	.68
7. ผู้บริหารเป็นผู้อนุญาตให้ผู้ได้บังคับบัญชาปฏิบัติ หน้าที่ตัดสินใจได้ภายในขอบเขตที่กำหนด โดยผู้บังคับบัญชาต้องทำตาม	3.94	.48	4.18	.31	-3.40*	.00
รวมเฉลี่ย	4.02	.17	4.13	.11	-4.46*	.00

* $p < .05$

จากตาราง 12 แสดงพฤติกรรมการตัดสินใจของผู้บริหาร โรงเรียนสังกัดเทศบาลจังหวัด
 ฉะเชิงเทรา จำแนกตามเขตที่ตั้ง โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 และ
 เมื่อพิจารณาเป็นรายแบบ มีพฤติกรรมการตัดสินใจของผู้บริหารโรงเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ
 ทางสถิติที่ .05 ทุกแบบ ยกเว้น ผู้บริหารเป็นผู้ตัดสินใจเองแล้วแจ้งให้ผู้ได้บังคับบัญชาทราบหรือ
 ปฏิบัติ ผู้บริหารเสนอปัญหาแล้วขอคำแนะนำจากใต้บังคับบัญชาเพื่อจะนำไปตัดสินใจเอง ผู้บริหาร
 เป็นผู้ชี้ข้อจำกัดแล้วให้ผู้ได้บังคับบัญชาเป็นผู้ตัดสินใจ โดยตนเองอาจเป็นสมาชิกกลุ่มนั้นด้วย

ตาราง 13 เปรียบเทียบ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับพฤติกรรมการตัดสินใจ
ของผู้บริหาร โรงเรียนสังกัดเทศบาลจังหวัดฉะเชิงเทราจำแนกตามประสบการณ์

พฤติกรรมการตัดสินใจของ ผู้บริหารโรงเรียน	ประสบการณ์น้อย <i>n</i> = 67				ประสบการณ์มาก <i>n</i> = 60			
	$\bar{X}$	<i>S.D.</i>	ระดับ	อันดับ	$\bar{X}$	<i>S.D.</i>	ระดับ	อันดับ
	ความคิดเห็น				ความคิดเห็น			
1. ผู้บริหารเป็นผู้ตัดสินใจเอง แล้วแจ้งให้ผู้ได้บังคับบัญชา ทราบหรือปฏิบัติ	4.15	.28	มาก	2	4.11	.25	มาก	6
2. ผู้บริหารเป็นผู้กระตุ้นเกลี้ย กล่อมให้ผู้ได้บังคับบัญชา ยอมรับผลการตัดสินใจของ ตนเองก่อนที่จะให้ได้บังคับ บัญชารับทราบและ นำไปปฏิบัติ	3.96	.44	ปานกลาง	4	4.18	.24	มาก	2
3. ผู้บริหารเป็นผู้เสนอข้อ ตัดสินใจของตนแล้วขอ ความเห็นจาก ผู้ได้บังคับบัญชา เพื่อให้ยอมรับ	3.95	.38	ปานกลาง	5	4.10	.23	มาก	7
4. ผู้บริหารเสนอข้อตัดสินใจ ต่อผู้ได้บังคับบัญชาและ ขอคำแนะนำ ซึ่งอาจเปลี่ยนแปลงได้	3.95	.37	ปานกลาง	5	4.13	.33	มาก	4
5. ผู้บริหารเสนอปัญหาแล้วขอ คำแนะนำจากผู้ได้บังคับบัญชา เพื่อจะไปตัดสินใจเอง	4.10	.32	มาก	3	4.13	.24	มาก	4

ตาราง 13 (ต่อ) เปรียบเทียบ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับพฤติกรรมการณ์ตัดสินใจของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดเทศบาลจังหวัดฉะเชิงเทราจำแนกตามประสบการณ์

พฤติกรรมการณ์ตัดสินใจของผู้บริหารโรงเรียน	ประสบการณ์น้อย <i>n</i> = 67				ประสบการณ์มาก <i>n</i> = 60			
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	อันดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	อันดับ
	ความคิดเห็น				ความคิดเห็น			
6. ผู้บริหารเป็นผู้ชี้ข้อจำกัดแล้วให้ผู้ได้บังคับบัญชาเป็นผู้ตัดสินใจโดยตนเองเป็นสมาชิกกลุ่มนั้นด้วย	4.17	.22	มาก	2	4.14	.32	มาก	3
7. ผู้บริหารเป็นผู้อนุญาตให้ผู้ได้บังคับบัญชาปฏิบัติหน้าที่ตัดสินใจได้ภายในขอบเขตที่กำหนด โดยผู้บังคับบัญชาต้องทำตาม	3.94	.48	ปานกลาง	7	4.22	.48	มาก	1
รวมเฉลี่ย	4.03	.17	มาก		4.14	.10	มาก	

จากตาราง 13 แสดงว่า พฤติกรรมการณ์ตัดสินใจของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดเทศบาลจังหวัดฉะเชิงเทรา ที่มีประสบการณ์ต่างกัน พนักงานครูที่มีประสบการณ์น้อย โดยภาพรวมมีความคิดเห็นต่อการตัดสินใจของผู้บริหารโรงเรียนอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาแบบมีพฤติกรรมการณ์ตัดสินใจของผู้บริหารโรงเรียนอยู่ในระดับมากทุกแบบ ยกเว้นผู้บริหารเป็นผู้กระตุ้นเกลี้ยกล่อมให้ผู้ได้บังคับบัญชายอมรับผลการตัดสินใจของตนเองก่อนที่จะให้ผู้ได้บังคับบัญชารับทราบและนำไปปฏิบัติ ผู้บริหารเป็นผู้เสนอข้อตัดสินใจของตนแล้วขอความเห็นจากผู้ได้บังคับบัญชาเพื่อให้อยอมรับ ผู้บริหารเสนอข้อตัดสินใจต่อผู้ได้บังคับบัญชาและขอคำแนะนำซึ่งอาจเปลี่ยนแปลงได้ ผู้บริหารเป็นผู้อนุญาตให้ผู้ได้บังคับบัญชาปฏิบัติหน้าที่ตัดสินใจได้ภายในขอบเขตที่กำหนดโดยผู้บังคับบัญชาต้องทำตาม ส่วนพนักงานครูที่มีประสบการณ์มาก โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาแบบ มีส่วนร่วมการบริหารงานโรงเรียนอยู่ในระดับมากทุกแบบ

ตาราง 14 เปรียบเทียบ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน พฤติกรรมการตัดสินใจ
ของผู้บริหาร โรงเรียนสังกัดเทศบาลจังหวัดฉะเชิงเทรา จำแนกตามประสบการณ์

พฤติกรรมกรรมการตัดสินใจของผู้บริหารโรงเรียน	ประสบการณ์ น้อย		ประสบการณ์ มาก		t	p
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
	1. ผู้บริหารเป็นผู้ตัดสินใจเองแล้วแจ้งให้ ผู้ใต้บังคับบัญชาทราบหรือปฏิบัติ	4.15	.28	4.11		
2. ผู้บริหารเป็นผู้กระตุ้นเกลี้ยกล่อมให้ ผู้ใต้บังคับบัญชายอมรับผลการตัดสินใจของ ตนเองก่อนที่จะให้ผู้ใต้บังคับบัญชารับทราบและ นำไปปฏิบัติ	3.96	.44	4.18	.24	-3.30*	.00
3. ผู้บริหารเป็นผู้เสนอข้อตัดสินใจของตนแล้วขอ ความเห็นจากผู้ใต้บังคับบัญชา เพื่อให้ยอมรับ	3.95	.38	4.10	.23	-2.50*	.01
4. ผู้บริหารเสนอข้อตัดสินใจต่อผู้ใต้บังคับบัญชา และขอคำแนะนำซึ่งอาจเปลี่ยนแปลงได้	3.95	.37	4.13	.33	-2.77*	.00
5. ผู้บริหารเสนอปัญหาแล้วขอคำแนะนำจาก ผู้ใต้บังคับบัญชาเพื่อจะไปตัดสินใจเอง	4.10	.32	4.13	.24	-.52	.57
6. ผู้บริหารเป็นผู้ชี้ข้อจำกัดแล้วให้ ผู้ใต้บังคับบัญชาเป็นผู้ตัดสินใจโดยตนเอง เป็นสมาชิกกลุ่มนั้นด้วย	4.17	.22	4.14	.32	.66	.51
7. ผู้บริหารเป็นผู้อนุญาตให้ผู้ใต้บังคับบัญชา ปฏิบัติหน้าที่ตัดสินใจได้ภายในขอบเขต ที่กำหนด โดยผู้ใต้บังคับบัญชาต้องทำตาม	3.94	.48	4.22	.48	-4.02*	.00
รวมเฉลี่ย	4.03	.17	4.14	.10	-4.30*	.00

* $p < .05$

จากตาราง 14 แสดงว่า พฤติกรรมการตัดสินใจบริหารโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียน
สังกัดเทศบาลจังหวัดฉะเชิงเทรา จำแนกตามประสบการณ์ โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ

ทางสถิติที่ .05 และเมื่อพิจารณาเป็นรายแบบ มีพฤติกรรมการตัดสินใจของผู้บริหารโรงเรียนแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 ทุกด้าน ยกเว้น ผู้บริหารเป็นผู้ตัดสินใจเองแล้วแจ้งให้ผู้ได้บังคับบัญชาทราบหรือปฏิบัติ ผู้บริหารเสนอปัญหาแล้วขอคำแนะนำจากใต้บังคับบัญชาเพื่อจะไปตัดสินใจเอง ผู้บริหารเป็นผู้ชี้ข้อจำกัดแล้วให้ผู้ได้บังคับบัญชาเป็นผู้ตัดสินใจโดยตนเองอาจเป็นสมาชิกกลุ่มนั้นด้วย

มหาวิทยาลัยราชภัฏวชิราวุฒินครินทร์

ตาราง 15 เปรียบเทียบ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับพฤติกรรม การตัดสินใจของผู้บริหาร โรงเรียน สังกัดเทศบาลจังหวัดฉะเชิงเทรา จำแนกตามระดับช่วงชั้น

พฤติกรรม การตัดสินใจของ ผู้บริหาร โรงเรียน	อนุบาล $n = 32$				ช่วงชั้นที่ 1 $n = 36$				ช่วงชั้นที่ 2 $n = 36$				ช่วงชั้นที่ 3			
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	อันดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	อันดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	อันดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	อันดับ
	ความ คิดเห็น				ความ คิดเห็น				ความ คิดเห็น				ความ คิดเห็น			
1. ผู้บริหารเป็นผู้ตัดสินใจเองแล้ว แจ้งให้ผู้ได้บังคับบัญชาทราบ หรือปฏิบัติ	4.15	.25	มาก	2	4.16	.31	มาก	3	4.09	.24	มาก	5	4.14	.25	มาก	4
2. ผู้บริหารเป็นผู้กระตุ้นเกลี้ยกล่อม ให้ผู้ได้บังคับบัญชายอมรับผล การตัดสินใจของตนเองก่อนที่จะ ให้ได้บังคับบัญชารับทราบและ นำไปปฏิบัติ	3.77	.51	ปานกลาง	5	4.13	.27	มาก	5	4.15	.25	มาก	4	4.23	.21	มาก	2
3. ผู้บริหารเป็นผู้เสนอข้อ ตัดสินใจของตนแล้วขอ ความเห็นจากผู้ได้บังคับบัญชา เพื่อให้ยอมรับ	3.72	.38	ปานกลาง	7	4.16	.21	มาก	3	4.09	.23	มาก	5	4.10	.24	มาก	5

ตาราง 15 (ต่อ) เปรียบเทียบ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับพฤติกรรมการตัดสินใจของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดเทศบาล จังหวัด ฉะเชิงเทรา
จำแนกตามระดับช่วงชั้น

พฤติกรรมการตัดสินใจของผู้บริหาร โรงเรียน	อนุบาล <i>n</i> = 32				ช่วงชั้นที่ 1 <i>n</i> = 36				ช่วงชั้นที่ 2 <i>n</i> = 36				ช่วงชั้นที่ 3			
	$\bar{X}$	<i>S.D.</i>	ระดับ	อันดับ	$\bar{X}$	<i>S.D.</i>	ระดับ	อันดับ	$\bar{X}$	<i>S.D.</i>	ระดับ	อันดับ	$\bar{X}$	<i>S.D.</i>	ระดับ	อันดับ
	ความคิดเห็น				ความคิดเห็น				ความคิดเห็น				ความคิดเห็น			
4. ผู้บริหารเสนอข้อตัดสินใจต่อ ผู้ได้บังคับบัญชาและขอคำแนะนำ ซึ่งอาจเปลี่ยนแปลงได้	3.81	.37	ปาน	3	4.07	.34	มาก	7	4.07	.34	มาก	7	4.25	.27	มาก	1
5. ผู้บริหารเสนอปัญหาแล้วขอ ข้อแนะนำจากใต้บังคับบัญชาเพื่อ จะไปตัดสินใจเอง	4.02	.39	มาก	3	4.17	.23	มาก	2	4.18	.24	มาก	2	4.05	.21	มาก	7
6. ผู้บริหารเป็นผู้ชี้ข้อจำกัดแล้วให้ ผู้ได้บังคับบัญชาเป็นผู้ตัดสินใจโดย ตนเองเป็นสมาชิกกลุ่มนั้นด้วย	4.16	.18	มาก	1	4.20	.26	มาก	1	4.16	.28	มาก	3	4.08	.38	มาก	6

ตาราง 15 (ต่อ) เปรียบเทียบ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับพฤติกรรมการตัดสินใจของผู้บริหาร โรงเรียน สังกัดเทศบาล
จังหวัดฉะเชิงเทรา จำแนกตามระดับช่วงชั้น

พฤติกรรมการตัดสินใจของผู้บริหาร โรงเรียน	อนุบาล		ช่วงชั้นที่ 1				ช่วงชั้นที่ 2				ช่วงชั้นที่ 3					
	n = 32		n = 36				n = 36									
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	อันดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	อันดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	อันดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	อันดับ
			ความ คิดเห็น			ความ คิดเห็น				ความ คิดเห็น				ความ คิดเห็น		
7. ผู้บริหารเป็นผู้อนุญาตให้ ผู้ได้บังคับบัญชาปฏิบัติหน้าที่ตัดสินใจ ได้ภายในขอบเขตที่กำหนด โดยผู้บังคับบัญชาต้องทำตาม โดยผู้บังคับบัญชาต้องทำตาม	3.73	.53	ปาน		4.13	.35	มาก	5	4.24	.23	มาก	1	4.20	.23	มาก	3
รวมเฉลี่ย	3.90	.12	ปาน กลาง		4.15	.11	มาก		4.14	.11	มาก		4.15	.10	มาก	

จากตาราง 15 แสดงว่า พฤติกรรมการตัดสินใจของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดเทศบาล จังหวัดฉะเชิงเทรา ที่มีช่วงชั้นต่างกัน พนักงานครูที่อยู่อนุบาล โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายแบบ พฤติกรรมการตัดสินใจของผู้บริหารโรงเรียนอยู่ในระดับปานกลาง ทุกด้าน ยกเว้น ผู้บริหารเป็นผู้ตัดสินใจเองแล้วแจ้งให้ผู้ใต้บังคับบัญชาทราบหรือปฏิบัติ ผู้บริหารเสนอปัญหาแล้วขอข้อแนะนำจากผู้ใต้บังคับบัญชาเพื่อจะไปตัดสินใจเอง ผู้บริหารเป็นผู้ชี้ข้อจำกัดแล้วให้ผู้ใต้บังคับบัญชาเป็นผู้ตัดสินใจโดยตนเองเป็นสมาชิกกลุ่มนั้นด้วย อยู่ในระดับมาก พนักงานครูที่อยู่ช่วงชั้นที่ 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน มีพฤติกรรมการบริหารงานโรงเรียนอยู่ในระดับมากทุกด้าน พนักงานครูที่อยู่ช่วงชั้นที่ 3 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายแบบ ผู้บริหารมีพฤติกรรมการบริหารโรงเรียนอยู่ในระดับมากทุกแบบ

มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ตาราง 16 การวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนน พฤติกรรม
การตัดสินใจของผู้บริหาร โรงเรียนสังกัดเทศบาลจังหวัดฉะเชิงเทรา จำแนกตาม
ระดับช่วงชั้น

พฤติกรรมการตัดสินใจของผู้บริหาร โรงเรียน	แหล่งความ แปรปรวน	df	SS	MS	F	P
1. ผู้บริหารเป็นผู้ตัดสินใจเองแล้วแจ้ง ให้ผู้บังคับบัญชาทราบหรือปฏิบัติ	ระหว่างกลุ่ม	3	.11	.03	.50	.68
	ภายในกลุ่ม	123	9.11	.07		
	รวม	126	9.22			
2. ผู้บริหารเป็นผู้กระตุ้นเกลี้ยกล่อมให้ ผู้ได้บังคับบัญชายอมรับผลการตัดสินใจ ของตนเองก่อนที่จะให้ผู้บังคับบัญชา รับทราบและนำไปปฏิบัติ	ระหว่างกลุ่ม	3	3.87	1.29	11.17*	.00
	ภายในกลุ่ม	123	14.23	.11		
	รวม	126	18.11			
3. ผู้บริหารเป็นผู้เสนอข้อตัดสินใจของ ตนแล้วขอความเห็นจาก ผู้ได้บังคับบัญชาเพื่อให้ยอมรับ	ระหว่างกลุ่ม	3	3.90	1.30	16.61*	.00
	ภายในกลุ่ม	123	9.64	.07		
	รวม	126	13.55			
4. ผู้บริหารเสนอข้อตัดสินใจต่อ ผู้ได้บังคับบัญชาและขอคำแนะนำ ซึ่งอาจเปลี่ยนแปลงได้	ระหว่างกลุ่ม	3	2.67	.89	7.66*	.00
	ภายในกลุ่ม	123	14.31	.11		
	รวม	126	16.98			
5. ผู้บริหารเสนอปัญหาแล้วขอคำแนะนำ จากผู้ได้บังคับบัญชาเพื่อจะไป ตัดสินใจเอง	ระหว่างกลุ่ม	3	.62	.20	2.58	.05
	ภายในกลุ่ม	123	9.86	.08		
	รวม	126	10.48			
6. ผู้บริหารเป็นผู้ชี้ข้อจำกัดแล้วให้ ผู้ได้บังคับบัญชาเป็นผู้ตัดสินใจ โดยตนเองเป็นสมาชิกกลุ่มนั้นด้วย	ระหว่างกลุ่ม	3	.18	.61	.77	.50
	ภายในกลุ่ม	123	9.58	.07		
	รวม	126	9.76			
7. ผู้บริหารเป็นผู้อนุญาตให้ ผู้ได้บังคับบัญชาปฏิบัติหน้าที่ ตัดสินใจได้ในขอบเขตที่กำหนด โดยผู้บังคับบัญชาต้องทำตาม	ระหว่างกลุ่ม	3	5.11	1.70	12.45*	.00
	ภายในกลุ่ม	123	16.84	.13		
	รวม	126	21.95			

ตาราง 16 (ต่อ) การวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนน
พฤติกรรมการตัดสินใจของผู้บริหาร โรงเรียนสังกัดเทศบาลจังหวัด ฉะเชิงเทรา
จำแนกตามระดับช่วงชั้น

พฤติกรรมการตัดสินใจของผู้บริหาร โรงเรียน	แหล่งความ แปรปรวน	df	SS	MS	F	P
รวม	ระหว่างกลุ่ม	3	1.398	.466	33.55*	.00
	ภายในกลุ่ม	123	1.70	.01		
	รวม	126	3.10			

จากตาราง 16 แสดงว่า พฤติกรรมการตัดสินใจของผู้บริหาร โรงเรียนสังกัดเทศบาล จังหวัดฉะเชิงเทรา จำแนกตามระดับช่วงชั้น โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 และเมื่อพิจารณาเป็นรายช่วงชั้น พฤติกรรมการตัดสินใจของผู้บริหาร โรงเรียนแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 ทั้งหมด 4 แบบ คือ ผู้บริหารเป็นผู้กระตุ้นเกลี้ยกล่อมให้ ผู้ได้บังคับบัญชายอมรับผลการตัดสินใจของตนเองก่อนที่จะให้ได้บังคับบัญชารับทราบและ นำไปปฏิบัติ ผู้บริหารเป็นผู้เสนอข้อตัดสินใจของตนแล้วขอความเห็นจากผู้ได้บังคับบัญชา เพื่อให้ยอมรับ ผู้บริหารเสนอข้อตัดสินใจต่อผู้ได้บังคับบัญชาและขอคำแนะนำซึ่งอาจเปลี่ยนแปลงได้ ผู้บริหารเป็นผู้อนุญาตให้ผู้ได้บังคับบัญชาปฏิบัติหน้าที่ตัดสินใจได้ภายในขอบเขตที่กำหนด โดยผู้บังคับบัญชาต้องทำตาม

เมื่อพบความแตกต่างของพฤติกรรมการตัดสินใจของผู้บริหาร โรงเรียนสังกัดเทศบาล จังหวัดฉะเชิงเทราในระดับช่วงชั้น จึงทำการทดสอบเป็นรายคู่ด้วยวิธีของเชฟเฟ (Scheffe's)

ตาราง 17 การทดสอบความแตกต่างรายคู่ วิธีผู้บริหารเป็นผู้กระตุ้นเกลี้ยกล่อมให้ได้บังคับบัญชา
ยอมรับผลการตัดสินใจของตนเองก่อนที่จะให้ได้บังคับบัญชารับทราบและนำไปปฏิบัติ

ช่วงชั้น	$\bar{X}$	อนุบาล	ช่วงชั้นที่ 1	ช่วงชั้นที่ 2	ช่วงชั้นที่ 3
		3.77	4.13	4.15	4.23
อนุบาล	3.77	-	-.43*	-.53*	-.89*
ช่วงชั้นที่ 1	4.13	.43*	-	-.17	-.35*
ช่วงชั้นที่ 2	4.15	.53*	.17	-	-.31*
ช่วงชั้นที่ 3	4.23	.89*	.35*	.31*	-

จากตาราง 17 แสดงว่า พฤติกรรมการตัดสินใจของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดเทศบาล
จังหวัดละเชิงเทรา จำแนกตามระดับช่วงชั้น วิธีผู้บริหารเป็นผู้กระตุ้นเกลี้ยกล่อมให้ได้บังคับบัญชา
ยอมรับผลการตัดสินใจของตนเองก่อนที่จะให้ได้บังคับบัญชารับทราบและนำไปปฏิบัติในชั้นอนุบาล
แตกต่างกับช่วงชั้นที่ 1 ช่วงชั้นที่ 2 ช่วงชั้นที่ 3 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และช่วงชั้นที่ 2
แตกต่างกับระดับอนุบาลและช่วงชั้นที่ 3 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และช่วงชั้นที่ 3
แตกต่างกับระดับอนุบาล, ช่วงชั้นที่ 1, ช่วงชั้นที่ 2 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 18 การทดสอบความแตกต่างรายคู่ วิธีผู้บริหารเป็นผู้เสนอข้อตัดสินใจของตน
แล้วขอความเห็นจากผู้ได้บังคับบัญชาเพื่อให้ยอมรับ

ช่วงชั้น	$\bar{X}$	อนุบาล	ช่วงชั้นที่ 1	ช่วงชั้นที่ 2	ช่วงชั้นที่ 3
		3.72	4.16	4.09	4.10
อนุบาล	3.72	-	-.67*	-.52*	-.54*
ช่วงชั้นที่ 1	4.16	.67*	-	.20*	.18*
ช่วงชั้นที่ 2	4.09	.52*	-.20*	-	-.14
ช่วงชั้นที่ 3	4.10	.54*	.18*	.14	-

จากตาราง 18 แสดงว่า พฤติกรรมการตัดสินใจของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดเทศบาล
จังหวัดฉะเชิงเทรา จำแนกตามระดับช่วงชั้น วิธีผู้บริหารเป็นผู้เสนอข้อตัดสินใจของตน
แล้วขอความเห็นจากผู้ได้บังคับบัญชาเพื่อให้ยอมรับในชั้นอนุบาล แตกต่างกับช่วงชั้นที่ 1 ช่วงชั้นที่ 2
ช่วงชั้นที่ 3 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และช่วงชั้นที่ 1 แตกต่างกับช่วงชั้นที่ 2 และ
ช่วงชั้นที่ 3 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 19 การทดสอบความแตกต่างรายคู่ของการตัดสินใจของผู้บริหารโรงเรียน แบบผู้บริหาร
เสนอข้อตัดสินใจต่อผู้ได้บังคับบัญชาและขอคำแนะนำซึ่งอาจเปลี่ยนแปลงได้

ช่วงชั้น	$\bar{X}$	อนุภาค	ช่วงชั้นที่ 1	ช่วงชั้นที่ 2	ช่วงชั้นที่ 3
		3.81	4.07	4.07	4.25
อนุภาค	3.81	-	-.46*	-.49*	-.93*
ช่วงชั้นที่ 1	4.07	.46*	-	-.04	-.68*
ช่วงชั้นที่ 2	4.07	.49*	.04	-	-.62*
ช่วงชั้นที่ 3	4.25	.93*	.68*	.62*	-

จากตาราง 19 แสดงว่า พฤติกรรมการตัดสินใจของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดเทศบาล
จังหวัดฉะเชิงเทรา จำแนกตามระดับช่วงชั้น ผู้บริหารเสนอข้อตัดสินใจต่อผู้ได้บังคับบัญชาและ
ขอคำแนะนำซึ่งอาจเปลี่ยนแปลงได้ ในชั้นอนุภาค แตกต่างกับช่วงชั้นที่ 1 ช่วงชั้นที่ 2 และ
ช่วงชั้นที่ 3 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และช่วงชั้นที่ 1 แตกต่างกับช่วงชั้นที่ 3
อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และช่วงชั้นที่ 2 แตกต่างกับช่วงชั้นที่ 3 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ
ที่ระดับ .05

ตาราง 20 การทดสอบความแตกต่างรายคู่ วิธีผู้บริหารเป็นผู้อนุญาตให้ผู้ได้บังคับบัญชาปฏิบัติหน้าที่
ตัดสินใจได้ในขอบเขตที่กำหนด โดยผู้บังคับบัญชาต้องทำตาม

ช่วงชั้น	$\bar{X}$	อนุบาล	ช่วงชั้นที่ 1	ช่วงชั้นที่ 2	ช่วงชั้นที่ 3
		3.73	4.13	4.24	4.20
อนุบาล	3.73	-	-.57*	-.88*	-.73*
ช่วงชั้นที่ 1	4.13	.57*	-	-.38*	-.45*
ช่วงชั้นที่ 2	4.24	.88*	.38*	-	-.16
ช่วงชั้นที่ 3	4.10	.73*	-.45*	-.16	-

จากตาราง 20 แสดงว่า พฤติกรรมการตัดสินใจของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดเทศบาล
จังหวัดละเชิงเทรา จำแนกตามระดับช่วงวิธีผู้บริหารเป็นผู้อนุญาตให้ผู้ได้บังคับบัญชาปฏิบัติหน้าที่
ตัดสินใจได้ในขอบเขตที่กำหนด โดยผู้บังคับบัญชาต้องทำตาม ในชั้นอนุบาล แตกต่างกับ
ช่วงชั้นที่ 1 ช่วงชั้นที่ 2 และช่วงชั้นที่ 3 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และช่วงชั้นที่ 1
แตกต่างกับช่วงชั้นที่ 2 และช่วงชั้นที่ 3 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตอนที่ 3 การสังเคราะห์ พฤติกรรมการตัดสินใจของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดเทศบาล
จังหวัดฉะเชิงเทรา ใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) มีรายละเอียด ดังนี้

- 1) ผู้บริหารคำนึงถึงงบประมาณก่อนการตัดสินใจ
- 2) ผู้บริหารไม่กล้าตัดสินใจเอง แต่ต้องการให้ครูเข้าไปมีส่วนร่วมตามหน้าที่
ของแต่ละบุคคล
- 3) ผู้บริหารตัดสินใจโดยรวดเร็วตามแนวคิดของตนเองจึงทำให้ผู้ใต้บังคับบัญชา
ไม่เห็นด้วย
- 4) ผู้บริหารใช้หลักประนีประนอมในการตัดสินใจ
- 5) ผู้บริหารมีการเปลี่ยนแปลงการทำงานด้วยตนเอง ถ้าเห็นว่าการทำงาน
ที่ปรับเปลี่ยนดีกว่าเดิม
- 6) ผู้บริหารยึดบริบทของสถานศึกษาดำเนินภาพแวดล้อมและสถานการณ์
วิธีการตัดสินใจแตกต่างกันตามลักษณะของงาน
- 7) การตัดสินใจของผู้บริหารแต่ละท่านจะยึดประโยชน์ของสถานศึกษาเป็นสำคัญ

มหาวิทยาลัยราชภัฏฉะเชิงเทรา

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้มีลักษณะเป็นวิจัยเชิงสำรวจและมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบพฤติกรรมการตัดสินใจของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดเทศบาลจังหวัดฉะเชิงเทรา จำแนกตามเขตที่ตั้ง ประสิทธิภาพ และช่วงชั้น โดยมีกลุ่มตัวอย่างได้แก่ พนักงานครูสังกัดเทศบาล ในจังหวัดฉะเชิงเทรา ปีการศึกษา 2551 จำนวน 127 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามพฤติกรรมการตัดสินใจของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดเทศบาลจังหวัดฉะเชิงเทรา โดยแบ่งเป็น 3 ตอน ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามเป็นแบบเลือกตอบ ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับพฤติกรรมการตัดสินใจของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดเทศบาล จังหวัดฉะเชิงเทรา เป็นแบบสอบถามมาตราประมาณค่า 5 ระดับ ตอนที่ 3 การวิเคราะห์ พฤติกรรมการตัดสินใจของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดเทศบาลจังหวัดฉะเชิงเทรา เป็นแบบสอบถามปลายเปิด นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้น โดยศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง จากคำแนะนำของประธานกรรมการและกรรมการตรวจแก้ไขของผู้เชี่ยวชาญนำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับพนักงานครูในสังกัดเทศบาลเมืองพนัสนิคม ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน และนำไปหาค่าความเชื่อมั่นโดยวิธีสัมประสิทธิ์อัลฟา ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ .96

5.1 สรุปผลการวิจัย

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์เกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามเขตที่ตั้ง ประสิทธิภาพ และช่วงชั้น ปรากฏผลการวิเคราะห์ดังนี้

ผู้ตอบแบบสอบถามเป็นพนักงานครูสังกัดเทศบาลในจังหวัดฉะเชิงเทรา จำนวน 127 คน เป็นครูในเมือง จำนวน 57 คน เป็นครูนอกเมือง จำนวน 70 คน มีประสิทธิภาพน้อย จำนวน 67 คน มีประสิทธิภาพมาก จำนวน 60 คน อยู่อนุบาล จำนวน 32 คน อยู่ช่วงชั้นที่ 1 จำนวน 36 คน อยู่ช่วงชั้นที่ 2 จำนวน 36 คน อยู่ช่วงชั้นที่ 3 จำนวน 23 คน

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์เกี่ยวกับพฤติกรรมการตัดสินใจของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดเทศบาลจังหวัดฉะเชิงเทรา พบว่า พฤติกรรมการตัดสินใจของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดเทศบาลจังหวัดฉะเชิงเทรา

โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า พฤติกรรมการตัดสินใจของผู้บริหารโรงเรียนอยู่ในระดับมากทุกด้าน ผลการวิจัยพบว่า

1) พฤติกรรมการตัดสินใจของผู้บริหาร โรงเรียนสังกัดเทศบาลจังหวัดฉะเชิงเทราแบบผู้บริหารเป็นผู้ตัดสินใจเองแล้วแจ้งให้ผู้ได้บังคับบัญชาทราบหรือปฏิบัติ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

2) พฤติกรรมการตัดสินใจของผู้บริหาร โรงเรียนสังกัดเทศบาลจังหวัดฉะเชิงเทราแบบผู้บริหารเป็นผู้กระตุ้นเกลี้ยกล่อมให้ผู้ได้บังคับบัญชายอมรับผลการตัดสินใจของตนเองก่อนที่จะให้ผู้ได้บังคับบัญชาทราบและนำไปปฏิบัติ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

3) พฤติกรรมการตัดสินใจของผู้บริหาร โรงเรียนสังกัดเทศบาลจังหวัดฉะเชิงเทราแบบผู้บริหารเป็นผู้เสนอข้อตัดสินใจของตนแล้วขอความเห็นจากผู้ได้บังคับบัญชาเพื่อให้ยอมรับ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

4) พฤติกรรมการตัดสินใจของผู้บริหาร โรงเรียนสังกัดเทศบาลจังหวัดฉะเชิงเทราแบบผู้บริหารเสนอข้อตัดสินใจต่อผู้ได้บังคับบัญชาและขอคำแนะนำซึ่งอาจเปลี่ยนแปลงได้ โดยภาพรวมในระดับมาก

5) พฤติกรรมการตัดสินใจของผู้บริหาร โรงเรียนสังกัดเทศบาลจังหวัดฉะเชิงเทราแบบผู้บริหารเสนอปัญหาแล้วขอคำแนะนำจากผู้ได้บังคับบัญชาเพื่อจะไปตัดสินใจเอง โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

6) พฤติกรรมการตัดสินใจของผู้บริหาร โรงเรียนสังกัดเทศบาลจังหวัดฉะเชิงเทราแบบผู้บริหารเป็นผู้ชี้ข้อจำกัดแล้วให้ผู้ได้บังคับบัญชาเป็นผู้ตัดสินใจ โดยตนเองอาจเป็นสมาชิกกลุ่มนั้นด้วย โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

7) พฤติกรรมการตัดสินใจของผู้บริหาร โรงเรียนสังกัดเทศบาลจังหวัดฉะเชิงเทราแบบผู้บริหารเป็นผู้อนุญาตให้ผู้ได้บังคับบัญชาปฏิบัติหน้าที่ตัดสินใจได้ภายในขอบเขตที่กำหนด โดยผู้บังคับบัญชาต้องทำตาม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

ตอนที่ 3 การเปรียบเทียบ พฤติกรรมการตัดสินใจของผู้บริหาร โรงเรียนสังกัดเทศบาลจังหวัดฉะเชิงเทรา โดยจำแนกตามเขตที่ตั้ง ประสบการณ์ และช่วงชั้น ผลการวิจัยพบว่า

1) พฤติกรรมการตัดสินใจของผู้บริหาร โรงเรียนสังกัดเทศบาลจังหวัดฉะเชิงเทรา โดยจำแนกตามเขตที่ตั้ง พบว่าพนักงานครูที่ปฏิบัติงานอยู่ในเมืองและพนักงานครูที่ปฏิบัติงานอยู่นอกเมืองมีความเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมุติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งภาพรวมและรายด้าน ยกเว้นด้าน ผู้บริหารเป็นผู้ตัดสินใจเองแล้วแจ้งให้ผู้ได้บังคับบัญชาทราบหรือปฏิบัติ เสนอปัญหาแล้วขอคำแนะนำจากผู้ได้บังคับบัญชา

เพื่อจะไปตัดสินใจเอง ผู้บริหารเป็นผู้ชี้ข้อจำกัดแล้วให้ผู้ได้บังคับบัญชาเป็นผู้ตัดสินใจโดยตนเอง อาจเป็นสมาชิกกลุ่มนั้นด้วย

2) พฤติกรรมการตัดสินใจของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดเทศบาลจังหวัดฉะเชิงเทรา โดยจำแนกตามประสบการณ์ พบว่า พนักงานครูที่มีประสบการณ์น้อยและพนักงานครูที่มีประสบการณ์มาก มีความเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมุติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งภาพรวมและรายด้าน ยกเว้นด้าน ผู้บริหารเป็นผู้ตัดสินใจเองแล้วแจ้งให้ผู้ได้บังคับบัญชาทราบหรือปฏิบัติ เสนอปัญหาแล้วขอคำแนะนำจาก ผู้ได้บังคับบัญชา เพื่อจะไปตัดสินใจเอง ผู้บริหารเป็นผู้ชี้ข้อจำกัดแล้วให้ผู้ได้บังคับบัญชาเป็นผู้ตัดสินใจโดยตนเอง อาจเป็นสมาชิกกลุ่มนั้นด้วย

3) พฤติกรรมการตัดสินใจของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดเทศบาลจังหวัดฉะเชิงเทรา โดยจำแนกตามช่วงชั้น พบว่า ในภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายช่วงชั้น พฤติกรรมการตัดสินใจของผู้บริหารโรงเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งหมด 4 ด้าน คือ ผู้บริหารเป็นผู้กระตุ้นเกลี้ยกล่อมให้ผู้ได้บังคับบัญชา ยอมรับผลการตัดสินใจของตนเองก่อนที่จะให้ผู้ได้บังคับบัญชาทราบและนำไปปฏิบัติ ผู้บริหารเป็นผู้เสนอข้อตัดสินใจของตนเองแล้วขอความเห็นจากผู้ได้บังคับบัญชาเพื่อให้ยอมรับ ผู้บริหารเสนอข้อตัดสินใจต่อผู้ได้บังคับบัญชาและขอคำแนะนำซึ่งอาจเปลี่ยนแปลงได้ ผู้บริหารเป็นผู้อนุญาตให้ผู้ได้บังคับบัญชาปฏิบัติหน้าที่ตัดสินใจได้ภายในขอบเขตที่กำหนด โดยผู้บังคับบัญชาต้องทำตาม

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบพฤติกรรมการตัดสินใจของผู้บริหาร โรงเรียน สังกัดเทศบาล จังหวัดฉะเชิงเทรา โดยจำแนกตามช่วงชั้น ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลเพิ่มเติมดังนี้

1) พฤติกรรมการตัดสินใจของผู้บริหารโรงเรียน โดยผู้บริหารเป็นผู้ตัดสินใจเองแล้วแจ้งให้ผู้ได้บังคับบัญชาทราบหรือปฏิบัติ ระดับปฐมวัย ช่วงชั้นที่ 1 ช่วงชั้นที่ 2 ช่วงชั้นที่ 3 แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2) พฤติกรรมการตัดสินใจของผู้บริหารโรงเรียนโดยผู้บริหารเป็นผู้กระตุ้นเกลี้ยกล่อมให้ผู้ได้บังคับบัญชายอมรับผลการตัดสินใจของตนเองก่อนที่จะให้ผู้ได้บังคับบัญชาทราบและนำไปปฏิบัติ ระดับปฐมวัย ช่วงชั้นที่ 1 ช่วงชั้นที่ 2 ช่วงชั้นที่ 3 แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมุติฐานที่ตั้งไว้

3) พฤติกรรมการตัดสินใจของผู้บริหารโรงเรียนโดยผู้บริหารเป็นผู้เสนอข้อตัดสินใจของตนเองแล้วขอความเห็นจากผู้ได้บังคับบัญชาเพื่อให้ยอมรับระดับปฐมวัย ช่วงชั้นที่ 1

ช่วงชั้นที่ 2 ช่วงชั้นที่ 3 แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้

4) พฤติกรรมการตัดสินใจของผู้บริหารโรงเรียนโดยผู้บริหารเสนอข้อตัดสินใจต่อผู้ใต้บังคับบัญชาและขอคำแนะนำซึ่งอาจเปลี่ยนแปลงได้ ระดับปฐมวัย ช่วงชั้นที่ 1 ช่วงชั้นที่ 2 ช่วงชั้นที่ 3 แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้

5) พฤติกรรมการตัดสินใจของผู้บริหารโรงเรียนโดยผู้บริหารเสนอปัญหาแล้วขอคำแนะนำจากผู้ใต้บังคับบัญชาเพื่อจะไปตัดสินใจเอง ระดับปฐมวัย ช่วงชั้นที่ 1 ช่วงชั้นที่ 2 ช่วงชั้นที่ 3 แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

6) พฤติกรรมการตัดสินใจของผู้บริหารโรงเรียนโดยผู้บริหารเป็นผู้ชี้ข้อจำกัดแล้วให้ผู้ใต้บังคับบัญชาเป็นผู้ตัดสินใจโดยตนเองอาจเป็นสมาชิกกลุ่มนั้นด้วย ระดับปฐมวัย ช่วงชั้นที่ 1 ช่วงชั้นที่ 2 ช่วงชั้นที่ 3 แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

7) พฤติกรรมการตัดสินใจของผู้บริหารโรงเรียนโดยผู้บริหารเป็นผู้อนุญาตให้ผู้ใต้บังคับบัญชาปฏิบัติหน้าที่ตัดสินใจได้ภายในขอบเขตที่กำหนดโดยผู้บังคับบัญชาต้องทำตามระดับปฐมวัย ช่วงชั้นที่ 1 ช่วงชั้นที่ 2 ช่วงชั้นที่ 3 แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้

ตอนที่ 4 การสังเคราะห์ พฤติกรรมการตัดสินใจของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดเทศบาลจังหวัดฉะเชิงเทรา โดยวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

ความคิดเห็นของพนักงานครูเกี่ยวกับพฤติกรรมการตัดสินใจของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดเทศบาล จังหวัดฉะเชิงเทรา จำนวน 2 คน ที่กล่าวถึงผู้บริหารว่า มีความเกรงใจครูในสถานศึกษา มากเกินไป ทำให้ไม่กล้าตัดสินใจ ส่วนครูจำนวน 2 คน มีความว่าผู้บริหารไม่กล้าตัดสินใจด้วยตนเอง ต้องให้พนักงานครูเข้าไปมีส่วนร่วมตามหน้าที่ของแต่ละบุคคล นอกจากนี้มีพนักงานครูให้ความเห็นเป็นรายชื่อ จำนวน 1 คน ได้แก่ ผู้บริหารควรใช้หลักประนีประนอมและให้พนักงานครูมีส่วนร่วมให้มากกว่านี้ ในการตัดสินใจผู้บริหารควรเห็นประโยชน์ที่จะเกิดขึ้นกับสถานศึกษาและประโยชน์กับนักเรียนรวมทั้งชุมชนด้วย ผู้บริหารไม่กล้าตัดสินใจ ไม่วางใจผู้ใต้บังคับบัญชา ไม่รับฟังความคิดเห็น ผู้บริหารจะวางเฉยทุกเรื่อง ทุกกรณีถ้ามีปัญหาจะให้ครูตัดสินใจแทน อยากให้ผู้บริหารอ่อนโยนในบางโอกาส เต็มขาดบางเรื่อง ผู้บริหารควรยึดบริบทของสถานศึกษาและสภาพแวดล้อมในการตัดสินใจ วิธีการตัดสินใจแตกต่างกันตามลักษณะของงาน เช่น งานนโยบาย งานเร่งด่วน งานประจำ ผู้บริหารใช้การตัดสินใจแบบมิตรสัมพันธ์ ผู้บริหารตัดสินใจอย่างมีเหตุผล

5.2 อภิปรายผล

การอภิปรายผลการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยกล่าวถึงประเด็นสำคัญจากการค้นพบตามสมมติฐานของการศึกษาค้นคว้า ดังรายละเอียดต่อไปนี้

5.2.1 พฤติกรรมการตัดสินใจของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดเทศบาลจังหวัดฉะเชิงเทรา พบว่า พฤติกรรมการตัดสินใจของผู้บริหารโรงเรียน จำแนกตามเขตที่ตั้ง ประสบการณ์และช่วงชั้น พบว่าอยู่ในระดับมาก โดยการตัดสินใจแบบผู้บริหารเป็นผู้ชี้ข้อจำกัดแล้วให้ผู้ได้บังคับบัญชาเป็นผู้ตัดสินใจ โดยตนเองอาจเป็นสมาชิกกลุ่มนั้นด้วยมีการดำเนินการเป็นอันดับ 1 รองลงมาเป็นการตัดสินใจแบบผู้บริหารเป็นผู้ตัดสินใจเองแล้วแจ้งให้ผู้ได้บังคับบัญชาทราบหรือปฏิบัติ และผู้บริหารเสนอปัญหาแล้วขอข้อแนะนำจากผู้ได้บังคับบัญชาเพื่อจะไปตัดสินใจเอง

ส่วนพฤติกรรมการตัดสินใจของผู้บริหาร โรงเรียนสังกัดเทศบาลจังหวัดฉะเชิงเทรา ดำเนินการน้อยที่สุด คือ ผู้บริหารเป็นผู้เสนอข้อตัดสินใจของตนแล้วขอความเห็นจากผู้ได้บังคับบัญชาเพื่อให้อยอมรับ และผู้บริหารเสนอข้อตัดสินใจต่อผู้ได้บังคับบัญชาและขอคำแนะนำซึ่งอาจเปลี่ยนแปลงได้

เมื่อพิจารณาพฤติกรรมการตัดสินใจของผู้บริหาร โรงเรียนสังกัดเทศบาลจังหวัดฉะเชิงเทรา เป็นรายด้าน พบว่า

1) พฤติกรรมการตัดสินใจของผู้บริหาร โรงเรียนสังกัดเทศบาลจังหวัดฉะเชิงเทรา แบบผู้บริหารเป็นผู้ตัดสินใจเองแล้วแจ้งให้ผู้ได้บังคับบัญชาทราบหรือปฏิบัติมีการปฏิบัติในระดับมาก ซึ่งสอดคล้อง กับงานวิจัยของอนงค์ แสงแก้ว (2548, หน้า 91) ได้ศึกษาพฤติกรรมการตัดสินใจของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เขตพื้นที่การศึกษาสมุทรสงคราม ผลการวิจัยพบว่าพฤติกรรมการตัดสินใจของผู้บริหารเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรสงคราม แบบผู้บริหารเป็นผู้ตัดสินใจเองแล้วแจ้งให้ผู้ได้บังคับบัญชาทราบหรือปฏิบัติมีการปฏิบัติในระดับมาก และไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ อรพรรณ ตูจจินดา (2544, หน้า 94) ได้ศึกษาพฤติกรรมการตัดสินใจของผู้บริหารที่ส่งผลต่อความพึงพอใจของครู โรงเรียนประถมศึกษา จังหวัดสุพรรณบุรี ผลการวิจัยพบว่าแบบผู้บริหารเป็นผู้ตัดสินใจเองแล้วแจ้งให้ผู้ได้บังคับบัญชาทราบหรือปฏิบัติมีการปฏิบัติในระดับน้อย เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ทุกข้อมีการปฏิบัติในระดับมากยกเว้นข้อเมื่อมีปัญหาใด ๆ ผู้บริหารเป็นผู้ตัดสินใจเองแล้วแจ้งให้ผู้ร่วมงานทราบภายหลังอยู่ในอันดับปานกลางเป็นเพียงข้อเดียว ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ผู้บริหารเชื่อมั่นความสำเร็จของการบริหารสถานศึกษาขึ้นอยู่กับ การตัดสินใจของผู้บริหารแต่เพียงผู้เดียวทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารมีความจำเป็นต้องตัดสินใจ โดยทันทีไม่อาจรอการตัดสินใจจากผู้ได้บังคับบัญชาได้ สิ่งเหล่านี้จะเป็นแรงผลักดันให้ผู้บริหารเลือกใช้วิธีการตัดสินใจที่มีเหตุผลและเหมาะสม

2) พฤติกรรมการตัดสินใจของผู้บริหาร โรงเรียนสังกัดเทศบาลจังหวัดฉะเชิงเทรา แบบผู้บริหารเป็นผู้กระตุ้นเกลี้ยกล่อมให้ผู้ได้บังคับบัญชายอมรับผลการตัดสินใจของตนเอง ก่อนที่จะให้ผู้ได้บังคับบัญชารับทราบและนำไปปฏิบัติอยู่ในระดับมากไม่สอดคล้องกับงานวิจัย อองค์ แสงแก้ว (2548, หน้า 91) ได้ศึกษาพฤติกรรมการตัดสินใจของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เขตพื้นที่การศึกษาสมุทรสงคราม ผลการวิจัยพบว่าพฤติกรรมการตัดสินใจของผู้บริหาร เขตพื้นที่การศึกษาสมุทรสงคราม แบบผู้บริหารเป็นผู้กระตุ้นเกลี้ยกล่อมให้ผู้ได้บังคับบัญชายอมรับ ผลการตัดสินใจของตนเองก่อนที่จะให้ผู้ได้บังคับบัญชารับทราบและนำไปปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง และไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของอรพรรณ ตู้จินดา (2544, หน้า 94) ได้ศึกษาพฤติกรรมการตัดสินใจ ของผู้บริหารที่ส่งผลต่อความพึงพอใจของครูโรงเรียนประถมศึกษา จังหวัดสุพรรณบุรี ผลการวิจัย พบว่าแบบผู้บริหารเป็นผู้กระตุ้นเกลี้ยกล่อมให้ผู้ได้บังคับบัญชายอมรับผลการตัดสินใจของตนเอง ก่อนที่จะให้ผู้ได้บังคับบัญชารับทราบและนำไปปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารเชื่อมั่นว่าการตัดสินใจของตนเองเกิดผลดีได้นั้นจะต้องทำให้ผู้ได้บังคับบัญชาเห็นด้วย ก่อนถึงแม้ผู้บริหารจะตัดสินใจไปแล้วผู้บริหารมีศิลปะในการพูดโน้มน้าวจิตใจผู้ได้บังคับบัญชา ที่ไม่เห็นด้วยต่อการตัดสินใจยอมรับการตัดสินใจของตน

3) พฤติกรรมการตัดสินใจของผู้บริหาร โรงเรียนสังกัดเทศบาลจังหวัดฉะเชิงเทรา แบบผู้บริหารเป็นผู้เสนอข้อตัดสินใจของตนแล้วขอความเห็นจากผู้ได้บังคับบัญชาเพื่อให้อยอมรับ มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากไม่สอดคล้องกับงานวิจัยอองค์ แสงแก้ว (2548, หน้า 91) ได้ศึกษา พฤติกรรมการตัดสินใจของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เขตพื้นที่การศึกษาสมุทรสงคราม ผลการวิจัยพบว่าพฤติกรรมการตัดสินใจของผู้บริหารเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรสงคราม แบบผู้บริหาร เป็นผู้เสนอข้อตัดสินใจของตนแล้วขอความเห็นจากผู้ได้บังคับบัญชาเพื่อให้อยอมรับ มีการปฏิบัติ อยู่ในระดับปานกลางทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารต้องการเพียงให้ผู้ได้บังคับบัญชาเข้าใจเหตุผล ในการตัดสินใจของตนเท่านั้นแต่ไม่ต้องการให้ผู้ได้บังคับบัญชามาร่วมในการตัดสินใจ และผู้บริหาร เปิดโอกาสให้ผู้ได้บังคับบัญชาวิพากษ์วิจารณ์การตัดสินใจของผู้บริหารได้

4) พฤติกรรมการตัดสินใจของผู้บริหาร โรงเรียนสังกัดเทศบาลจังหวัดฉะเชิงเทรา แบบผู้บริหารเสนอข้อตัดสินใจต่อผู้ได้บังคับบัญชาและขอคำแนะนำซึ่งอาจเปลี่ยนแปลงได้ มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยอองค์ แสงแก้ว (2548, หน้า 91) ได้ศึกษา พฤติกรรมการตัดสินใจของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เขตพื้นที่การศึกษาสมุทรสงคราม ผลการวิจัยพบว่าพฤติกรรมการตัดสินใจของผู้บริหารเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรสงคราม แบบผู้บริหารเสนอข้อตัดสินใจต่อผู้ได้บังคับบัญชาและขอคำแนะนำซึ่งอาจเปลี่ยนแปลงได้ มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากและไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ อรพรรณ ตู้จินดา (2544, หน้า 94)

ได้ศึกษาพฤติกรรมการตัดสินใจของผู้บริหารที่ส่งผลต่อความพึงพอใจของครู โรงเรียนประถมศึกษา จังหวัดสุพรรณบุรี ผลการวิจัยพบว่าแบบผู้บริหารเสนอข้อตัดสินใจต่อผู้ใต้บังคับบัญชา และขอคำแนะนำซึ่งอาจเปลี่ยนแปลงได้ มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารจำเป็นต้องตัดสินใจแต่เมื่อผู้ใต้บังคับบัญชามีข้อมูลที่น่าเชื่อถือการตัดสินใจของผู้บริหารก็อาจเปลี่ยนแปลงได้เพราะผู้บริหารอาศัยข้อมูลและคำแนะนำที่ดีของผู้ใต้บังคับบัญชามาใช้ในการตัดสินใจ

5) พฤติกรรมการตัดสินใจของผู้บริหาร โรงเรียนสังกัดเทศบาลจังหวัดฉะเชิงเทรา แบบผู้บริหารเสนอปัญหาแล้วขอคำแนะนำจากผู้ใต้บังคับบัญชาเพื่อจะไปตัดสินใจเองภาพรวมอยู่ในระดับมากสอดคล้องกับงานวิจัยของอนงค์ แสงแก้ว (2548, หน้า 91) ได้ศึกษาพฤติกรรม การตัดสินใจของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เขตพื้นที่การศึกษาสมุทรสงครามผลการวิจัยพบว่าพฤติกรรมการตัดสินใจของผู้บริหารเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรสงครามแบบผู้บริหารเสนอปัญหาแล้วขอคำแนะนำจากผู้ใต้บังคับบัญชาเพื่อจะไปตัดสินใจเองภาพรวมอยู่ในระดับมากและสอดคล้องกับงานวิจัยของ อรพรรณ ตูจินดา (2544, หน้า 94) ได้ศึกษาพฤติกรรมการตัดสินใจของผู้บริหารที่ส่งผลต่อความพึงพอใจของครู โรงเรียนประถมศึกษา จังหวัดสุพรรณบุรี ผลการวิจัยพบว่าแบบผู้บริหารเสนอปัญหาแล้วขอคำแนะนำจากผู้ใต้บังคับบัญชาเพื่อจะไปตัดสินใจเองภาพรวมอยู่ในระดับมากทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารเปิดโอกาสให้ผู้ใต้บังคับบัญชาได้มีอิสระในการเสนอแนะข้อคิดเห็น ซึ่งผู้ใต้บังคับบัญชาพร้อมและต้องการที่จะมีส่วนร่วมในการคิดและผู้บริหารสามารถนำไปใช้ในการตัดสินใจส่งผลให้การดำเนินงานต่าง ๆ ในโรงเรียนจะมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

6) พฤติกรรมการตัดสินใจของผู้บริหาร โรงเรียนสังกัดเทศบาลจังหวัดฉะเชิงเทรา แบบผู้บริหารเป็นผู้ชี้ข้อจำกัดแล้วให้ผู้ใต้บังคับบัญชาเป็นผู้ตัดสินใจ โดยตนเองอาจเป็นสมาชิกกลุ่มนั้นด้วยภาพรวมอยู่ในระดับมากสอดคล้องกับงานวิจัยของอนงค์ แสงแก้ว (2548, หน้า 91) ได้ศึกษาพฤติกรรมการตัดสินใจของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เขตพื้นที่การศึกษาสมุทรสงคราม ผลการวิจัยพบว่าพฤติกรรมการตัดสินใจของผู้บริหารเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรสงครามแบบผู้บริหารเป็นผู้ชี้ข้อจำกัดแล้วให้ผู้ใต้บังคับบัญชาเป็นผู้ตัดสินใจ โดยตนเองอาจเป็นสมาชิกกลุ่มนั้นด้วยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารเปิดโอกาสให้ผู้ใต้บังคับบัญชามีส่วนร่วมในการตัดสินใจแต่ผู้บริหารยังเป็นผู้กำหนดว่าใครบ้างที่ เป็นผู้ตัดสินใจเกี่ยวกับปัญหานั้น ๆ โดยพิจารณาว่าผู้ใต้บังคับบัญชามีส่วนเกี่ยวข้องกับงานหรือปัญหานั้นหรือไม่มีความรู้ความสามารถเกี่ยวกับงานหรือปัญหานั้นหรือไม่หรือผู้ใต้บังคับบัญชามีหน้าที่เสนอความคิดเห็นแต่ผู้บริหารมอบหมายให้กลุ่มใดกลุ่มหนึ่งที่เกี่ยวข้องตัดสินใจ

7) พฤติกรรมการตัดสินใจของผู้บริหาร โรงเรียนสังกัดเทศบาลจังหวัดฉะเชิงเทรา แบบผู้บริหารเป็นผู้อนุญาตให้ผู้ได้บังคับบัญชาปฏิบัติหน้าที่ตัดสินใจได้ภายในขอบเขตที่กำหนด โดยผู้ได้บังคับบัญชาต้องทำตาม มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากสอดคล้องกับงานวิจัยขององคค์ แสงแก้ว (2548, หน้า 91) ได้ศึกษาพฤติกรรมการตัดสินใจของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เขตพื้นที่การศึกษาสมุทรสงครามผลการวิจัยพบว่าพฤติกรรมการตัดสินใจของผู้บริหารเขตพื้นที่การศึกษามูลนิธิสมุทรสงคราม แบบผู้บริหารเป็นผู้อนุญาตให้ผู้ได้บังคับบัญชาปฏิบัติหน้าที่ตัดสินใจได้ภายในขอบเขตที่กำหนด โดยผู้ได้บังคับบัญชาต้องทำตาม มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก และไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ อรพรรณ ตู้จินดา (2544, หน้า 94) ได้ศึกษาพฤติกรรมการตัดสินใจของผู้บริหารที่ส่งผลต่อความพึงพอใจของครู โรงเรียนประถมศึกษา จังหวัดสุพรรณบุรี ผลการวิจัยพบว่าแบบผู้บริหารเป็นผู้อนุญาตให้ผู้ได้บังคับบัญชาปฏิบัติหน้าที่ตัดสินใจได้ภายในขอบเขตที่กำหนดโดยผู้ได้บังคับบัญชาต้องทำตาม มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารเปิดโอกาสให้ผู้ได้บังคับบัญชาได้มีอิสระในการตัดสินใจ ถ้าหากเห็นว่าผู้ได้บังคับบัญชามีความพร้อมและความต้องการที่จะมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ และเมื่อผู้ได้บังคับบัญชาตัดสินใจแล้วผู้บริหารจะยอมรับการตัดสินใจนั้น งานส่วนใหญ่จะบรรลุเป้าหมายและมีประสิทธิภาพซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชลิต ระหว่างบ้าน (2547, หน้า 92) ได้ศึกษาพฤติกรรมการตัดสินใจของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาที่นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ต่างกัน กรณีศึกษาจังหวัดเพชรบุรี พบว่า พฤติกรรมการตัดสินใจของผู้บริหาร โรงเรียนประถมศึกษาที่นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ต่างกันแบบผู้บริหารเป็นผู้อนุญาตให้ผู้ได้บังคับบัญชาปฏิบัติหน้าที่ตัดสินใจได้ภายในขอบเขตที่กำหนดโดยผู้ได้บังคับบัญชาต้องทำตาม มีประสิทธิภาพมาก การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจมีผลทางบวกกับความพึงพอใจในการทำงานของผู้ได้บังคับบัญชาและผู้ได้บังคับบัญชาชอบผู้บริหารที่เปิดโอกาสให้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจ แต่ผู้ได้บังคับบัญชามีความคาดหวังที่จะมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในทุก ๆ เรื่อง และในทำนองเดียวกันถ้ามีส่วนร่วมมากเกินไปอาจทำให้เกิดความเสียหายได้

5.5.2 เปรียบเทียบพฤติกรรมการตัดสินใจของผู้บริหาร โรงเรียนสังกัดเทศบาลจังหวัดฉะเชิงเทรา จำแนกตามเขตที่ตั้งพบว่า พนักงานครูที่ปฏิบัติงานในเมืองและปฏิบัติงานนอกเมือง มีความคิดเห็นว่า พฤติกรรมการตัดสินใจของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดเทศบาล ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะว่าในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาได้ให้ครูมีส่วนร่วมในการตัดสินใจมากขึ้น เพราะผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนสังกัดกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ได้ผ่านการอบรมเข้มเกี่ยวกับการบริหารงานทุกคนจึงทำให้ผู้บริหารมีแนวคิดและให้ครูมีส่วนร่วมในการตัดสินใจมากขึ้นมากขึ้น และผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดเทศบาลได้ใช้หลักและแนวคิดในการบริหารงานใกล้เคียงกัน และอาจเป็นไปได้ว่าผู้บริหารสถานศึกษา บริหารสถานศึกษา

ด้วยงานหลัก 4 งาน ได้แก่ งานวิชาการ งานบริหารทั่วไป งานงบประมาณ และงานบริหารบุคคล ซึ่งในแต่ละงานมีเป้าหมาย มีหลักการข้อกำหนดที่ต่างกัน จึงทำให้การมีส่วนร่วมของพนักงานครู ในการตัดสินใจบริหารโรงเรียนของผู้บริหารใช้อย่างหลากหลายวิธี อาจเป็นไปได้ว่าในการบริหารงาน ในสถานศึกษาในแต่ละสถานศึกษามีบุคลากรที่มีความสามารถหรือวัยต่างกันจึงทำให้ผู้บริหาร ใช้วิธีการตัดสินใจมาก่อนแล้วเปิด โอกาสให้ผู้ได้บังคับบัญชาซักถามข้อสงสัย

เมื่อพิจารณาผลเปรียบเทียบความแตกต่างของพฤติกรรมการตัดสินใจของผู้บริหาร โรงเรียน สังกัดเทศบาลจังหวัดระยองตามเขตที่ตั้ง พบว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 อาจจะเป็นเพราะว่าสภาพแวดล้อมต่าง ๆ สถานที่ทำงานแตกต่างกันมาก ความรีบเร่ง ของการดำรงชีวิตในเมืองจึงทำให้พนักงานครูที่อยู่ในเมืองมีความคิดเห็นการมีส่วนร่วมของพนักงานครู ในการตัดสินใจบริหาร โรงเรียนแตกต่างกัน

5.2.3 เปรียบเทียบพฤติกรรมการตัดสินใจของผู้บริหาร โรงเรียน สังกัดเทศบาลจังหวัด ระยองตามประสบการณ์ พบว่าพนักงานครูที่มีประสบการณ์น้อยและพนักงานครู ที่มีประสบการณ์มาก มีความคิดเห็นต่อพฤติกรรมการตัดสินใจของผู้บริหาร โรงเรียน สังกัดเทศบาล ในภาพรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ และสอดคล้องกับ กวี วงศ์พุด (2539, หน้า 62) ที่กล่าวว่า การปฏิบัติงานต่าง ๆ ให้ประสบผลสำเร็จ ลุล่วงตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ ผู้มีประสบการณ์ในงานมากกว่าย่อมมีความคิดริเริ่มมากกว่า และ เสริมศักดิ์ วิศาลากรณ์ (2539, หน้า 15) กล่าวว่า ผู้บริหารสถานศึกษาจำเป็นต้องมีความรู้ ความคิด ปัญญา และวิสัยทัศน์ ผู้บริหารสถานศึกษาไม่สามารถเป็นผู้นำทางการศึกษาที่มีประสิทธิผลได้ ถ้าปราศจากความรู้ และไม่สามารถใช้ความรู้ในทางที่มีความหมาย และสร้างสรรค์จาก ทักษะดังกล่าวอาจวิเคราะห์ได้ว่า การมีความรู้ ความคิด ปัญญา และวิสัยทัศน์เป็นผลที่เกิดมาจากการเรียนรู้ การฝึกฝนของผู้บริหาร แสดงให้เห็นถึงคุณวุฒิทางการศึกษาของผู้บริหารได้เช่นกัน นอกจากนี้ กิมฉัตรธรรม ชัยวานิชศิริ (2536, หน้า 212) ได้ศึกษาเรื่องปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับผู้บริหาร ที่สัมพันธ์กับประสิทธิผลของโรงเรียนเอกชน ผลของการวิจัยพบว่าประสิทธิผลของโรงเรียน แปรปรวนไปตามวุฒิการศึกษาของครูใหญ่อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โรงเรียนเอกชนที่มีประสิทธิผลต่ำ ครูใหญ่ก็มีระดับวุฒิการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี และในขณะเดียวกันที่โรงเรียนที่มีประสิทธิผลสูง ครูใหญ่มีวุฒิปริญญาตรี หรือสูงกว่า เป็นองค์ประกอบหนึ่งที่ส่งผลถึงทักษะการบริหารงานอยู่ใน ระดับมาก

5.2.4 เปรียบเทียบพฤติกรรมการตัดสินใจของผู้บริหาร โรงเรียน สังกัดเทศบาลจังหวัด ระยองตามช่วงชั้นพบว่า พนักงานครูที่ปฏิบัติการสอนในระดับปฐมวัย ช่วงชั้นที่ 1 ช่วงชั้นที่ 2 และช่วงชั้นที่ 3 มีความคิดเห็นว่า พฤติกรรมการตัดสินใจบริหาร โรงเรียนของผู้บริหาร

โรงเรียนสังกัดเทศบาล ในภาพรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะว่า พนักงานครูที่ปฏิบัติการสอนในระดับปฐมวัย และช่วงชั้นที่ 1 ต้องดูแลนักเรียนระดับปฐมวัยและนักเรียนช่วงชั้นที่ 1 อย่างใกล้ชิด จึงทำให้มีความคิดเห็นต่อพฤติกรรมการตัดสินใจของผู้บริหาร โรงเรียนสังกัดเทศบาลมากกว่า พนักงานครูในระดับช่วงชั้นอื่นส่วนพนักงานครูที่ช่วงชั้นที่ 2 และช่วงชั้นที่ 3 ครูไม่ต้องดูแลนักเรียนมากนักจึงทำให้พนักงานครูอยากจะมีส่วนร่วมของพนักงานครูในการตัดสินใจของผู้บริหาร โรงเรียนสังกัดเทศบาล มากกว่าระดับช่วงชั้นที่ต่ำกว่า

5.3 ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยเรื่อง การศึกษาพฤติกรรมการตัดสินใจของผู้บริหาร โรงเรียนสังกัดเทศบาล จังหวัดฉะเชิงเทรา

5.3.1 ข้อเสนอแนะสำหรับนำผลการวิจัยไปใช้

- 1) เมื่อมีปัญหาใด ๆ ที่เป็นปัญหาเร่งด่วน ผู้บริหารควรเป็นผู้ตัดสินใจเองแล้วแจ้งให้ผู้บังคับบัญชาผู้ร่วมงานทราบภายหลังเพราะปัญหาบางอย่างต้องแก้โดยทันที
- 2) เมื่อผู้บริหารตัดสินใจไปแล้วไม่ควรกังวลใจว่าจะถูกต่อต้านจากเพื่อนร่วมงาน ถ้าผู้บริหารมั่นใจในการตัดสินใจว่าเป็นสิ่งที่เหมาะสมและควรอธิบายให้กับผู้บังคับบัญชาได้ทราบ
- 3) ถึงแม้จะตัดสินใจเรื่องใดเรื่องหนึ่งไปแล้วผู้บริหารควรเปิดโอกาสให้ผู้บังคับบัญชาซักถามข้อสงสัยต่าง ๆ เพื่อสร้างความเชื่อมั่นให้กับผู้บังคับบัญชา
- 4) ถึงแม้ผู้บริหารจะตัดสินใจแล้ว แต่ควรเสนอข้อตัดสินใจของตนต่อผู้ร่วมงานเพื่อนำคำแนะนำที่ดีไปใช้
- 5) เมื่อมีปัญหาเกิดขึ้นภายในโรงเรียนผู้บริหารควรเสนอปัญหาต่อผู้บังคับบัญชาแล้วขอคำแนะนำและข้อมูลไปตัดสินใจ
- 6) ในการตัดสินใจและดำเนินงานผู้บริหารควรกำหนดขอบเขต เช่น กำหนดงบประมาณให้แล้วมอบหมายให้ผู้บังคับบัญชาตัดสินใจ
- 7) ผู้บริหารควรจะมอบหมายให้ผู้บังคับบัญชาปฏิบัติงานไปตามที่กลุ่มตัดสินใจวางแผนไว้อย่างอิสระ

5.3.2 ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

ผลการศึกษาพบว่า พนักงานครูระดับปฐมวัยมีพฤติกรรมในการบริหารงานอยู่ในระดับปานกลาง ฉะนั้นควรมีการศึกษาถึงปัญหา และแนวทางแก้ไขพฤติกรรมการตัดสินใจของพนักงานครูในระดับปฐมวัย